PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SOBOTA, DNE 31. MARCA 1962 ● LETO IV. ● ŠTEVILKA 89 ● CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1944 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JANEZ VIPOTNIK
ODGOVORNI UREDNIK FRANC ŠETINC

PRVA IZDAJA

REDNA TISKOVNA KONFERENCA V DRŽAVNEM SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

OD DEKLARATIVNIH IZJAV čimprej do konkretnih sporazumov

Drago Kunc je odgovarjal na vprašanja v zvezi z jugoslovansko-italijanskimi odnosi, najnovejšim napadom časopisa »Einheit« na Jugoslavijo in na druga vprašanja

Beograd, 30. marca. (Tanjug). Na današnji redni tiskovni konferenci je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Drago Kunc v zvezi z ženevskimi razgovori o razorožitvi izjavil naslednje: **»Na osnovi tistega, kar vemo o poteku ženevskih razorožitvenih pogajanj — to pa je predvsem tisto, kar je bilo objavljeno javnosti — lahko ugotovimo, da je pozitivna stran teh razgovorov: precejšnja stopnja delovnega vzdušja, nekatere konkretne in realne pobude in doseženi sporazum o nadaljnji proceduri.**

To bi potrjevalo odločenost, da vztrajajo na pogajanjih. Seveda pa to ni dovolj, ker so potrebni nujni in konkretni rezultati, da bi čimprej zaustavili pogubno tekmovanje v oboroževanju. Nujno je torej, da čimprej preidejo od deklarativnih izjav dobre volje na efektivne napore za dosego konkretnih sporazumov, do česar pa je moč priti samo, če bodo opustili skrajne pozicije in medsebojno popuščali. V tem sklopu je še posebno važno, doseči sporazum o opustitvi nuklearnih in termonuklearnih poskusov — ali vsaj nujno uvesti moratorij z izrecnimi obveznostmi vseh držav, da ga ne bodo prekršile.

Predstavniki izvenblokovskih držav na ženevski konferenci so že mnogo storili, da bi omogočili pozitivno in uspešno delo. Očitno pa je, da lahko njihovi napori žanjejo uspeh samo, če se tudi velesile zavzamejo v tem smislu.«

V odgovoru na vprašanje, ki se je nanašalo na izjavo italijanskega premiera Fanfanija o italijansko-jugoslovanskih odnosih, je Drago Kunc izjavil, da se Jugoslavija strinja z mnenjem premiera Fanfanija o teh odnosih. Pripomnil je: **»Tudi mi sodimo, da je treba te odnose negovati in nadalje razvijati, zlasti na področju gospodarskega sodelovanja.«**

V zvezi z najnovejšim napadom na Jugoslavijo, ki ga je uprizoril v teoretični reviji CK SED »Einheit« član CK te stranke in predsednik zunanjepolitičnega odbora Volkskamere Peter Florin, je Kunc izjavil, da zasledimo v tem članku, vsaj kar zadeva Jugoslavijo, vse kaj drugega, samo resnice in dobronamernosti ne. Bolj koristno bi bilo, je rekel, če bi se avtor tega članka in njegovi somišljeniki bolj ukvarjali s svojimi problemi in pomanjkljivostmi in tam iskali razne **»poglavitne nevarnosti«**, nam pa prepustili skrb za jugoslovansko politiko. To bi bilo nedvomno bolj koristno tako za DR Nemčijo samo kot za odnose med Jugoslavijo in to državo.

Na vprašanje, kako ocenjuje sedanji položaj v Siriji, je Kunc odgovoril, da ima dogodke v Siriji za notranje vprašanje te države. Kar pa zadeva načela, obrazložena v sporočilu vojaškega poveljstva o zunanjepolitični usmeritvi Sirije, je Kunc izrazil mnenje, da so pozitivna.

Odgovoril je tudi na vprašanje o najnovejših dogodkih v Argentini, rekoč, da gre za notranje vprašanje Argentine.

Neki tuji dopisnik je omenil, da je list »Zeri i populit« pisal, da bo Albanija sklenila trgovinski sporazum z Jugoslavijo. Kunc pa je na predzadnji konferenci izjavil, da je bil med Jugoslavijo in Albanijo podpisan protokol, s katerim je podaljšan prejšnji jugoslovansko - albanski trgovinski sporazum. Tuji novinar je hotel vedeti, ali gre za kak nov sporazum ali za zastarelo obvestilo lista »Zeri i populit«. Kunc je odgovoril, da niso v teku niti v pripravi nobena nova trgovinska pogajanja z Albanijo.

Na vprašanje o stikih, ki jih je imel član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo ob vrnitvi iz afriških držav v Rimu s predstavnikom ENI Enricom Matteijem, je Kunc odgovoril, da se je Avdo Humo v Rimu zares razgovarjal z Matteijem in nekaterimi drugimi osebnostmi, vendar o tem še ne bi mogel ničesar povedati.

Novinarji so se tudi zanimali za to, o čem se je predsednik Tito razgovarjal s sovjetskim veleposlanikom Jepiševom. Kunc je odgovoril, da se je razgovor nanašal na vprašanja, važna za obe strani.

V odgovoru na neko vprašanje o zahodnoevropskih gospodarskih integracijah je Kunc spregovoril o škodi, ki jo takšne integracije in diskriminacijski ukrepi prizadevajo drugim državam. Pripomnil je, da je stališče Jugoslavije znano in da take gospodarske grupacije škodujejo svetovnemu gospodarstvu, zlasti pa državam, ki niso vključene v te dogovore. **»Nisem pa obveščen o kakih posebnih novih dogodkih v odnosih Skupnega trga do nevtralnih evropskih držav,«** je pripomnil Kunc.

Kunca so vprašali, kako sodi o prekinitvi razgovorov, ki so bili v ZDA med indonezijskimi in nizozemskimi predstavniki, in kako presoja dejstvo, da Nizozemci pošiljajo nove okrepitve v Zahodni Irijan.

Naše stališče je dobro znano in je bilo često pojasnjeno tako na teh tiskovnih konferencah kot drugod,« je odgovoril Kunc. »Kar zadeva pogajanja, ne bi imel ničesar pripomniti k prejšnjim izjavam na tiskovnih konferencah. Pošiljanje novih nizozemskih vojaških sil na Zahodni Irijan samo otežkoča miroljubno ureditev problema.«

VOJAKI NA ULICAH V BUENOS AIRESU. Argentinski pučisti so med prvimi akcijami zasedli poslopje pošte in telegrafa v Buenos Airesu, da bi kontrolirali pošiljanje vesti v inozemstvo. Na sliki: vojaki preusmerjajo promet pred poslopjem glavne pošte.

PO PREVRATU V ARGENTINI

ZAHTEVE GENERALOV

Guido mora do srede aprila izpolniti »program šestih točk« — Vojaški šefi niso enotni glede nadaljnje taktike

BUENOS AIRES, 30. marca. (AP - Reuter.) Vojaški poveljniki so danes objavili sporočilo, v katerem zahtevajo od novega predsednika Guida, da do srede aprila izloči iz vladne administracije »vse komuniste, peroniste in prokastrovce«, da razveljavi zakon o sindikatih in da sestavi vlado, ki bo »sprejemljiva« za generale. V obveščenih krogih sodijo, da Guido ne bo dolgo predsednik. V uradnem sporočilu, ki so ga danes zjutraj objavili, je rečeno, da je imenovanje Joseja Marie Guida za novega predsednika republike »prvi korak k rešitvi dolge in težke krize«.

Sporočilo dodaja, da bo to imenovanje prispevalo k stabilnosti in notranjemu miru v deželi ter da bo vojska s svoje strani prispevala h »konsolidaciji demokracije za vse Argentince brez izjeme«.

Vojaški šefi so zahtevali od Guida, da mora do polovice aprila izpolniti program, ki obsega šest točk. Od novega predsednika zahtevajo, naj proglasi za nezakonite »vse komunistične, peronistične in procastrovske sile v deželi«. V drugi točki zahtevajo, naj Guido sestavi novo vlado, vendar tako, da bodo novi ministri »sprejemljivi za vojaške voditelje«. Vojaški poveljniki zahtevajo torej pravico veta pri vseh bodočih važnih odločitvah predsednika republike.

Od novega predsednika zahtevajo tudi, naj »izloči iz vladne administracije vse komuniste in peroniste ter pristaše Frigeria, intimnega prijatelja bivšega predsednika Frondizijaca. Generali zahtevajo tudi posebni zakon, ki bo omogočil vladi, da intervenira v vseh in ne samo v nekaterih pokrajinah države. Kot je znano, je Frondizi razveljavil volilne rezultate samo v petih pokrajinah.

Peta točka tega »programa« določa, da Frondizi ne more dobiti nobene funkcije v novi vladi. Vojaški poveljniki zahtevajo končno razveljavitev zakona o statusu sindikalnih združenj. Generali so že več let kritizirali Frondizija, ker je sprejel zakon o sindikatih, ki je odprl pot legalnemu političnemu delovanju peronistov.

Guido, ki je ponudbo generalov sprejel, je imel ponoči kratko tiskovno konferenco. Izjavil je, da so vsi člani Frondizijeve vlade odstopili. Zaprosil jih je, naj ostanejo na položajih, dokler ne bo sestavljena nova vlada.

V obveščenih argentinskih krogih menijo, da Guidov mandat ne bo trajal dolgo in da se bo novi predsednik srečal z izredno težkimi problemi. Kot njegov strmoglavljeni predhodnik se bo tudi on znašel pod pritiskom z dveh strani — s strani generalov in s strani peronističnega gibanja, ki se je izredno okrepilo. Sodijo, da argentinska kriza v resnici ni rešena, ker je z imenovanjem Guida za predsednika oblast v deželi prevzela vojska. Znano pa je, da vojaški poveljniki niso enotnega mnenja glede nadaljnje taktike za stabilizacijo razmer v Argentini.

POLOŽAJ V ALŽIRIJI PO EVIANSKEM SPORAZUMU

BOJ PROTI OAS SO OKREPILI

Benheda: »Pot do uresničitve sodelovanja drži skozi Alžir in Oran« — OAS nadaljuje z atentati

TUNIS, 30. marca. (AFP.) Člani alžirske vlade so se vrnili v Tunis, kjer je začasni sedež vlade. Predsednik začasne izvršne oblasti v Alžiriji Fares in francoski visoki komisar Fouchet sta imela prve stike. Opazovalci v Parizu so mnenja, da se bodo francoski volivci na referendumu z veliko večino izrekli za alžirsko politiko de Gaulla. Na otoku Aix ustanavljajo posebno taborišče za aretirane easovce. Teroristi nadaljujejo z atentati po alžirskih mestih.

Predsednik začasne alžirske vlade Ben Jusef Benheda je po prihodu v Tunis izjavil, da je enotnost arabskega Magreba življenjsko važna za severnoafriške države in da si morajo vlade teh držav še nadalje prizadevati, da bo uresničena. Enotnost Magreba — je poudaril Benheda — ne bo odprla samo poti do sodelovanja s Francijo, ampak tudi do sodelovanja Francije z vsemi arabskimi državami in vso Afriko. To sodelovanje pa je predvsem odvisno od tega, ali bodo likvidirali teroriste. Premier Benheda je na koncu dejal, da bo v neodvisni Alžiriji dovolj prostora za Evropejce.

Pred odhodom iz Maroka je alžirski premier izjavil novinarjem: **»Pot do uresničitve alžirsko-francoskega sodelovanja drži skozi mesti Alžir in Oran, kjer je nujno potrebno dokončno uničiti fašizem in rasizem.«**

Alžirski ministri, ki so se po osvoboditvi Ben Bele prvič vsi zbrali v Maroku, so bili kakih deset dni v Rabatu in Casablanki in proučevali novi položaj. Obiskali so tudi nekatere alžirske garnizije ob marocški meji, kjer sta Benheda in Ben Bela izročila odredom FLN nove vojaške zastave.

Člani alžirske vlade se zdaj vračajo v Tunis, kjer je začasni sedež vlade.

Po vesteh iz Pariza so opazovalci mnenja, da se bodo francoski volivci na referendumu v veliki večini izrekli za alžirsko politiko predsednika de Gaulla in za evianske sporazume. Celo desničarji v Franciji se ne slepijo glede tega.

Na referendumu 8. januarja lani o načelu samoodločbe Alžirije je podprlo alžirsko politiko predsednika de Gaulla 75 odstotkov francoskih volivcev, 23,5 odstotka pa se jih je vzdržalo glasovanja. Sodijo, da bo pozitivnih glasov tokrat še več.

Socialistična stranka Francije, KP, radikali in republikanska levica so od svojih pristašev zahtevali, naj na referendumu glasujejo pozitivno. Te politične stranke so dobile na zadnjih parlamentarnih volitvah leta 1958 skupaj 40 odstotkov vseh glasov.

Degolisti iz Unije za novo republiko, ki tvorijo glavnino vladne koalicije pod vodstvom premiera Michela Debreja, so se brezpogojno izrekli za pozitivno glasovanje. Enako stališče so zavzeli krščanski demokrati in Narodno republikansko gibanje. Te tri stranke imajo na svoji strani kakih 25 odstotkov volivcev.

Neodvisni, ki so na desnem krilu, so glede stališča do ureditve alžirskega problema razcepljeni. Medtem ko bo del neodvisnih, zbranih okrog Rogerja Ducheta, glasoval na referendumu negativno, bo drugi del okrog sedanjega finančnega ministra Giscarda - Estaiga, podpisnika evianskih sporazumov de Broglieja in bivšega premiera Reynauda, glasoval brškone pozitivno, toda največji del okrog bivšega premiera Pinaya se bo vzdržal glasovanja. Neodvisni so na prejšnjih parlamentarnih volitvah dobili 20 odstotkov glasov.

Grupacije, ki bodo nedvomno glasovale proti evianskim sporazumom, so republikanski center, ki je leta 1958 dobil 3 odst., nadalje poujadisti, pristaši »enotne republike« in še nekatere desničarske grupacije, na strani katerih je skupaj kakih 5 odst. francoskih volivcev.

Alžir, 30. marca. (Reuter). Pripadniki tajne vojaške organizacije so sinoči v mestu Alžiru podtaknili 20 plastičnih bomb in streljali z avtomatskim orožjem. Ubili so štiri Alžirce, 18 pa so jih ranili. Večino plastičnih bomb so podtaknili pod avtomobile, parkirane v predmestju Bir Mandreis. Takoj po prvi eksploziji plastične mine so desničarski komandosi začeli streljati na mimoidoče Alžirce.

Pozno sinoči so pripadniki OAS ubili v okolici Alžira iz vozečega avtomobila nekega Alžirca, pet pa so jih ranili. Policija je v bližini mesta našla davi trupla treh ubitih Alžircev.

AFP poroča, da so štirje zakrinkani ljudje oropali banko v Boneu. Pobegnili so z 1,260.000 novih frankov.

PARIZ, 30. marca (AFP). Po uradnih vesteh je policija okrenila boj proti OAS. V zadnjih dneh so aretirali veliko osumljencev. Kakor poročajo, je policija zaostrila boj proti oasovcem po vrsti terorističnih dejanj širom po Franciji.

Iz Pariza so danes poslali večji policijski odred na oto Aix na Atlantiku, kjer je bil v ujetništvu podpredsednik začasne alžirske vlade Ben Bela takoj potem, ko so ga ujeli. Prihod policijskih sil na otok — zadnje Napoleonovo prisilno bivališče pred izgonom na Sveto Heleno — povezujejo z načrti, da bodo ustanovili posebno taborišče za aretirane oasovce.

PARIZ, 30. marca (Tanjug). Pričakujejo, da bodo na današnjem sestanku ministrskega sveta, ki so ga včeraj odložili zaradi bolezni nekaterih ministrov, uradno potrdili seznam članov začasne in izvršne oblasti. Njeni člani — Alžirci in Francozi — so že zbrani v Alžiru. V Rochet Noir so danes prispeli tudi predstavniki FLN. Medtem sta imela predsednik začasne alžirske izvršne oblasti Fares in francoski visoki komisar Christian Fouchet prve stike.

PO VOJAŠKEM UDARU V SIRIJI

V DAMASKU MIR IN RED

Tiskovna konferenca vrhovnega poveljnika sirske vojske — Aretirali so od 60 do 100 ljudi — Sirske meje zaprte

DAMASK, 30. marca. (AP — AFP). Vrhovni poveljnik sirske vojske generalmajor Abdul Karim Zahredin je danes na tiskovni konferenci izjavil, da bodo v dveh dneh ustanovili narodno sodišče, ki bo sodilo agentom in zarotnikom proti državni varnosti.

General Zahredin je dejal: *»Zdaj, ko je vojska vzela v svoje roke zakonodajno kot izvršno oblast, sporočam, da je bilo sklenjeno, da bodo vsi ljudje prejšnjega režima,* ki so priznali zločine proti državi, izročeni narodnemu sodišču.«

V intervjuju za revijo »Al Jundi« pa je general Zahredin izjavil: »Sirska vojska nikoli ni nameravala prevzeti oblasti in lahko potrdim, da je danes bolj enotna ko kdajkoli.« Dejal je, da je udar z dne 28. marca, ki pomeni nadaljevanje akcije z dne 28. septembra 1961 izvedla vojska zato, ker vlada strmoglavljenega režima ni bila kos nalogam. *»Očitamo ji, da je bila nesposobna, kljubovati elementom, ki so hoteli okoristiti se s ciljt te revolucije na račun delavskega razreda in kmetov.«*

Časopisne agencije poročajo, da je v Damasku mir in red. V glavnem mestu Sirije od torka, ko je vojska prevzela oblast, ni bilo nobenih neredov. Oklopna vozila in čete, razporejene okrog mesta, so se umaknile s svojih položajev. Tudi policijska ura je ukinjena. V veljavi pa so ostali nekateri izredni varnostni ukrepi. Sirsko mejo, ki je bila od srede zjutraj popolnoma zaprta, so včeraj nekajkrat odprli, da bi omogočil skupini kakih 400 turistov zapustiti Sirijo in da bi hkrati lahko prišlo v Damask kakih deset tujih novinarjev. Poročajo, da je meja še nadalje zaprta za javni promet.

V Damasku se je davi zvedelo, da so aretirali bivšega predsednika Sirije Kudslja in premiera Davalibija s skupino sirskih voditeljev vred. Prijeli so vse člane Davalibijeve vlade, razen obrambnega ministra Rašada Barmade. Po mnenju diplomatskih krogov so aretirali skupaj kakih 60 ljudi, nekateri drugi poučeni krogi pa pravijo, da so jih aretirali nad sto.

Med drugimi vodilnimi ljudmi, ki so jih aretirali, omenjajo bivšega premiera in nekaj časa podpredsednika ZAR Sabrija Asalija, bivšega predsednika vlade in zunanjega ministra Kalida Al Azema, finančnega ministra v začasni vladi premiera Kuzbarija, ustanovljeni po septembrskem vojaškem udaru, Leona Zamarija, kot tudi Kuzbarija samega.

O obrambnem ministru Barmadi, edinem članu vlade, ki ga niso aretirali, pravijo tukajšnji politični krogi, da bo morebiti premier nove vlade.

SEJA PREDSEDSTVA CENTRALNEGA SVETA ZSJ

Priporočilo k varčevanju

Vsa sindikalna vodstva naj analizirajo, zakaj zaostaja proizvodnja za planirano — Kolektivi naj se bolj usmerijo na uporabo domačih surovin in reprodukcijskih potrebščin

BEOGRAD, 30. marca (Tanjug). Člani predsedstva Centralnega sveta ZSJ so obravnavali danes gibanje proizvodnje v prvih mesecih letošnjega leta. Posebno pozornost so posvetili vprašanjem, od katerih je odvisno povečanje proizvodnje in izvoza ter varčevanje v vseh oblikah potrošnje.

Čeprav je industrijska proizvodnja znatno večja od lanske, podatki o njenem gibanju v prvih mesecih kažejo, da napreduje pod planiranim povečanjem. Zato predsedstvo meni, da je treba v vseh sindikalnih forumih opraviti podrobno analizo, ki bi pokazala vzroke zaostajanja in možnosti glede povečanja proizvodnje. Na seji so poudarili, da je takšna dejavnost sindikalnih organizacij zdaj zelo pomembna. Kolektivi naj presodijo, kaj vse bi lahko storili, da se proizvodnja poveča, da zagotovimo zadostne količine surovin in reprodukcijskih potrebščin. V tej zvezi so poudarili, naj bi se delovni kolektivi usmerili zlasti na domače surovine in reprodukcijske potrebščine, ker so težnje po njihovem uvozu zadnja leta čedalje močnejše.

Na sestanku so podrobneje proučili tudi vzroke nazadovanja izvoza. Opozorili so na to, da je škodljiva praksa tistih kolektivov, ki zavestno zmanjšujejo izvozne kontingente, ker jim domači trg nudi boljše možnosti.

Člani predsedstva so tudi opozorili na potrebe po splošnem varčevanju — v investicijah, proračunih in osebnih dohodkih. Sprejeli so tudi priporočilo za popolnejšo stabilnost življenjskih stroškov, cen in trga, ker so ugotovili, da so cene tudi v prvih mesecih letošnjega leta še vedno naraščale.

Predsedstvo Centralnega sveta ZSJ poudarja, da morajo sindikalne organizacije nuditi vso podporo pri novih ukrepih zveznih in drugih organov, ki jih lahko v kratkem pričakujemo, da bi stabilizirali trg, poživili proizvodnjo ter povečali izvoz in splošno varčevanje.

ZASEDANJE ODBOROV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS. Včeraj sta zasedala odbora za gospodarstvo republiškega zbora in zbora proizvajalcev. Prav tako je bila tudi seja odbora za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora ter odbora za vprašanje dela in socialnega zavarovanja zbora proizvajalcev. Razpravljali so o poročilu Izvršnega sveta za lansko leto ter o zaključnih računih republiških skladov za leto 1961. Poročila s teh zasedanj objavljamo na drugi strani. Na sliki prizor s seje gospodarskega odbora republiškega zbora. Foto: Švabič

KONFERENCA V ŽENEVI

Na dnevnem redu sovjetski osnutek

ŽENEVA, 30. marca. — AFP poroča, da so na današnji 12. plenarni seji odbora 17 držav za razorožitev, kakor je rečeno v uradnem sporočilu, govorili predstavniki Sovjetske zveze, ZDA, Italije, Poljske, Brazilije, ZAR, Romunije, Bolgarije in Indije. Prihodnja plenarna seja bo v ponedeljek dopoldne. Reuter poroča, da so danes začeli obravnavati prvo točko sovjetskega osnutka sporazuma o splošni razorožitvi. Današnji seji je predsedoval delegat ZAR.

Sovjetski predstavnik Valerijan Zorin je danes zahteval, naj odbor pospešeno redigira uvod. Ko je razlagal prvi člen sovjetskega osnutka sporazuma o razorožitvi, je poudaril, da so njegove določbe v duhu skupne sovjetsko - ameriške deklaracije, ki jo je sprejela OZN, kakor tudi ameriškega načrta o razorožitvi, ki ga je v lanskem septembru v Generalni skupščini OZN predložil predsednik ZDA Kennedy. Primerjava sovjetskega in ameriškega predloga kaže, je dejal Zorin, da obstaja soglasje v številnih točkah in da v celoti obstaja načelen sporazum o ukrepih in metodah za praktično uveljavljanje teh točk v procesu razorožitve.

Prvo poglavje sovjetskega osnutka sporazuma o splošni in popolni razorožitvi določa, da je treba razorožitev doseči v treh zaporednih etapah in v roku štirih let. Zajete bi bile vse oblike konvencionalne in atomske oborožitve.

Po ameriškem predlogu naj bi trajal proces razorožitve devet let.

Za sovjetskim predstavnikom je govoril ameriški delegat Arthur Dean. Po njegovem mnenju bi morali udeleženci konference najprej proučiti osnovna vprašanja, med katera je Dean uvrstil omejitev ali prepoved proizvodnje atomskega orožja, omejitev števila raket za atomsko orožje za 30% (po ameriškem predlogu) ali njih popolno ukinitev (po sovjetskem predlogu), nadalje sistem nadzorstva nad odpravo raket in atomskega orožja, problem inšpekcije in kontrole, metodo dela mednarodne organizacije za razorožitev in uporabo sil mednarodne policije. Vsa ta vprašanja naj bi imela, kakor je dejal Dean, prednost pred redakcijo osnutka sporazuma o razorožitvi. Dean je predlagal, naj bi konferenca ustanovila pododbore, ki bi proučili vsakega teh problemov. »Šele ko bi dosegli sporazum o teh bistvenih vprašanjih, bi lahko prišli na formulacije,« je rekel Dean.

Dejal je tudi, da zahodne države ne sprejmejo štiriletnega roka za razorožitev, in je zahteval podrobno obrazložitev vsake etape tega procesa.

Potem je posegel v razpravo sovjetski predstavnik Zorin, ki je označil Deanov predlog o proučevanju naštetih problemov v pododborih kot »vrnitev za deset let nazaj«, podrobno razpravljanje o specifičnih vprašanjih pa kot »brezplodno«.

Tito kongresu LM Srbije

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Sesti kongres LM Srbije je danes dopoldne nadaljeval delo v komisijah. V komisiji za šolanje in materialni položaj mladine je bilo rečeno, da se je zadnja leta gmotni položaj učencev v gospodarstvu, študentov in dijakov srednjih šol izboljšal. Premalo pa imamo še samskih stanovanj, domov in internatov za dijake in študente.

Na popoldanski plenarni seji so prebrali pismo, ki ga je poslal predsednik republike Josip Broz Tito kongresu in v katerem med drugim pravi: *Tudi ob tej priložnosti bi izrazil željo, naj bo naša mladina tudi v prihodnje v prvih vrstah graditeljev srečnejše prihodnosti, naj še z večjo mladostno vnemo izpolnjuje vse naloge, ki ji jih nalaga naša socialistična skupnost.«*

● KARLSRUHE

Zahodnonemško sodišče v Karlsruhe je obsodilo voditelja neonacistične organizacije »Freikorps Grossdeutschland« Günther Sonnemanna na 6 let prisilnega dela. Sonnemann je 20. aprila 1957, ob obletnici Hitlerjevega rojstva, porušil grobnico židovskih žrtev v Brunswicku. Pred sodiščem je priznal, da se je boril za obnovitev nacističnega režima v Zahodni Nemčiji.

● PARIZ

Državni podsekretar v State Departmentu George Ball je prispel v Pariz. Med svojim dvodnevnim obiskom se bo s francoskimi vladnimi funkcionarji razgovarjal o posledicah zahodnoevropske gospodarske integracije na ZDA. Čez dva dni bo odpotoval v Bonn, kjer se bo srečal z zunanjim ministrom Schröderjem in gospodarskim ministrom Erhardom.

● SAJGON

V Južnem Vietnamu je prišlo v zadnjih treh dneh do novih spopadov. Po zadnjih poročilih je okrog 300 pripadnikov osvobodilnega gibanja Vietkong napadlo večjo patrulijo vladne vojske v neposredni bližini glavnega mesta Sajgona. Po uradnih virih so uporniki pri tem spopadu izgubili 27 ljudi, medtem ko so imele vladne čete 9 mrtvih in 8 ranjenih.

● DŽAKARTA

Ameriški veleposlanik Jones je včeraj izročil predsedniku Sukarnu pismo predsednika Kennedyja, ki se nanaša na problem Zahodnega Irijana. Kot je izjavil zunanji minister Subandrio, je Kennedy izrazil željo, da bi se naj indonezijsko-nizozemska pogajanja nadaljevala. Sporočili so, da bo indonezijski predsednik poslal Kennedyju v kratkem odgovor na njegovo pismo.

Ekonomija miru

Doslej se je v zvezi z evianskimi sporazumi o prekinitvi ognja v Alžiriji govorilo v glavnem o diplomatskih in političnih perspektivah, ki jih ta dogodek odpira; manj je bilo govora o gospodarskih vidikih premirja.

Čeprav se sliši paradoksalno, pa je vendarle res, da je Francija podpisala sporazum z začasno alžirsko vlado v fazi gospodarskega napredka in ekonomske ekspanzije, kot jih Francozi po vojni ne pomnijo. Kaj si torej francoski gospodarstveniki in srednji človek obetajo od tega, da je z njihovih ramen padla hipoteka visokih vojaških izdatkov za vojno, za katero je ogromna večina prebivalstva prepričana, da jo je bilo treba končati?

Po sklepih evianskega dogovora bo Francija eno leto po referundumu, t. j. julija 1963 začela evakuirati iz Alžirije svoje vojaške sile; po petnajstih mesecih od tistega datuma jih sme namreč ostati v Alžiriji samo 80.000. To pa pomeni, da se bo v tem času vključilo v aktivno gospodarsko dejavnost metropole kakih 250.000 do 300.000 kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov, ki so bili zdaj odtegnjeni iz tega procesa, ker so zaradi specifičnih razmer morali služiti podaljšani vojaški rok. To z drugimi besedami pomeni, da se bo v dveh letih število aktivnega prebivalstva povečala za 1% do 2%.

Po eni strani bo ta dotok svežih, visokokvalificiranih sil zamašil vrzel, ki jo je pustil na področju delovne sile delni vpoklic (Guy Mollet 1956), vrzel, ki je ob sedanji gospodarski ekspanziji že začela postajati coklja v določenih industrijskih panogah; po drugi strani pa pričakujejo splošen porast že tako visoke gospodarske ekspanzije in za nekaj milijard (novih frankov) povečani nacionalni bruto produkt, ki ga bo mogoče usmeriti v povečano potrošnjo ali pa v nove investicije. Razen tega računajo, da bo demobilizacija vojske v Alžiriji sprostila prvo leto dve milijardi, pozneje pa nekaj manj novih frankov. (Vsota je videti na prvi pogled nizka, toda od prihranka so odšteti stroški za repatriacijo, stroški za prekvalifikacijo iz vojaškega v civilno življenje, za namestitev tistih, ki bodo zapustili Alžirijo itd.).

V kakšno smer se bodo obrnili na ta način sproščeni fondi?

»Socialna« ministrstva (socialno varstvo, prosveta, zdravstvo, bivši borci) že sedaj zahtevajo dodatne kredite za povečanje prejemkov tistih kategorij, ki sodijo v njihove pristojnosti, in za investicije v šolstvo in zdravstvo.

Privatni sektor gospodarstva sicer računa s tem, da bo zmanjšani pritisk na tržišče delovne sile ustavil ali vsaj zavrl nenehno naraščanje osebnih prejemkov, po drugi strani pa je levica — stranke in sindikati — zahtevala svojo »ceno za mir«: splošno individualno zboljšanje življenjske ravni, podaljšanje plačanega dopusta, skrajšanje delovnega tedna itd.

Posledice evianskih sporazumov bodo torej presegle politične in diplomatske okvire; premirje bo v Franciji in v Alžiriji sprostilo dolgo zadrževani proces regeneracije družbenih struktur in vneslo v obe deželi prepotrebnega kisika. M. SUŠTAR

Konferenca članic KP Italije

Rim, 30. marca (Tanjug). Tu se je danes začela konferenca italijanskih žena, članic Komunistične partije. Konference, ki jo je sklical CK KP Italije, se udeležuje kakih 1200 delegatk iz vse Italije. Prisostvujejo ji tudi ženske delegacije komunističnih partij Francije, Sovjetske zveze, Poljske in Jugoslavije.

Delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije vodi članica CK ZKJ Vida Tomšič, v delegaciji pa sta tudi predsednica konference za družbeno dejavnost žena Jugoslavije Latinka Perović in docentka pravne fakultete v Beogradu Ana Jurin-Žilić.

Glavni referat na tej konferenci je danes podala članica CK KPI Nilde Jotti. Poudarila je »potrebo po enotnosti med italijanskimi ženami v boju za žensko enakopravnost, za preokret italijanske politike na levo in za demokratičen in socialističen razvoj Italije«.

Konferenca bo trajala tri dni.

Povabilo v Cape Canaverale

New York, 30. marca. (Reuter). Predstavniki ZDA v odboru OZN za miroljubno izkoriščanje vesolja so povabili sovjetskega delegata in druge predstavnike v odboru, naj v začetku prihodnjega meseca obiščejo ameriško oporišče Cape Canaveral. Pričakujejo, da bo odbor dotlej zaključil sedanje zasedanje.

Pauling kritizira oboroževalno tekmovanje

Berkley, 30. marca. (AP). Znani ameriški znanstvenik in Nobelov nagrajenec Linus Pauling je obtožil ZDA, da spodbujajo oboroževalno tekmovanje. Ta znani nasprotnik atomskih poskusov je sinoči izjavil, da je sedanja konferenca o razorožitvi v Ženevi velik up človeštva, da bo dosežen mir. Pripomnil je, da je proti ameriški akciji, usmerjeni v oboroževalno tekmovanje. Gradnjo protiatomskih zaklonišč je imenoval »kruto prevaro«

Delo odborov Ljudske skupščine LR Slovenije

Graditev delitve dohodka ne dovoljuje improvizacij

Odbori so obravnavali poročilo Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za lansko leto in zaključni račun republiških skladov za leto 1961

LJUBLJANA, 30. marca. — Danes dopoldne so zasedali gospodarska odbora obeh zborov Ljudske skupščine LR Slovenije, odbor za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora in odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja zbora proizvajalcev. Odbori so na ločenih sejah obravnavali in sprejeli poročilo Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za 1961. leto ter zaključni račun republiških skladov za 1961. leto. Gospodarska odbora obeh zborov pa sta prejela še predlog odloka o zaključnem računu rezervnega sklada LRS za 1961. leto, predlog odloka o zaključnem računu Cestnega sklada LRS za 1961. leto in predlog sklepa k zaključnemu računu Sklada LRS za šolstvo.

Odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja republiškega zbora proizvajalcev, se je pri obravnavi poročila Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS zadržal predvsem pri problemih delitve dohodka.

Poslanci so ugotavljali, da je v pravilnikih o delitvi čistega in osebnega dohodka, ki so jih sprejele gospodarske organizacije, vrsta nepravilnosti in celo nezakonitih določb, katere so občinski organi prezrli.

V razpravi je prišlo do veljave mnenje, da je delo občinskih uprav v tem pogledu površno in da je čutiti pomanjkanje urejene službe, ki bi se ukvarjala s problematiko delitve dohodka. Bolj poglobljeno delo občinske uprave, stalno zbiranje podatkov in opravljanje dejanskih analiz delitve, bi v veliki meri pripomoglo tudi k tehtnejšemu delu občinskih zborov proizvajalcev.

Tudi v samih gospodarskih organizacijah je čutiti pomanjkanje resnejšega proučevanja problemov delitve dohodka. Stroškovno knjigovodstvo je tako šibko, posebno v manjših podjetjih, da ni moč uspešno urejati odnosov med ekonomskimi enotami. Sami pravilniki o delitvi dohodka kažejo precej improvizacije z vidikov trenutnega položaja določene gospodarske organizacije. Poslanci so bili mnenja, da nadaljnje izgrajevanje sistema delitve dohodka ne dovoljuje nobene improvizacije, temveč da mora imeti podlago v poglobljenem strokovnem delu na višji ravni kot doslej. Zato je nujno potrebno ustanoviti pri občinah in gospodarskih organizacijah urejene in strokovno sposobne službe, ki bodo stalno proučevale problematiko delitve dohodka.

Odbor je nadalje zelo pozitivno ocenil lanskoletno delo Sekretariata Izvršnega sveta za delo Ljudske skupščine LRS, saj je le-ta posredoval kolektivom občutno pomoč pri urejanju problemov delitve dohodka in notranjih odnosov.

Nato je odbor razpravljal o delovanju inšpekcije dela, Zavoda za zaposlovanje, zavoda za produktivnost dela in zavoda za zdravstveno in tehnično varnost. Slednja zavoda sta v minulem letu dosegla velik napredek. Na koncu so se poslanci zadržali še pri delu in problemih Zavoda za socialno zavarovanje.

Vskladiti davčno in agrarno politiko

V odboru za gospodarstvo Republiškega zbora, ki mu je zaradi odsotnosti tovariša Franca Leskoška predsedoval ing. Ivo Klemenčič, se je razvila zlasti živa razprava o nekaterih problemih naše davčne politike.

Poslanci so ugotavljali, da so davčna bremena po posameznih predelih zelo neenakomerna, kar seveda ustvarja najrazličnejše probleme. Tako so najvišje davčne obremenitve v okrajih Murska Sobota in Maribor, najnižje pa v koprskem in goriškem okraju. Vsi diskutanti so poudarjali, da danes pri nas davčne dajatve niso vsklajene z agrarno politiko, saj se v tistih krajih, kjer občine ne dobivajo dovolj sredstev iz industrije, nujno prevali razmeroma težko davčno breme na kmetijsko prebivalstvo. Seveda pa občine skoraj nimajo druge poti, če pač hočejo uresničiti svoj proračun. V bistvu gre tu za neenakomerne davčne obremenitve posameznih predelov, ki so popolnoma drugačne v industrijsko razvitih območjih od pretežno agrarnih predelov, kjer ni industrije. Govorniki so se zavzeli za predlog, da bi ta vprašanja začeli resno proučevati in sprejeli tako davčno politiko, ki bi bila v skladu z agrarno politiko.

V razpravi na seji *gospodarskega odbora Zbora proizvajalcev* Ljudske skupščine LR Slovenije so med drugim opozorili na težnje gospodarskih organizacij, da se pri izvozu poslužujejo predvsem vezanih poslov, ki so sicer za njih ugodnejši, zmanjšujejo pa likvidnost deviznih sredstev. To je tudi eden izmed vzrokov da je uvoženega reprodukcijskega materiala sicer sorazmerno dovolj, izbira pa ne ustreza potrebam.

Poudarili so med drugim, da bo treba analizirati podražitve, ki nastanejo na relaciji glavni projekt — dograditev.

Težišče prehaja na komuno

Sejo odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora je vodila predsednica odbora *Mira Svetina.* Predstavnica Izvršnega sveta *Ada Krivic* je uvodoma poudarila, da smo lani uveljavljali načelo, da je komuna temeljni nosilec in izvajalec socialnega varstva. To načelo so postavili tudi skupščinska resolucija o otroškem varstvu, resolucija o nalogah komun na področju socialnega varstva ter zakon o socialnih zavodih. Socialno varstvo se je v zadnjem času dokaj približalo družbenemu razvoju v drugih družbenih službah, ker smo tudi na tem področju začeli uvajati načelo dohodka. Materialna baza tega področja se je okrepila. Sredstva za investicijsko izgradnjo socialnih zavodov v Sloveniji so se lani povečala za 31% in znašajo 400 milijonov din. Vsa sredstva federacije, republike in ljudskih odborov, angažirana za socialno varstvo v Sloveniji, pa znašajo več kot 4 milijarde din.

Velika pozornost je lani veljala razvijanju raznih sodobnih oblik socialnega varstva v komunah, krajevnih skupnostih in podjetjih, pri čemer težimo zlasti k razvijanju preventive.

Primerna oblika zbiranja sredstev za financiranje socialnega varstva so občinski skladi, vendar delujeta taka sklada šele v dveh občinah in smo glede tega šele na začetku. Na videz počasi nastaja tudi nova organizacija strokovnih socialnih služb v komunah, saj imajo centre za socialno delo šele v petih občinah, vendar je to delo solidno zastavljeno.

V razpravi so ljudski poslanci nanizali več problemov. Ugotovili so, da ponekod skušajo urejati problem ostarelih, za delo nesposobnih kmetijskih prebivalcev z napačnim izvajanjem zakona o delu na domu. Problem hribovskih kmetij oziroma ostarelih privatnih kmetovalcev pa bodo letos pristojni republiški organi še podrobno proučili. Nekateri ljudski poslanci so sodili, da je treba bolj podpreti izvajanje resolucij o otroškem varstvu v komunah. V nekaterih občinah namreč razpravljajo samo o tistih sredstvih, ki naj bi jih dobili za otroško varstvo iz proračunov, premalo pa iščejo še druge vire.

Nekateri občinski proračuni ne predvidevajo sredstev za gradnjo stanovanj za borce. V posameznih občinah pravijo, da bodo ta sredstva skušali dobiti izven proračunov. Ob tem pa je razprava v odboru poudarila, da se občine ne bi smele na tak način izmikati tem obveznostim, marveč bi morale javno povedati, od kje in kolikšna sredstva predvidevajo ter kakšen je program za njihovo uporabo.

Ljudska poslanka *Mira Svetina* se je zanimala, kakšni so izgledi, da bi razvili analitično raziskovalno delo tudi na področju socialnega varstva. Na to vprašanje je predstavnica Izvršnega sveta Ada Krivic odgovorila, da je v republiškem Svetu že začela delati manjša samostojna študijska skupina.

Ljudski poslanec *Franc Krese-Coban* je govoril o zaostajanju na področju ortopedije. Dejal je, da je izdelovanje ortopedskih pripomočkov le ena izmed dejavnosti podjetja »Soča«, ki pa je bilo ustanovljeno prav v ta namen. Začeti bi morali proučevati tudi uvajanje sodobnejših ortopedskih pomagal. Razen tega je Franc Krese omenil tudi to, da bi bilo treba bolj poskrbeti za otroke umrlih borcev ter žrtev fašističnega terorja, za katere ni urejeno tako kot, denimo, za otroke padlih borcev.

Predstavnica Izvršnega sveta Ada Krivic je soglašala s pripombami ljudskega poslanca. Dejala je, da je republiški Svet za socialno varstvo že poslal priporočilo občinam, naj bolj urejajo tudi probleme otrok umrlih borcev ter žrtev fašističnega nasilja. Glede ortopedije pa je rekla, da je treba to problematiko proučiti v zveznem merilu in jo bo letos obravnavala posebna konferenca.

Odbor je nato začel razpravljati o tistem delu poročila Izvršnega sveta, ki govori o zdravstvu. V uvodnih mislih je predstavnik Izvršnega sveta *Niko Šilih* zlasti poudaril prizadevanja za uresničevanja načel delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter dohodka, ki smo jih uvedli tudi v zdravstvu. Ta načela uveljavlja tudi lani sprejeti republiški zakon o zdravstvenem varstvu in organizaciji zdravstvene službe.

Tovariš Niko Šilih je govoril o povečanem čutu odgovornosti in prizadevnosti zdravstvenih kolektivov in njihovih organov upravljanja pri uresničevanju teh načel. Opozoril pa je tudi na nekatere objektivne in subjektivne slabosti kot so administrativni ostanki pri določanju cen zdravil, preživela miselnost, ki se je kazala pri izdelovanju pravilnikov in podobno. Državljani še vedno niso dovolj vključeni v izvajanje novih načel. Merila, po katerih naj bi vrednotili delo zdravstvenih delavcev oziroma ustanov, so tudi zaradi prekratkega časa, še dokaj nejasna, zato imamo še vedno opravka s pavšali in podobnim obračunavanjem. V večji meri kot doslej pa se bodo morale čutiti odgovorne za politiko v zdravstvu zlasti tudi komune.

Nato je Niko Šilih govoril o povečevanju zdravstvenih kapacitet. Ljudski odbori naj bi hitreje ustanavljali zdravstvene investicijske sklade, s katerimi bi dobili nov, uspešen instrument za zbiranje sredstev za investicije v zdravstvu. Hkrati pa bo treba ta sredstva marsikje bolj združevati in z njimi varčevati, medtem ko jih zdaj ponekod preveč drobijo.

Milentije Popović sprejel ameriška kmetijska strokovnjaka

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Clan ZIS in predsednik Zveznega sveta za znanstveno delo Milentije Popović je sprejel danes pomočnika sekretarja za kmetijstvo ZDA dr. Welcha in direktorja oddelka za raziskovalno službo v sekretariatu za kmetijstvo ZDA dr. Hilberta. Ob tej priložnosti so govorili o sodelovanju na torišču znanstveno-raziskovalnega dela v kmetijstvu, gozdarstvu in živilski industriji.

Dr. Welch je v razgovoru izrazil občudovanje spričo uspehov doseženih pri znanstveno raziskovalnem delu v kmetijstvu pri nas. Na obisku v inštitutu za koruzo v Zemun-polju je dr. Hilbert izjavil, da je ta jugoslovanski inštitut eden najboljših te vrste na svetu in da ima vse pogoje, da se razvije v zelo važno središče za selekcijo koruze tudi za druge dežele.

Milentije Popović je izjavil, da je Jugoslavija zainteresirana na sodelovanju z ZDA na tem torišču, zlasti na izmenjavi znanstveno-raziskovalnih strokovnjakov.

V Kopru so se združile organizacije borcev

Koper, 30. marca. V veliki gledališki dvorani so se zbrali delegati ZB, ZVVI in ZROP k ustanovni skupščini enotne okrajne Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije.

Na prvem mestu delovanja te organizacije ostane tudi v prihodnje skrb za kvalifikacijo številnih borcev, prizadevanje za nadaljnje povečanje njihove družbeno politične dejavnosti in prenašanje tradicij NOB na mlado generacijo. Enakega pomena bo delo nove Zveze za reševanje številnih socialnih vprašanj bivših borcev in invalidov. F. M.

Ponudba podjetja Tehnogradnje Sudanu

Maribor, 30. marca. — Iz Sudana se je vrnil predstavnik podjetja Tehnogradnje inž. Lojze Peštaj, ki je v Kartumu izročil pristojnemu ministrstvu načrte in ponudbo podjetja Tehnogradnje za gradnjo mostu čez reko Nil v Kartumu, ki bo vezal oba dela tega mesta. Most bo dolg nad 1000 m ter bo izdelan iz prednapetega betona. Za gradnjo tega mostu se poteguje 11 svetovno znanih gradbenih tvrdk.

Poročali smo že, da je podjetje Tehnogradnje nedavno v močni mednarodni konkurenci dobilo gradnjo treh mostov v Siriji čez reko Evfrat. M. K.

ŽREBANJE MLADINSKE KNJIGE. Včeraj popoldne je bilo nagradno žrebanje kuponov, ki so jih kupci prejeli ob otvoritvi nove poslovalnice Mladinske knjige v Ljubljani na Titovi cesti 3. Izžrebali so 100 dobitkov v vrednosti okrog 300.000 din. Med vsemi dobitniki je bil ob žrebanju navzoč le Anton Klun iz Ljubljane, ki je zadel zapestno uro. Foto: Agnič

NEGOTOV POLOŽAJ V EKVADORJU

Ultimat Arosemeni

Vojaški šefi zahtevajo, da predsednik Arosemena pretrga diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo, vzhodnoevropskimi državami in Kubo

QUITO, 30. marca. — Položaj v Ekvadorju je še negotov. Vzlic sinoči objavljenim uradnim vestem, da je »upor lokalnega značaja na področju Cuenki zatrt«, poročajo tuje agencije danes o novem ultimatu oboroženih sil šefu države Carlosu Arosemeni.

Kakor je včeraj objavil Arosemena, se je dozdevno uprla samo majhna garnizija v mestu Cuenca na jugu države. Vse tuje agencije pa danes poročajo, da je poveljstvo tretje vojne oblasti, ki nadzira ves južni del Ekvadora, poslalo danes predsedniku Arosemeni nov ultimat in zahtevalo, da sprejme vse zahteve vojaških poveljnikov, sicer bodo izvedli državni udar. Vojaški šefi zahtevajo, da predsednik Arosemena pretrga diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo in vzhodnoevropskimi državami in da mora skrajna desnica bolj sodelovati v javnem življenju. Arosemena naj bi tudi pretrgal odnose s Kubo in odstavil zunanjega ministra, ki ga obtožujejo »naklonjenosti do komunistov«. V ultimatu, ki ga je podpisal polkovnik Aurelio Naranjo, je rečeno, da so te zahteve podprli načelnik štaba ekvadorske vojske polkovnik Arrata, poveljnik vojske Carlos Arregui, poveljnik bataljona v Chimborazu podpolkovnik Garcia in še kakih 30 višjih oficirjev.

Avtorji ultimata pravijo, da ne bodo proti nikomur uporabili svojega orožja in da enako kot oni »čutijo tudi drugi oficirji vojske, mornarice in letalstva«.

Poveljnik ekvadorske vojske polkovnik Arregui je izjavil, da je v imenu oboroženih sil zahteval od predsednika Arosemene, naj vlada pretrga odnose s Kubo. Obrambni minister polkovnik Tamariz, ki je bil v Guayaquilu, se danes vrača v Quito. Pričakujejo, da bodo po njegovih posvetovanjih s predsednikom Arosemeno objavili sklep o odnosih med Ekvadorom in Kubo

Hkrati s pritiskom vojske in uporom nekaterih vojaških garnizij je prišlo do znatnih desničarskih demonstracij v Cuenki, mestu, v katerem se je uprla vojaška garnizija. Desničarji so sinoči napadli javna poslopja, guvernerjevo palačo in radijsko postajo. Hkrati so bile v Guayaquilu demonstracije v znamenju podpore vladi.

V Quitu so bile prav tako demonstracije, v katerih so demonstranti izražali podporo sedanji vladi in predsedniku Arosemeni. Demonstranti so nosili transparente z napisi »Nočemo vojaške diktature«.

Po še nepotrjenih vesteh je vlada poslala v Cuenco okrepitve, da bi preprečila širši upor proti vladi.

Spopad v Venezueli

Caracas, 30. marca. (AFP) Skupina oboroženih ljudi je davi napadla letalsko vojaško oporišče Boca del Rio, oddaljeno kakih 120 kilometrov od glavnega mesta Venezuele. Kakor so objavili, je bil napad odbit. V spopadu je bilo več mrtvih in ranjenih. — Obrambni minister Antonio Briceno Linares je z letalom odpotoval v Boco del Rio.

Jugoslovanska pravnika v Rimu

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Danes sta prispela z letalom v Rim Nikola Sekulić in Boris Puc, ki se bosta kot predstavnika jugoslovanskih pravnikov udeležila evropske konference pravnikov. Konferenca bo od 1. do 4. aprila.

Umrl je v rešilnem avtomobilu

LJUBLJANA, 30. marca. Včeraj zjutraj je v bifeju »Ob Gradaščici« nenadoma postalo slabo upokojencu Antonu Bučarju. Takoj so ga odpeljali z rešilnim avtomobilom v bolnišnico, vendar je med prevozom umrl. Ugotovili so, da ga je zadela srčna kap.

TRUPLO V GOZDU

LJUBLJANA, 30. marca. Včeraj dopoldne so našli v gozdu nad Malo Loko pri Višnji gori truplo pogrešanega Janeza Berusa iz Kriške vasi. Pogrešanec, ki je bil slaboumen, je pred dnevi odšel od doma in verjetno zmrznil.

VETER RAZSIRIL POŽAR

TRBOVLJE, 29. marca. Predvčerajšnjim je izbruhnil požar na slamnati strehi stanovanjske hiše Karla Radić v Lončarjevem dolu. Požar, ki so ga povzročile zanemarjene dimne naprave, je razširil hud veter. V hiši so zgorele vse premičnine in različno gospodarsko orodje, tako da cenijo škodo na skoraj 900.000 dinarjev.

Telegrami

KENNEDYJEVA IZJAVA. — WASHINGTON. Ameriški predsednik Kennedy je na včerajšnji tiskovni konferenci izjavil, da bodo ZDA obnovile jedrske poskuse, če se bo ZSSR še nadalje upirala zadovoljujočemu sporazumu o kontroli prepovedi jedrskih poskusov.

LETOS TELEVIZIJSKI PRENOS PREKO ATLANTIKA. — WASHINGTON. ZDA bodo letos izstrelile satelit »Telstar«, ki bo še letos omogočil televizijski prenos iz Amerike v Evropo.

PLENUM CK KP ITALIJE. — RIM. Vodstvo KP Italije je sklicalo za 18. april plenum Centralnega komiteja. Trajal bo 3 dni.

KEITA POJDE V ZSSR. — MOSKVA. Predsednik republike Mali Modibo Keita bo 15. maja prispel na 10-dnevni uradni obisk v ZSSR.

TRGOVINSKA IZMENJAVA MED KUBO IN ČSSR. — PRAGA. Včeraj so podpisali protokol o trgovinski izmenjavi med ČSSR in Kubo v tekočem letu. ČSSR bo izvažala predvsem industrijsko opremo, Kuba pa sladkor, tobak in kavo.

DANTAS BO OBISKAL POLJSKO. — VARSAVA. Brazilski zunanji minister Santiago Dantas bo prišel v začetku maja na 4-dnevni obisk. Vrnil bo lanski obisk poljskega zunanjega ministra Rapackega Braziliji.

PRETEP V JAPONSKEM PARLAMENTU. — TOKIO. Japonski parlament je prenehal z delom, ker je sinoči prišlo do pretepa med predstavniki vladne Liberalno-demokratske stranke in opozicijske Socialistične stranke. Socialisti se upirajo debati o predlogu zakona, ki predvideva vračanje japonskih vojnih dolgov ZDA.

TATINSKA MREŽA V KIRGIZIJI. — MOSKVA. V Frunzeu, glavnem mestu Kirgizije, so odkrili dobro organizirano skupino tatov, v kateri so bili funkcionarji trgovinske mreže, pomočnik republiškega ministra za trgovino in še nekaj visokih republiških voditeljev. Kradli so že 8 let in napravili za 30 milijonov rubljev škode.

S SEJE UPRAVNEGA ODBORA ZVEZNE ZUNANJETRGOVINSKE ZBORNICE

Marsikaj smo kupovali po nepotrebnem

Beograd, 30. marca (Tanjug). Upravni odbor Zvezne zunanjetrgovinske zbornice je danes analiziral uvoz v lanskem letu in razpravljal o tem, da bi bil letos čimbolj smotrn.

Lani smo imeli največji povojni uvoz v vrednosti 270.3 milijard ali za 22.4 milijard več, kakor predlanskim. Uvoz je bil lani po vrednosti za kakih 100 milijard večji od izvoza. Ta neskladnost je povzročila nadaljnje povečanje deficita naše plačilne bilance s tujino. Spričo manjše kmetijske proizvodnje se je lani povečal zlasti uvoz kmetijskih in živilskih proizvodov.

Na seji upravnega odbora so poudarili, da smo lani po nepotrebnem kupovali v tujini mnoge proizvode, ki jih izdeluje domača industrija. Zlasti nepotrebno je bilo uvažati kovinske proizvode za široko potrošnjo. Pri uvozu raznih reprodukcijskih potrebščin za industrijo pa so se naša podjetja večidel usmerila prav na tiste dežele, kjer plačujemo blago v konvertibilnih valutah, torej v devizah, ki nam jih najbolj primanjkuje, čeprav bi to blago lahko kupovali v deželah, s katerimi imamo kliniški sistem plačevanja in aktiven trgovinski saldo. V posameznih naših proizvodnih podjetjih se je zakoreninilo mnenje, da lahko dobro blago izdelujemo samo iz reprodukcijskih potrebščin, kupljenih v zahodnih deželah, kar je povsem neutemeljeno. To se je pokazalo v začetku letošnjega leta, ko so naša proizvodna in zunanjetrgovinska podjetja svoje nakupe bolj usmerila na dežele, kjer imamo plačilna sredstva. Nekaj podobnega je bilo tudi glede nakupa posameznih strojev.

Upravni odbor je sklenil upostaviti v okviru sekcij, Zvezne zunanjetrgovinske zbornice čimbolj stalno in čim tesnejše sodelovanje uvoznikov in proizvajalcev, ki naj skupno usmerjajo uvoz na tiste proizvode, ki so dejansko potrebni naši industriji in trgu. Na seji so tudi poudarili, da je treba usmerjati uvoz prek regionalnih sekcij zbornice. V zadnjih nekaj mesecih te ukrepe čedalje bolj uveljavljamo in že se kažejo pozitivni sadovi njihovega delovanja.

Upravni odbor je sprejel tudi pravilnik o zatiranju nedopustne konkurence v zunanji trgovini. Za prekrške pravilnika bo veljalo tudi neizpolnjevanje obveznih sklepov organov Zvezne zunanjetrgovinske zbornice. Kršitve pravilnikov o nedopustni konkurenci bo obravnavalo častno razsodišče Zvezne zunanjetrgovinske zbornice.

Beograjsko letališče bo odprto 28. aprila

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Uprava civilnega letalstva je danes sporočila, da bodo novo beograjsko letališče svečano odprli 28. aprila.

Dobivali bomo ažurne podatke o gibanju proizvodnje

S seje upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice

Beograd, 30. marca. (Tanjug). Na današnji seji upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice, ki je bila v Beogradu, so odobrili reorganizacijo dela zbornice in njenih organov v smislu bolj neposrednega, bolj ažurnega in bolj vsestranskega spremljanja gospodarskih gibanj, zlasti pa naraščanja industrijske proizvodnje.

Ustanovili so deset novih odborov in štiri komisije. Med njimi bo odbor za tekoče probleme industrijske proizvodnje spremljal gibanje te proizvodnje in objavljal določene prognoze o dinamiki izpolnjevanja plana, vplivu investicijskih naložb in drugih kazateljih. Pričakovati je, da bo ta odbor zainteresiranim ustanovam lahko posiljal pregled gibanja proizvodnje mnogo bolj ažurno, kakor je teklo to delo doslej.

Na seji so sprejeli tudi poročilo o delu Industrijske zbornice in njenih organov v lanskem letu. Poročilo izčrpno navaja različne dejavnosti, zlasti glede pospeševanja industrijske proizvodnje ter uvajanja sodobnih tehnoloških postopkov in organizacije dela v naših podjetjih. Iz poročila je razvidno, da bodo industrijska zbornica, sveti panog in druga telesa še bolj razvila svojo dejavnost, zlasti glede izpolnjevanja planskih nalog, prodaje industrijskih proizvodov na tujem in domačem trgu, nadalje strokovnega usposabljanja kadrov in širše uporabe avtomatizacije in jedrske tehnike.

IZ VČERAJŠNJE DRUGE IZDAJE

»Odnosi z Jugoslavijo so prav dobri«

Obisk člana Zveznega izvršnega sveta Avda Huma v Rimu

RIM, 29. marca (Tanjug). Združenje tujih novinarjev v Rimu je priredilo danes na čast predsedniku italijanske vlade Fanfaniju kosilo. Ob tej priložnosti je Fanfani odgovarjal na številna vprašanja o italijanski notranji in zunanji politiki.

O pomenu italijanskega sodelovanja z državami Sredozemlja ter o razvoju odnosov z Jugoslavijo je Fanfani rekel, da je italijanska vlada vselej smatrala politiko dobrih odnosov s temi državami za pravilno in koristno. »Celoten razvoj dogodkov nam je dal prav in nas je ohrabril, da nadaljujemo prizadevanja v tej smeri in to tembolj, ker je Italija po svojem položaju v določenem smislu most med temi državami in državami Skupnega evropskega trga,« je izjavil Fanfani in dodal: »Kar se tiče odnosov z Jugoslavijo, ki je prav tako del sredozemskega področja, je tudi te treba gledati v tem okviru. Zunanji minister Segni — je nadaljeval Fanfani — si je prizadeval, da bi se ti odnosi čimbolj normalizirali in razvili in so zdaj prav dobri; zlasti se je razvilo gospodarsko sodelovanje. V tem oziru nimamo kaj spremeniti, temveč samo nadalje razvijati te odnose,« je na koncu poudaril predsednik Fanfani.

Italijanski premier je izrazil pripravljenost Italije, da bo, kolikor ji bodo dovoljevale ekonomske možnosti, pomagala nerazvitim državam.

Včeraj je prispel v Rim član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo in se sestal s predsednikom ENI inž. Matteijem. Na njegovo povabilo si je danes ogledal nove naprave kemične industrije v Ravenni. Jutri bo Avda Huma sprejel italijanski minister za proračun Ugo la Malfa.

VREME

Stanje 30. marca. — Področje nizkega zračnega pritiska z jedrom nad Veliko Britanijo se vedno bolj širi nad zahodno in srednjo Evropo. K nam dotekajo od jugozahoda tople in vlažne zračne gmote.

Napoved za soboto: Pretežno oblačno in toplo vreme. V zahodni Sloveniji bodo od časa do časa manjše deževne padavine. Nočne temperature bodo med 5 in 8, najvišje dnevne med 10 in 15 stopinjami Celzija.

Letošnji izvoz mariborske „Elektrokovine“

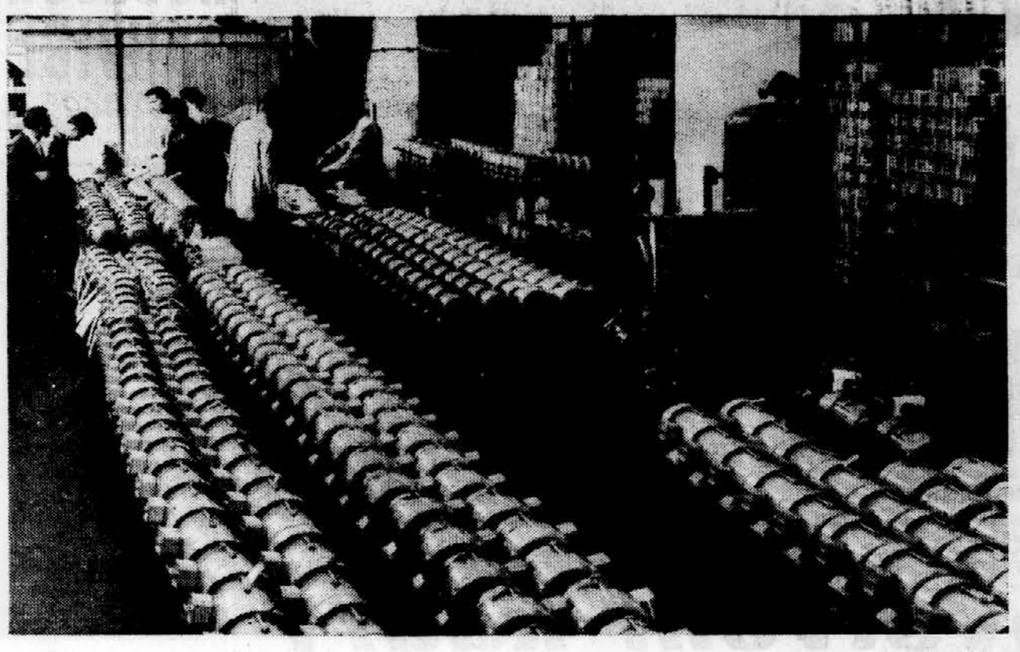

V oddelku za proizvodnjo eletromotorjev

V podjetju »Elektrokovina« v Mariboru si prizadevajo, da bi letos izpolnili predvideni izvoz predvsem na tržišča s konvertibilno valuto. Načrt predvideva letos za en milijon 100 tisoč dolarjev izvoza, vendar pričakujejo celo izvoz v višini 1,5 milijona dolarjev. Podjetje posveča posebno pozornost razvijanju svoje zastopniške mreže ter ima danes svoje zastopnike v Zah. Nemčiji, na Nizozemskem, Turčiji, Siriji, Libanonu, Jordaniji, Perziji in Egiptu. V oddaljene države pa izvažajo preko izvoznih podjetij. Doslej se je tovarna pojavila na 40 tujih tržiščih na vseh celinah, razen v Avstraliji.

Komite za zunanjo trgovino FLRJ je odobril kompenzacijski posel na podlagi pogodbe, ki jo je Elektrokovina sklenila z neko zahodnonemško tvrdko. Po tej pogodbi bodo v letih 1962—1964 dobavili elektromotorje za pralne centrifuge v vrednosti 15 milijonov DM. Za pretežni del te vrednosti bodo dobili reprodukcijski material, ki ga potrebuje podjetje za svojo proizvodnjo in ostala jugoslovanska podjetja elektroindustrije.

Na Poljsko bodo letos izvozili 3000 elektromotorjev v vrednosti 130.000 dolarjev. V tej državi so zelo uspešni tudi pri prodaji svetilk, saj opremljajo vse poljske ladiedelnice s fluorescentnimi svetilkami za ladje. Za te svetilke so si priskrbeli tudi Lloydov atest, ki jamči za kakovost. Svetilke so začeli dobavljati tudi v Nigerijo ter predvidevajo, da bodo z njimi zalagali tudi Gano, Gvinejo in nekatere druge afriške države.

M. K.

IZ RAZGOVORA S PREDSEDNIKOM OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA NOVA GORICA

Proizvajalci naj se še močneje usmerjajo na izvoz

Okrajni ljudski odbor Nova Gorica je 29. marca sprejel resolucijo o politiki gospodarskega razvoja v letu 1962. Ob tej priložnosti se je sodelavec »Dela« razgovarjal s predsednikom Okrajnega ljudskega odbora Milanom Vižintinom o naslednjih problemih:

»Katerim nalogam posveča letošnja resolucija o politiki gospodarskega razvoja v okraju posebno pozornost in kako poteka izpolnjevanje teh nalog v prvih letošnjih mesecih?«

Tovariš Milan Vižintin je v odgovru na to vprašanje dejal, da so lani nekatera večja podjetja kakor Rudnik živega srebra v Idriji, Tekstilna tovarna v Ajdovščini, Cementarna v Anhovem in Iskra v Šempetru v glavnem končala svoje rekonstrukcije. Rekonstruirajo tudi nekatera manjša podjetja. Od vseh teh podjetij še zlasti veliko pričakujejo, zato določa okrajna resolucija povečanje bruto proizvoda za 17 odstotkov.

Rezultati teh rekonstrukcij se morajo pokazati že letos, je dejal tovariš Milan Vižintin. V ta namen je potrebno, da vsa podjetja nadalje izpopolnjujejo notranjo organizacijo dela, da bi lahko maksimalno izkoriščala svoje zmogljivosti. Razen tega poudarja resolucija še drugo pomembno nalogo: gibčnejši plasma proizvodnje. Zdaj je čedalje bolj potrebno, da podjetja v krajših rokih dobavljajo kupcem svoje izdelke. Trgovina namreč nima sredstev, da bi si nabavljala velike zaloge. Sredstva je treba hitreje obračati.

Letos se lotevajo rekonstrukcij oziroma le-te nadaljujejo Tovarna pohištva, LIP, ETA, GOSTOL in Iskra. Te modernizacije naj bi služile zlasti tudi izvozu, ki ga letos povečujejo v okraju za 23 odst. Omogočile naj bi večje količine ter kvaliteto in ustrezno izbiro takega blaga, kakršnega zahteva zunanji trg. Ne gre samo za to, da podjetja obdržijo kontinuiteto v izvozu, marveč morajo nenehno iskati še nove inozemske kupce, je poudaril Milan Vižintin. Le tako bodo podjetja lahko polno in smotrno izkoriščala svoje zmogljivosti, ki jih z rekonstrukcijami povečujejo, ker na domačem trgu ne bodo mogla prodati vse svoje proizvodnje.

Računajo, da bodo povečani izvoz uspeli doseči, vendar pa se na zunanjih trgih srečujejo z zelo močno konkurenco in z nekaterimi zaščitnimi carinami, zato bo treba nekatere probleme v zvezi z izvozom zelo gibčno urejati, je poudaril tovariš Vižintin.

Letos so se v okraju bolj čvrsto lotili organizacije turizma, zlasti v Goriškem Posočju in na Goriškem. Močneje so se vrgli na propagando. Gradijo nov hotel v Bovcu in urejajo hotel v Kobaridu. Pripravljajo urbanistični regionalni program razvoja Gornjega Posočja, in že zdaj vlagajo sredstva v kompleksno urejanje tega turističnega območja. Srečujejo pa se z nekaterimi težavami, med njimi tudi s pomanjkanjem kadrov.

V prvih letošnjih mesecih industrijska proizvodnja v glavnem ne zaostaja za planom, je dejal Milan Vižintin. Problem pa je pri gradbenem materialu (cement, opeka, salonitni izdelki), ki ne gre tako v denar, kot bi želeli. Med vzroki naštevajo dolgotrajno zimo, ki zapira gradbeno sezono in pa to, da nekateri investicijski plani še niso povsem jasni. Zato je tembolj pomembno, da se industrija gradbenega materiala bolj usmerja na zunanji trg, kjer že sklepa pogodbe.

Brez strokovnega kadra ne bo moč uspešno izkoriščati povečanih zmogljivosti

»Kako nameravate letos in v prihodnje zagotoviti usposabljanje strokovnih kadrov, ki naj prispevajo k temu, da bodo podjetja ne le kvalitetno proizvajala, marveč tudi uspešno prodajala blago na domačem in tujem trgu?«

Ta problem okrajna resolucija močno poudarja, ker je zadosten in sposoben strokovni kader eden poglavitnih pogojev za nadaljnji gospodarski razvoj v okraju. Sposobnih ljudi manjka na vseh področjih. Brez njih tudi ne morejo polno in smotrno izkoriščati vseh zmogljivosti, ki jih povečujejo z rekonstrukcijami. Neupravičene so razprave, ki jih je slišati ponekod, češ kam bomo s kadrom, je dejal Milan Vižintin. Gre za to, da kadre pravilno razporedimo.

Resolucija o politiki letošnjega gospodarskega razvoja v okraju poudarja, da ne gre samo za štipendiranje, marveč je treba novim kadrom tudi omogočiti, da se čimprej lahko vživijo v delo in da se bodo v novem okolju dobro počutili. Tako ljudje ne bodo čakali samo na to, kdaj bodo v podjetju odslužili štipendije, marveč bodo v njem videli tudi svojo bodočnost. Težave pa so v tem, da nimamo še dovolj stanovanj, ker smo doslej vlagali sredstva predvsem v razširjanje proizvodnje, premalo pa smo skrbeli za življenjske pogoje ljudi, je dejal Milan Vižintin.

Maloobmejni promet se povečuje

»V vašem okraju izvažate tudi po lokalnem tržaškem in goriškem sporazumu, maloobmejni promet pa omogoča drobno obmejno izmenjavo. Ali se izvoz po vseh teh sporazumih povečuje?«

Milan Vižintin

»Lahko ugotovimo, da se maloobmejni promet iz leta v leto povečuje, ker za to obstoja obojestranski interes. Povečuje se tudi letošnji izvoz po obmejnih sporazumih. V marsičem pa bo ta izvoz odvisen od naše gibčnosti, pri čemer moramo računati s tem, da je Italija vključena v Skupni evropski trg.«

»Kako je z uvozom reprodukcijskega materiala in blaga za široko potrošnjo po teh sporazumih?«

»Uvoz reprodukcijskega materiala, ki ga potrebujeta industrija in gospodarstvo sploh v okraju je — razen materiala za elektrostrojno panogo — za prvo polletje zagotovljen. Ta material dobivamo, ker smo se obvezali za določen izvoz ter tudi izvažamo.

Tudi uvoz blaga za široko potrošnjo poteka normalno.«

Izvozniki kmetijskih pridelkov naj pospešijo sklepanje pogodb

»Kaj predvidevate letos v razvoju kmetijstva?«

»Kmetijstvo je letos pred precejšnjimi nalogami. V končni izgradnji je pet kmetijskih centrov: Gorica, Vipava, Brda, Kobariško blato in Godovič.

Posestvo Kobariško blato, na katerem bodo letos v glavnem opravili melioracije, se bo proti koncu leta vključilo v redno proizvodnjo. Posestvi Brda in Godovič gresta v specializacijo: prvo v vinogradništvo in sadjarstvo, drugo v živinorejo. Na Biljenskih gričih intenzivno urejamo enega največjih sadjarskih in vinogradniških kompleksov v Sloveniji. V Vipavi zidamo novo klet, ki bo zajemala presežke vipavske doline.

Posestva se ekonomsko in organizacijsko utrjujejo, da bi bila kos zahtevam ne le domačega, marveč tudi inozemskega trga, na katerega uspešno prodre le tisti, ki lahko ponudi dovolj velike količine blaga. Letos hočemo izvoz kmetijskih pridelkov povečati. Tako predvidevamo, da bomo izvozili od 1500 do 1700 ton češenj ali za 60—70% več kot lani. Letos bodo prve češnje zaradi slabega vremena dozorele kasneje, šele sredi maja. Računamo pa z normalno količino pridelka. Češnje bodo kasneje dozorele tudi v drugih državah, zato ta zakasnitev ne bo vplivala na izvoz.

Sadje na trg brez nepotrebnih posrednikov

Kmetijska posestva in zadruge se intenzivno pripravljajo, da bi bile bolj kot prejšnja leta sposobne vnovčiti vso letino sadja. Precej nejasnosti pa je še pri izvoznih podjetjih, ki se nočejo čvrsto vezati za določene količine. Izvozniki bi morali hitreje sklepati pogodbe za izvoz, sicer bomo prekasno prišli na zunanji trg.

Na domačem trgu si hočejo proizvajalci letos zagotoviti prodajo brez posrednikov. Tako bi potrošniki imeli na razpolago zadostne količine poceni in kvalitetnega sadja. Toda v nekaterih občinah še vedno težijo za tem, da bi v prodajo teh izdelkov vključevali grosiste. Reči je treba, da smo glede odpiranja trga proizvajalcem naleteli na večje razumevanje, denimo na Reki in v Zagrebu, kot pa v Ljubljani.

Miro Zakrajšek

KOPRSKA LUKA TE DNI

29. marca sta bili v luki: domača ladja »ISTRA«, ki iztovarja olje in bo natovarjala južno sadje za Dalmacijo, ter grška ladja »ANNA MINA«, ki natovarja 500 kubičnih metrov lesa za izvoz; na sidrišču pa je bila grška ladja »GIORGIOS« s tovorom sladkorja. Iz luke so odplule: 26. marca domača ladja »LOVĆEN« s tovorom kave proti Reki in nizozemska ladja »MEIKE« s tovorom južnega sadja proti Benetkam, 28. marca domača ladja »SOLIN« s tovorom južnega sadja proti Reki, 29. marca japonska ladja »SUMIYOSHI MARU« s tovorom zmrznjene tunine proti Benetkam, grška ladja »TANAIS« s tovorom sladkorja v Cile in italijanska ladja »SIERENELLA« s tovorom lesa v Tunis. V luki pričakujejo: domači ladji »TUBAL« in »SAVA«.

RAZPRAVA O SPREMEMBAH V SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Vključevanje v komune

Na zasedanju skupščine Zveznega zavoda za socialno zavarovanje so razpravljali o predlaganih spremembah v organizaciji in financiranju socialnega ter zdravstvenega zavarovanja

BEOGRAD, 30. marca. (Tanjug.) Spremembe v organizaciji in financiranju socialnega in zdravstvenega zavarovanja so bile v središču pozornosti zasedanja Zveznega zavoda za socialno zavarovanje, ki je bilo danes v Beogradu.

Novi odnosi v sistemu zdravstvenega zavarovanja bi se zrcalili predvsem v tem, da bi skupnosti socialnega zavarovanja, ki bi jih ustanovili v komunah, dobile samostojnost in da bi v okviru zakonskih predpisov izvajale zdravstveno zavarovanje. Po predloženih predpisih bi potekalo finansiranje invalidskega in pokojninskega zavarovanja v okviru ljudskih republik brez obveznega povezovanja prek rezavarovanja z jugoslovansko skupnostjo. Temeljni prispevek za socialno zavarovanje bi se, kakor doslej, tudi v prihodnje plačeval iz osebnega bruto dohodka, dodatni pa iz poslovnih stroškov.

Po najnovejših predlogih bi se neposredni delež zavarovancev v stroških za uporabo posameznih oblik zdravstvene zaščite omejil samo ta takšne storitve zdravstvene službe, kjer je trošenje sredstev vezano na zavarovančev subjektivni vpliv.

K stroškom za uporabo izdanih zdravil (razen tistih, ki jih neposredno dajejo bolnikom v zdravstvenih ustanovah) bi zavarovanec prispeval določen znesek za vsako izdano zdravilo ne glede na njegovo ceno. Višino tega prispevka bi določila Jugoslovanska skupnost socialnega zavarovanja. K stroškom za neobvezno cepljenje bi zavarovanci prispevali najmanj 25 odst., največ pa 50 odst. skupnega zneska stroškov. Novost je tudi v tem, da bi imele ljudske republike možnost predpisati, da morajo zavarovanci prispevati del stroškov za nastanitev in prehrano, če uživajo zdraviliško ali klimatično zdravljenje.

Predlagajo tudi, naj bi uvedli zdravstveno zavarovanje obrtnikov. Njihov prispevek za zdravstveno zavarovanje bi znašal približno toliko, kolikor plačujejo za to vrsto zavarovanja visoko kvalificirani delavci.

Skupni dohodki skladov socialnega zavarovanja so znašali lani 373 milijard, izdatki pa 375 milijard. Na seji je bilo rečeno, da je povečanje izdatkov v primerjavi s predlanskim letom predvsem posledica podražitve zdravstvenih storitev, ki so bile lani dražje povprečno za 26 odstotkov. Ugotovili so, da za tako veliko zvišanje cen ni opravičila, ker je neprimerno večje od splošnega zvišanja cen in osebnih dohodkov. Na seji so sklenili, naj se zavodi za socialno zavarovanje v prihodnje bolj odločno upro tej težnji.

Poravnava saldov iz kompenzacije medsebojnih terjatev

Po nedavno zaključeni akciji za prebijanje terjatev med gospodarskimi organizacijami v smislu odloka o poravnavi določenih dolgov in terjatev, so v okviru skupnega klirinškega računa nastali določeni saldi, in sicer pri nekaterih podjetjih pozitivni saldi, pri drugih pa primanjkljaji. Po navodilu službe družbenega knjigovodstva in kreditnega sektorja glavne centralne Narodne banke morajo gospodarske organizacije, pri katerih je kompenzacija medsebojnih terjatev pokazala dolžni saldo, ta saldo čimprej poravnati iz svojih sredstev. Gospodarskim organizacijam, ki tega salda ne morejo v celoti poravnati iz svojih sredstev, pa navodilo priporoča, naj se obrnejo na komunalno ali drugo poslovno banko za ustrezni kredit, če za to izpolnjujejo pogoje.

Iz Ljudske skupščine LRS

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA PROSVETO IN KULTURO REPUBLIŠKEGA ZBORA

Predsednik odbora za prosveto in kulturo sklicuje 28. sejo odbora za ponedeljek, dne 2. aprila 1962 ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda:

1. obravnava o poročilu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za leto 1961;
2. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o dvojezičnih šolah in šolah z učnim jezikom narodnostnih manjšin v LRS;
3. obravnava in sklepanje o predlogu sklepa o soglasju k zaključnemu računu Sklada LRS za šolstvo za leto 1961;
4. obravnava zaključnih računov republiških skladov za leto 1961.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVO REPUBLIŠKEGA ZBORA

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in upravo sklicuje 30. sejo odbora za ponedeljek, dne 2. aprila 1962 ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda:

1. obravnava o poročilu Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za leto 1961;
2. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o dvojezičnih šolah in šolah z učnim jezikom narodnostnih manjšin v LRS;
3. obravnava o zaključnih računih republiških skladov za leto 1961;
4. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o potrditvi uredbe o Zavodu LRS za tehnično pomoč.

SKLICANJE SEJE ZAKONODAJNEGA ODBORA REPUBLIŠKEGA ZBORA IN ZAKONODAJNEGA ODBORA ZBORA PROIZVAJALCEV

Predsednika zakonodajnih odborov Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev sklicujeta seje odborov za torek, dne 3. aprila 1962 ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda:

1. obravnava in sklepanje o predlogu zakona o zaključnem računu o izvršitvi proračuna LRS (republiškega proračuna) za leto 1961;
2. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o zaključnem računu Rezervnega sklada LRS za leto 1961;
3. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o zaključnem računu Cestnega sklada LRS za leto 1961;
4. obravnava in sklepanje o predlogu odloka o potrditvi uredbe o Zavodu LRS za tehnično pomoč.

Zakonodajni odbor Republiškega zbora bo poleg tega še obravnaval in sklepal o predlogu zakona o dvojezičnih šolah in šolah z učnim jezikom narodnostnih manjšin v LRS.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

SLOVENIJA JE DOBILA NAJVIŠJI STROKOVNI ZDRAVSTVENI ORGAN

Vsklajevanje strokovnih stališč

S konstituiranjem strokovnega sveta republiškega zdravstvenega centra je Slovenija dobila najvišji strokovni organ za proučevanje važnejših strokovnih zadev. V organizaciji zdravstva je to izredno važna izpopolnitev, saj praksa opozarja na vrsto nerešenih strokovnih problemov, ki terjajo dokončna, utrjena stališča in mnenja, o katerih bo lahko razsojal strokovni svet pri republiškem zdravstvenem centru. Sestava članov iz vrst uglednih zdravstvenih strokovnjakov in družbenih delavcev jamči, da bo svet svoji nalogi kos. Na prvi seji so izvolili za predsednika dr. Toneta Ravnikarja, za namestnika pa dr. Svetozara Kalčiča.

Delo republiškega zdravstvenega centra je tesno povezano s programom Zavoda LRS za zdravstveno varstvo. Zato je strokovni svet obravnaval program dela zavoda in centra za to leto. Kot usmerjevalec zdravstvene politike v Sloveniji bosta republiški zdravstveni center in njegov strokovni družbeni organ posvetila vso pozornost predvsem študiju organizacije zdravstvene mreže ter izpopolnitvi statistične in analitične službe. Ta daje namreč realne in objektivne prikaze zdravstvene problematike, s tem pa tudi smernice, na katero zdravstveno področje mora zdravstvena služba predvsem prenesti težišče dela, če hoče odločilno vplivati na izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva. Pomembna naloga sveta pa bo tudi v koordiniranju strokovne dejavnosti in v uveljavljanju skupnih stališč.

Razen nalog, ki jih določata strokovni svet republiškega zdravstvenega centra in Zavod LRS za zdravstveno varstvo v okviru svojega rednega programa, so zelo važne tudi študije, analize in strokovni elaborati, ki jih bodo izdelali po dogovoru s preventivnim skladom Zavoda za socialno zavarovanje in sklada »Borisa Kidriča«. Med drugim zajemata ta dva programa iskanje vzrokov in proučevanje možnosti za preprečevanje prehladnih obolenj, epidemičnega hepatitisa, slabokrvnosti pri šolski mladini, dalje študij kolektivne imunitete pri cepljenju proti kozam, raziskave s področja onečejanja ozračja, problematiko zdravstvene vzgoje, študijsko proučevanje občutljivosti bakterij na antibiotike itd. V okviru sklada »Borisa Kidriča« pa študij meningoencefalitisa, to je bolezni, ki jo povzroča okuženi klop, proučevanje zobne gnilobe pri šolski mladini, proučevanje vzrokov za nastajanje golšavosti itd.

Vsekakor so to zdravstveni problemi, ki terjajo posebne preventivne ukrepe ter stalno sistematično delo po enotnem programu, ki edini zagotavlja uspeh pri preprečevanju obolenj.

M. N.

Velike perspektive naše naftne industrije

Tudi za rastoče potrebe bomo imeli dovolj nafte, nujno pa moramo povečati zmogljivost rafinerij

Jugoslovanska proizvodnja nafte je lani prvič dohitela rastoče domače potrebe. Razvoj novih bogatih nahajališč je omogočil, da smo v tem letu pridobili že 1,340.000 ton nafte nasproti 592.000 tonam pred dvema letoma. Tako je lani prvič odpadla potreba po uvozu nafte, ki je še pred dvema letoma znašal nad 600.000 ton v vrednosti 3.8 milijarde din.

Nahajališče pri Stružcu, vzhodno od Siska, je po svoji izdatnosti vse presenetilo. Lani odkrito nahajališče pri Lipovljanih, severno od Novske pa obeta podoben uspeh. Naglo se razvija pridobivanje nafte tudi v Vojvodini, zlasti pri Elemiru. Nadaljnje povečanje proizvodnje je zdaj odvisno predvsem od investicij za izkoriščanje že ugotovljenih nahajališč. Letos lahko pričakujemo, da bo proizvodnja nafte narasla na najmanj 1,600.000 ton, za leto 1965 pa se cenitve glasijo že na 2,500.000 ton, kar bi bilo za 300.000 ton več, kakor je predvideno v planu perspektivnega razvoja Jugoslavije v letih 1961-65.

Ker se hitro razvija pri nas tudi potrošnja pogonskega goriva, prihajamo postopno v stisko glede zmogljivosti naših rafinerij. Lani so rafinerije v Sisku, na Reki in v Bosanskem Brodu predelale 1,360.000 ton nafte. Letos bodo morda s skrajnimi napori dosegle 1,600.000 ton. Potrebe po derivatih nafte pa bodo do leta 1967 verjetno narasle že na okrog 3,800.000 ton. Zato ni pretirano, če smo se odločili več kakor podvojiti sedanje zmogljivosti rafinerij. V Pančevu se je začela gradnja nove rafinerije, ki bo imela zmogljivost 1,200.000 ton. Za povečanje rafinerije v Sisku od sedanjih 500.000 na 1,023.000 ton je bila že konec lanskega leta sklenjena pogodba za dobava ustrezne opreme iz Italije. Razen tega je določeno povečanje rafinerije na Reki od sedanjih 430.000 na 1,000.000 ton in rafinerije v Bosanskem Brodu od 420.000 na 934.000 ton. Pri teh načrtih pa ne gre samo za povečanje zmogljivosti za predelavo nafte, ampak tudi za spremembo strukture predelave, tako da bomo povečali zlasti proizvodnjo dieselskega goriva in kvalitetnega bencina. Doma pa bomo pridobivali tudi petrolkoks za elektrode, zlasti v industriji aluminija, ki ga zdaj v celoti uvažamo.

S.

● **Namesto dosedanjih 11 naj bi imel Zagreb le 9 občin —** V Zagrebu razpravljajo v zadnjem času o novi organizaciji mestnih občin. Zdaj je mesto razdeljeno na 11 občin, ki pa so nekatere premajhne. Zato se pojavljajo predlogi, da bi bilo treba z združitvijo ustvariti večje občine, tako da bi imel Zagreb v bodoče le sedem mestnih občin.

■ **V Varteksu bodo izdelali 120.000 hlač za ZDA** — Varaždinsko podjetje Varteks je pokazalo veliko aktivnost v izvoznih poslih. Med drugim je zaključilo dobavo 120.000 dolgih moških hlač iz posebno izdelanega kamgarna za izvoz v ZDA. Po tem naročilu bodo v drugi polovici letošnjega leta dobavili naročniku v ZDA mesečno po 20.000 hlač. Za izvoz v Zahodno Nemčijo bodo izdelali 8000 plaščev iz balonske svile. Pričakujejo pa tudi še večja naročila iz drugih držav, zlasti iz Švedske.

DOGRADITEV INDUSTRIJSKIH OBJEKTOV NA HRVATSKEM

Da bi investicije v gospodarstvu čimprej prinesle ustrezne učinke v proizvodnji, je Sabor LR Hrvatske naslovil priporočilo ljudskim odborom okrajev in občin, naj ne širijo fronte investicij ter naj vse sile in napore usmerijo v dovršitev objektov, ki se že grade, zlasti objektov, ki jih bodo že letos lahko vključili v proizvodnjo. Lani so na Hrvatskem dogradili nekaj velikih objektov, med njimi največjo hidroelektrarno Split, tovarno valovitega kartona in embalaže v Belišču ter naprave za izkoriščanje naftnega polja Stružac pri Sisku. Med objekti, ki jih je treba dokončati letos in prihodnje leto, pa so tovarna natronskega papirja v Plaškem, ki bo ta papir tudi izvažala, nadalje štiri tovarne ivernih plošč in dve tovarni lepenke. Železarna Sisak bo z rekonstrukcijo povečala svojo proizvodnjo brezšivnih in šivnih cevi za domače potrebe in za izvoz. V gradnji so tudi objekti za drugo etapo razvoja naftnega polja Stružac, kar naj omogoči nadaljnje povečanje proizvodnje nafte za 300.000 ton letno. Poseben pomen ima tudi lani začeta gradnja kemičnega kombinata za proizvodnjo polietilena in drugih plastičnih mas v Zagrebu, tram v Senju in Dubrovniku. medtem ko je zagotovljena oprema za podvojitev zmogljivosti tovarne »Jugovinil« v Splitu. Razen tega se nadaljuje gradnja dveh velikih hidroelektrarn v Senju in Dubrovniku.

Udeležite se tudi vi največjega nagradnega natečaja. Že aprila bodo podeljene prve nagrade potrošnikom.

Med nagradami za april so tudi trije pralni stroji A—04 Tovarne »Hidromontaža« v Mariboru. Pralni stroji A—04 Maris, sistem Rondo, so izdelani v celoti iz domačih materialov, toda po vzorcu po vsem svetu priznanega pralnega stroja Rondo, tip Ilse Lux. Ta stroj je idealni družinski pralni stroj za pranje perila vseh vrst. Njegova kapaciteta je 3,5 kg suhega perila v eni polnitvi.

Če v vaši trgovini ni Oskarja z nagradnim kuponom, potem izrežite iz naslovne strani 5 napisov NOVI z belim robom in pošljite na naslov

TOVARNA Zlatorog MARIBOR

OSKAR Novi-vaše veselje in zadovoljstvo

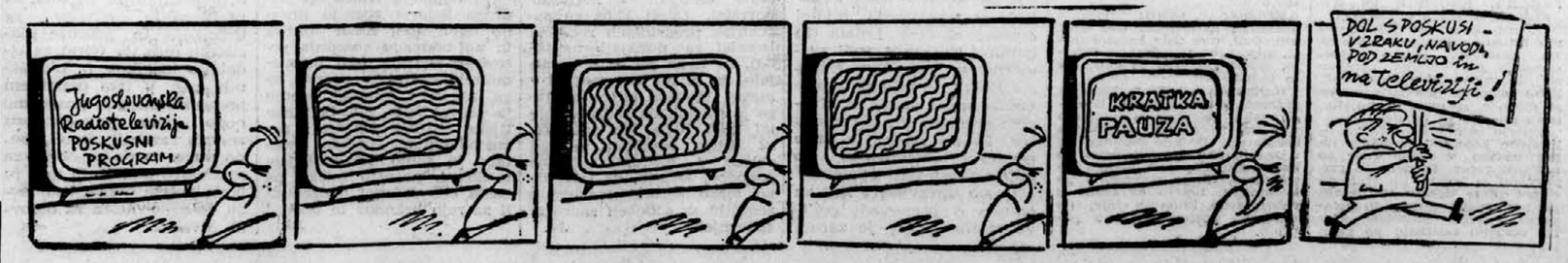

Pisma bralcev

Poglejmo bolj realno

Tovariš urednik,

na pismo »Domžalski kino in še drugo, kar pri nas ni v redu,« ki je bil objavljen v Delu v petek, 9. marca 1962, daje mestni odbor Socialistične zveze Domžale naslednjo resnično podobo kulturnegea življenja v Domžalah:

Glavne obtožbe glede repertoarne politike kinematografskega podjetja nedvomno niso realne zaradi tega, ker avtorica piše samo o zadnjih predstavah in ima pred očmi samo komercialni uspeh filmov, ne pa tudi želja tistih obiskovalcev, ki redno gledajo filme. Kaže, da tovarišici Vodopivčevi ni znano, da o podnaslavljanju filmov v slovenski kulturni javnosti razpravljajo že več let in da je to naloga distribucijskih podjetij, ne pa kinopodjetja v Domžalah.

Vemo, da so pred leti pri svetu za prosveto občinskega ljudskega odbora ustanovili filmski svet, ki naj bi izbiral in ocenjeval posamezne filme. Toda če ta svet ni zastopal stališč repertoarja, ni to potem slabost kinopodjetja, ampak so to hkrati slabosti vseh tistih, ki bi bili najprej poklicani, da s svojim mišljenjem vplivajo na družbeni organ upravljanja kinopodjetja. Prav prosvetni delavci lahko veliko spremenijo, če si sami prizadevajo, da bodo sporedi boljši.

Občinski odbor Socialistične zveze je skupaj s kinopodjetjem leta 1961 prispeval za modernizacijo tega podjetja pet milijonov dinarjev. Ta sredstva so nedvomno močna materialna podlaga za nadaljnji razvoj. Povedati pa moramo tudi to, da poslovanje potujočega kina, ki skrbi za filmsko dejavnost v krajih, kjer ni stalnih kinematografov, ni samo sebi namen, skrbeti mora za kulturno izobraževanje ljudi. Pri vsem tem moramo poudariti, da se ta politika kino podjetja lahko spremeni samo takrat, kadar bodo vse zavestne kulturne, moralne, vzgojne in politične sile dajale podlago za vodenje programske politike in kadar bodo posamezniki čutili, da je ta politika tudi njikova obveznost.

Če pa na podlagi pisma razpravljamo o ljudsko-prosvetne dejavnosti v občini, potem moramo poudariti, da je ta dejavnost veliko bolj razvita, kot jo pa prikazuje avtorica. Analiza ljudsko-prosvetne dejavnosti je pokazala, da so posamezne oblike ljudsko-prosvetne dejavnosti in kulturne institucije močan temelj za razvoj te dejavnosti. Kadri, ki so se v zadnjih letih zavzemali za ta razvoj, nedvoumno niso imeli pred očmi samo notranje krepitve dela, ampak razrast te dejavnosti na področju celotne občine s sodobnimi repertoarnimi sporedi. Ne moremo zanikati dejavnosti 20 prosvetnih društev, prav tako ne moremo zanikati dejavnosti Glasbene šole in knjižnice. Te ustanove in ta društva so vsekakor tisti kulturni činitelji, ki s svojim delovanjem kulturno dviga delovnega človeka in ki skrbijo za to, da gre izobraževanje ljudi po takih poteh, ki so edino realna in sprejemljiva. Svet Svobod in posamezni družbeni organi upravljanja institucij se zavedajo, da je amaterska ljudsko-prosvetna vzgoja temelj za vsako nadaljnje izobraževanje. Ta koncept tudi dosledno zastopajo.

Če pa razpravljamo o kulturni dejavnosti v Domžalah, potem moramo poudariti, da je ta dejavnost v zadnjih letih res nekoliko padala, toda vzroke za to lahko iščemo SAMO v naslednjem: zadnja analiza glede aktivnosti 45 prosvetnih delavcev je pokazala, da aktivno delata v Ljudskoprosvetnem društvu samo dva. Iz tega lahko sklepamo, da se niti sami prosvetni delavci ne zanimajo za to dejavnost, pa čeprav bi bili mimo tehnične inteligence prvi poklicani, da postavljajo temelje kulturne dejavnosti v Domžalah.

Zanima nas tudi, zakaj se ljudje izogibajo kulturnih prireditev, ki so vsak ponedeljek, in zakaj to stvar nekateri ne prikazujejo tako, kot bi bilo prav. Dejstvo je, da ljudskoprosvetna dejavnost v industrijskih centrih ne bo zaživela, če se ne bodo za to zavzeli tisti kadri, ki imajo za to kvalifikacije.

To je nekaj o domžalskih zadevah, ki težejo naprej in ki kažejo, da le ni vse res, kar prinašajo časopisi. Če pa ugotavljamo, da premalo popularizira dogajanja v komuni, potem moramo povedati tudi to, da so prosvetni delavci prvi poklicani, da obveščajo široko slovensko javnost o vseh dogajanjih. Pot dopisništva in informiranost pa mora biti stvar posameznika in zavedati se moramo, da bi vsakdo pri kateremkoli našem dnevniku z veseljem sprejel vse tisto, kar bi dajalo resnično podobo razvoja komune. Z drugimi besedami, možnosti za popularizacijo dejavnosti so, samo nekateri ljudje — prosvetni delavci — jih ne znajo dovolj izkoristiti.

Krajevna organizacija SZDL, Domžale

O Savskem naselju

Tovariš urednik,

minilo je že nekaj let, odkar so v Savskem naselju zasadili prvo lopato. Zdaj je to naselje eno najlepših v Ljubljani. V njem je nekaj prav lepih zgradb, ki učinkujejo kot kako majhno mesto. S povečanjem prebivalstva in večjo gradbeno dejavnostjo pa tudi stanovalci v tem naselju potrebujejo čedalje več. Upravičeno se namreč sprašujejo, kdaj bodo vendar nehali hoditi po vsako malenkost v mestno središče. Poglejte, 7.000 prebivalcev, kolikor jih je že v Savskem naselju, kupuje lahko v eni sami špecerijski trgovini. Nedvomno lahko pričakujejo samopostrežno trgovino, brivnico, frizerski salon, trafiko, kinematograf, restavracijo itd.

Preprost račun pokaže, da mora vsakdo stroškom za blago in usluge dodati še 40 dinarjev za avtobusno vožnjo od naselja do mesta in nazaj.

Posebno poglavje je razsvetljava posameznih ulic Savskega naselja. Postavili so svetilke, načrti določajo tudi nove, vendar kaže, da vse to služi le v propagandne namene tiste tovarne, ki izdeluje neonske cevi. Stanovalci hodijo še naprej v temi. V temi pa je kaj lahko ukrasti avtomobil, ki stoji ponoči pod temnimi svetilkami.

Mislim, da pristojni občinski organi v Bežigradu naposled lahko začno premišjevati o tem!

Poročnik Arif Mehinagić, V. P. 9997, Ljubljana

Nekaj vrstic ni dovolj . . .

Tovariš urednik,

želim napisati nekaj pripomb o prometnih nesrečah. Bralci v dnevnem časopisju berejo o prometni nesreči, ki se je zgodila v kakem kraju in so jo zakrivili alkohol, nepreviđnost ali kaj drugega. Preberejo, da se je ponesrečil ta in ta. Obvezno je v obvestilu še navedena materialna škoda in s tem je stvar za bralca končana.

Za posameznega bralca je res vse v redu. Malo drugače pa je, če bralec primer pozna, če pozna tudi ljudi, ki so v nesreči prizadeti. V mislih imam nesrečo na Koroški Beli, pri kateri se je smrtno ponesrečil šofer Nande Baloh. V vašem časniku je pisalo Nande Baloh iz Škofje Loke, v Dnevniku Nande Baloh iz Kranjske gore, v resnici pa je bil pokojnik iz Ljubljane.

Dalje menim, da je nekaj vrstic o tako grozni nesreči odločno premalo. Umrl je vendar človek, kateremu so zaupali življenja neštetih potnikov, ki so se več let vozili v njegovem avtobusu. Baloh je poznal vsako ped ceste, saj je vozil že več let na progi Kranjska gora—Ljubljana—Zagreb. Vsi potniki na Gorenjskem in drugi ljudje, ki so ga poznali, so ga cenili in ga imeli radi, saj je bil vedno nasmejan, uslužen, predvsem pa vedno trezen.

Sedaj pa še zadnje mnenje o tej nesreči. Vsi vozniki motornih vozil naj se ob njej zavedajo, da niso za volanom nikdar popolni gospodarji vozila. Na cesti se lahko še tako dobremu vozniku zgodi nesreča. Zato nikdar ne mislite, da se vam ne more nič zgoditi. Pokojni Nande Baloh bo ostal svetel spomin in opomin!

Drago Logar, Ljubljana, Pražakova 9.

Še enkrat: »Spoznavajmo svet in domovino«

Tovariš urednik,

tudi jaz bi rada povedala svoje o kritiki inž. Hojnika iz Kranja.

Za konferansjeja na televizijskih oddajah ni lahko, še posebno pri oddaji »Spoznavajmo svet in domovino«. Drži tudi, da je uspeh oddaje odvisen prav od njega. Napovedovalec mora biti inteligenten, »povsod doma«, prožen, iznajdljiv, računati mora na najrazličnejše spremembe. Menim, da to popolnoma izpolnjuje prav tovariš Tomaž Terček, ki je po mojem mnenju eden naših najboljših napovedovalcev. Združuje vse lastnosti, ki jih mora imeti dober povezovalec. Oddaje, bodisi televizijske ali radijske, ki jih vodi tovariš Terček, so tekoče in jih je prav zaradi njegove spretnosti prijetno poslušati. Nepričakovani spodrsljaji pa se lahko primerijo vsakomur, tudi najboljšemu in pri katerikoli televizijski oddaji. Prav pa je seveda, da razen programa, ki naj bi ne bil vedno tako šablonski, ocenjujemo tudi napovedovalce.

Angela Horvat, Ljubljana, Zupančičeva 4

V tej rubriki objavljamo prispevke naših bralcev, ki so zanimivi tudi za širšo javnost. Pismo pa lahko dobi prostor v listu samo, če je opremljeno s popolnim naslovom avtorja. Objava pisma tudi še ne pomeni, da se uredništvo strinja z mnenjem pisca.

Zavod za stanovanjsko in komunalno izgradnjo v Kranju gradi sedemnajstnadstropno stanovanjsko stolpnico, poleg nje pa še stavbo za banko in lekarno. Foto: Z. Deniša

Zdravstveni kadri in drugi problemi

S plenuma Okrajnega odbora SZDL CELJE

Podobno kot doslej že za nekatere druge gospodarske in družbene službe je Okrajni odbor SZDL Celje minuli četrtek posvetil razširjeno plenarno sejo obravnavanju problemov zdravstva in socialne politike v okraju.

Od 1955. leta dalje so v celjskem okraju investirali v zdravstvo 2 milijardi dinarjev; zrasli so povsem novi, sodobno opremljeni zdravstveni domovi, številne obratne ambulante, dispanzerji ipd., tako da je mreža raznih zdravstvenih postaj sorazmerno gosta. Na plenumu so zato sprožili vprašanje, ali kaže še naprej drobiti to službo v vsako večje naselje. Na terenu so namreč bolj ali manj takšne težnje, kot tudi da želijo, ne glede na objektivne finančne možnosti in potrebe, opremljati vsako ambulanto včasih z zelo dragimi aparati. Že doslej so marsikje nabavljali stvari brez prevdarka in naj bi v bodoče organi upravljanja tudi temu posvetili več pozornosti. Ob sorazmerno razvitejši zdravstveni službi seveda zato začudijo podatki, da je bilo lani povprečno dnevno 2792 ljudi, ki so sicer zaposleni, izven dela zaradi bolezni ali poškodb. S tem je bilo izgubljenih 871.000 delovnih dni. Kakšno zgubo za gospodarstvo to predstavlja, ni težko izračunati.

Zakon o zdravstvenem varstvu in organizaciji zdravstvene službe sicer nalaga konkretne naloge zdravstvenim centrom. V celjskem okraju je to le delno urejeno: okrajni zdravstveni center je že formiran, občinski pa še ne v celoti. Da se je formiranje občinskih zdravstvenih centrov zavlačevalo, leži velik del krivde na občinskih ljudskih odborih in njinovih organih, ker so se z dokajšnjim nerazumevanjem lotili te naloge. Zato bodo občinski sveti za zdravstvo morali nuditi centrom več pomoči pri njihovih začetnih težavah, prav tako pa naj bi okrajni zdravstveni center nudil tem centrom več pomoči pri organizaciji služb, pri pripravah programov, vsebini dela ipd.

Precej časa so posvetili tudi kadrovskim problemom; še zmeraj manjka določeno število zdravnikov, trenutno 16 splošnih zdravnikov in 20 stomatologov. Nekateri trdijo, da je dotok mlajšega kadra čedalje manjši, da to ovirajo stanovanjske razmere itd., drugi spet, da je delno iskati vzroke pri odporu starejših do mlajših, ker se boje za honorarno delo in svoje dohodke. Spričo nezadostne zasedbe je tudi kaj težavno konkretneje uveljavljati načelo proste izbire zdravnika oziroma zdravstvene ustanove. Za uresničenje te pridobitve bo treba daljši čas; predvsem v samih ustanovah izpopolniti notranjo organizacijo in delitev dela, kakor tudi nagrajevanje. Samo kvaliteta naj bo merilo pri svobodni izbiri, ki pa vselej ni odvisna le od zdravnika samega, temveč tudi od drugega osebja, ki pride v stik z bolniki. Nasploh v prihodnje nobena zdravstvena ustanova ne bi smela biti teritorialno omejena v svoji dejavnosti, če želimo uveljaviti načela proste izbire.

Med drugim je bilo v razpravi slišati kritiko na račun nekaterih občin, ki nočejo prevzeti štipendistov zadnjih letnikov medicine (14 primerov), nadalje, da niti 19 odstotkov šoloobveznih otrok ni zobozdravstveno pregledanih, da bo treba urediti problem reševalne službe itd.

F. K.

KOČEVSKE NOVICE

Na občnem zboru sindikalne podružnice podjetja »Trgopromet« so razpravljali tudi o kritiki potrošnikov, ki je v zadnjem času usmerjena predvsem na preskrbo s sadjem in zelenjavo ozir. na poslovalnico »Sadje-zelenjava«. Poudarjeno je bilo, da uvažamo precej zelenjave in sadja iz drugih krajev in republik (preko 70 odstotkov), čeprav trdimo, da smo kmetijska občina in čeprav že več let stoje v neposredni bližini mesta neobdelani večji kompleksi rodovitne zemlje, na kateri bi lahko pridelali marsikaj, kar zdaj uvažamo. Trgovci so menili, da je zadnji čas, da se začne vprašanje preskrbe Kočevja s kmetijskimi pridelki odločneje reševati.

x

Več kot 600 krvodajalcev se je doslej prijavilo iz 16 osnovnih organizacij RK in gospodarskih organizacij v kočevski občini. Občinski odbor RK še ni dobil prijav iz 8 osnovnih organizacij, 5 podjetij ter od terenskih organizacij RK iz Kočevja. Po planu, ki ga je zdelal Okrajni odbor Rdečega križa, je predvideno, da bo oddalo kri v kočevski občini 838 ljudi. Kri bodo začeli odvzemati v prvih dneh aprila.

x

Kočevska lovska družina si je razdelila lovišče na rajone in v vsakem rajonu ugotavlja posebna skupina lovcev stalež vseh vrst divjadi. Na podlagi ugotovljenega staleža bodo izdelali lovci načrt za gospodarjenje, pa tudi odstrel je odvisen od njega.

x

Pred dnevi je bila v Kočevju razširjena seja občinskega odbora SZDL, ki so ji prisostvovali tudi odborniki in člani občinskega ljudskega odbora. Na njej so razpravljali predvsem o družbenem planu in proračunu občine za letos ter o vlogi SZDL in ljudskih odbornikov pri tolmačenju plana in proračuna. Odborniki so z glasovanjem potrdili, da se v osnovah strinjajo s predlogom letošnjega družbenega plana in da ga bodo na zborih volivcev tudi zagovarjali.

x

Na zadnji seji Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve ObLO v Kočevju so člani sveta obravnavali predvsem postavke družbenega plana in proračuna, ki sodijo v pristojnost tega sveta. Zlasti so podrobneje analizirali stanovanjski in cestni sklad ter sklad za komunalno dejavnost. Ugotovili so, da bodo pri vseh predlogih za te sklade potrebne manjše spremembe.

J. P.

● LJUBLJANA-CENTER

NE DROBIMO SREDSTEV!

Program petletnega perspektivnega razvoja v občini Ljubljana-Center določa, da je treba vsako leto zagotoviti v šolskem skladu sredstva za novo šolo z 18 učilnicami. Nekateri letošnji zbori volivcev ponovno potrjujejo, da je takšna politika povsem v skladu z interesi večine občanov. V prihodnjih letih bo namreč v občini še več šolskih otrok, zmogljivosti šol pa so že zdaj premajhne. Izhod je torej v pridobivanju novih šolskih prostorov, zaradi česar je ObLO letos uvedel tudi dopolnilni proračunski prispevek, da bi zbrali potrebna sredstva.

Ob vsem tem pa je čutiti nekatere težnje — tudi v upravnem odboru šolskega sklada — da bi precejšnja sredstva tega sklada uporabili za ureditev centralne kurjave in za druge adaptacije v posameznih šolah. Nedvomno imajo ti ljudje dober namen, da bi pomagali pomanjkljivo urejenim oziroma zastarelim šolam. Deloma povzročajo tekšne težnje tudi nekatere lani začete in še nedokončane adaptacije. Vendar pa kaže imeti pred očmi, da bi takšno drobljenje sredstev bržkone znatno otežilo uresničevanje prvenstvene naloge, to je zgraditev novih šolskih prostorov. Spričo tega pa bi se v prihodnjih letih znašli v občini v še večji stiski s šolskimi prostori.

M. Z.

● IZOLA

BENCINSKO POSTAJO BODO ZGRADILI

Če ne bo prišlo vmes do kakšnih nepredvidenih zadržkov, bo koprsko podjetje »Istra-benz« do letošnjega julija v Izoli ob vhodu v mesto zgradilo bencinsko črpalno postajo, ki je temu obalnemu mestu več kot potrebna. Ob črpalni postaji bosta bife in mehanična delavnica. Skupni gradbeni stroški so preračunani na 40 milijonov dinarjev.

Z zgraditvijo te postaje se bo število bencinskih črpalnih postaj tega podjetja povečalo na 8. — Drugo novo tako postajo bo koprsko območje dobilo letos ob avtokampu v Luciji poleg nove »Slavnikove« mehanične delavnice. — Spričo vsega tega je za sedaj odprta le še gradnja črpalne postaje na Razpotu pri Dekanih. Da te postaje še niso začeli graditi, je največ krivo še nerazčiščeno cestno vozlišče na tem kraju.

F. M.

● ORMOŽ

PERSPEKTIVE PODJETJA ZINOS »JOŽE KERENČIČ«

V podjetju ZINOS »Jože Kerenčič« imajo več kot tretjino invalidov, ki so tukaj deležni poklicne rehabilitacije. Proizvodnja je dokaj pisana, saj imajo obrate za proizvodnjo stavbenega okovja, ključavničarstvo, lesno - predelovalni obrat, strojni oddelek za proizvodnjo strojev za brizganje in pečenje plastičnih mas ter obrat za izdelavo izdelkov iz plastičnih mas. V tem petletnem prespektivnem programu bodo svoje zmogljivosti znatno razširili. Dobili bodo nove stroje za obrat za predelavo plastičnih mas in bodo potem odprli tudi nova delovna mesta za delovne invalide.

-os

● MARIBOR

Spomenik padlim železničarjem

Mariborski železničarji se že pripravljajo na proslavo dneva železničarjev v sredini aprila. Ob tej priložnosti bo aktiv Zveze borcev mariborske železniške postaje odkril spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja-železničarjem. Sedaj zbirajo naslove najožjih svojcev padlih žrtev, ki jim bodo poslali brezplačne železniške vozovnice za udeležbo pri odkritju spomenika. Predvidevajo, da bodo spomenik odkrili 14. aprila. Stal bo v podaljšku nove železniške postaje.

M.

NOVA SERVISA

Stanovanjske skupnosti v Mariboru si prizadevajo, da bi z ustanavljanjem servisov ustregle željam gospodinj in jih razbremenile pri delu. Tako sta se stanovanjski skupnosti »Jožica Flander« in »Maks Durjava« odločili, da bosta z aprilom ustanovili servis za nego bolnikov na domu in servis za pomoč v gospodinjstvu.

K.

TEČAJ ZAVODA ZA VARJENJE

V Zavodu za varjenje v Mariboru smo izvedeli, da bodo od 3. do 27. aprila organizirali obločni in plamenski tečaj za reparaturno varjenje v avtoservisnih, agroservisnih in zadružnih delavnicah poljedelskih zadrug. Računajo, da bodo tečajniki prišli iz najrazličnejših delavnic.

M.

● ŠALOVCI

ZADRUŽNA OPEKARNA

Izdelovanje opeke ni kmetijska dejavnost, ki naj bi jo opravljala kmetijska zadruga. Ker pa v Šalovcih in okolici ni nobene gospodarske organizacije niti drugega organa, ki bi zgradil opekarno, tisto opeko, ki jo vozijo od daleč, pa močno podražuje prevoz, je kmetijska zadruga ustanovila manjši opekarniški obrat, ki bo izdeloval dovolj zidakov za bližjo okolico. Največ opeke iz te opekarne bo porabila zadruga za gradnjo gospodarskih poslopij, prodajala pa jo bo tudi zasebnikom za gradnjo hiš. Ta opekarna bo začela obratovati že letošnjo pomlad.

J-k

PREVOZ MLEKA BODO POCENILI S POSNEMALNIKOM

Na območju Kmetijske zadruge Šalovci zberejo dnevno okoli 1000 litrov mleka in na območju sosednje petrovske zadruge tudi približno toliko. Dnevni prevoz tega mleka v Mursko Soboto pa preveč velja, zato bo Kmetijska zadruga Šalovci s posnemalnikom izločala smetano in samo njo pošiljala mlekarni, posneto mleko pa bosta obe zadrugi uporabljali za rejo bekonov in telet.

J-k

S SEJE ObLO LJUBLJANA-CENTER

Kaj je ugotovila tržna inšpekcija

Ljubljana, 30. marca. Sinoči je bila seja obeh zborov ObLO Ljubljana-Center. Največ so razpravljali o lanskoletnem delu občinske tržne inšpekcije.

Lani so tržni inšpektorji obravnavali več kot 1500 zadev. Od gospodarskih organizacij so pregledali le 18 odstotkov podjetij, ker je premalo tržnih inšpektorjev. V trgovinah so opravili 362 pregledov, v obrti 181, v gostinstvu pa le 43. Največ nepravilnosti so ugotovili v blagovnem prometu in gostinstvu. Tako so na primer v trgovskih podjetjih »Emona« in Preskrba ter v samopostrežni trgovini Prehrane ugotovili, da označena teža na pakiranem blagu ne ustreza. Kakega blaga manjka celo do 15 dkg pri kilogramu. Pakirnica »Supermarketa« je uporabljala pri tehtanju kilogramsko utež, ki je dejansko tehtala le 92 dkg! Pa tudi pri cenah se v trgovini na drobno, čeprav lahko sicer prosto oblikujejo cene, niso držali določenih stroškov maloprodajnih cen. Pri olju so v trgovskem podjetju »Rožnik« in »Emona« zvišali ceno od 3 do 34 din, pri moki pa od 2 do 40 din. Tudi pri prodaji sadja in zelenjave so ugotovili precej pomanjkljivosti. Med drugim so prijeli preprodajalce zelenjave, ki so izkoriščali trenutno stisko.

Tudi v gostinskih obratih so ugotovili precej nepravilnosti, saj so zaradi pomanjkljive evidence nastali občutni primanjkljaji, tako: pri gostinskem podjetju »Split«, gostišču »Pri sodčku«, v restavraciji »Triglav« so ugotovili črni fond, DUR Obrtnik pa je imel celotno poslovanje neurejeno. V 16 gostinskih podjetjih so ugotovili, da so prodajali bolna in pokvarjena vina, mešana s šmarnico, navadna vina pa so označevali kot sortna.

Odborniki so ostro grajali nepravilnosti, zlasti v trgovinah, saj je to za potrošnika najbolj boleče. Predlagali so več ukrepov. Predvsem so zahtevali ostrejše ukrepe proti nekaterim nevestnim trgovskim delavcem, ki zlorabljajo zaupanje potrošnikov. Terjali so tudi, da se politična vodstva v trgovini temeljito pogovore s kolektivi, posamezne špekulante pa izločijo. Nadalje so menili, da sodniki za prekrške premilo kaznujejo. Ugotovili so tudi, da sta na te pojave občinska sveta za trgovino in gostinstvo premalo reagirala. Sklenili so podpreti pobude, da na ljubljanskem trgu prodajajo sadje in zelenjavo tudi konkurenčna podjetja. Monopolni položaj podjetja »Sadje-zelenjava« očitno ne koristi potrošnikom.

ra-

Naš fotozapisek

Dela za ureditev ljubljanskega prometnega vozlišča so v polnem zamahu. Tudi kostanji ob Titovi cesti se bodo morali umakniti, da bo lahko stekla pod železnico širša in sodobnejša cesta. Foto: Švabič

Že nekaj let razpravljajo o mostu čez Ljubljanico v Zalogu. Že nekaj let prihajajo obeti: kmalu ga bomo popravili, zgradili novega. Čeprav se je na njem pripetila že hujša nesreča, so ga spet samo popravili. Oznaka pred njim sicer pravi, da ima nosilnost dveh ton. Toda marsikdo podvomi v to. Občina Ljubljana Moste - Polje obljublja, da bo dokončno Zalog dobil most v letu 1963. Foto: Z. Deniša

● ČRNA

KAKO ZADOSTITI NAJBOLJ PEREČIM POTREBAM

Volivci ravenske občine so minule dni razpravljali o predlogu družbenega načrta občine za letošnje leto. Kot povsod, je bil tudi zbor v Črni izredno dobro obiskan.

Po uvodnih besedah predsednika občinskega LO Ivana Hercoga, ki je obrazložil poglavitne smernice družbenega načrta, se je razvila živahna razprava. Glede na to, da bo največ investicij letos namenjenih za razvoj industrije, predvsem v železarno Ravne, je bilo treba resno preudariti, kako s preostalimi sredstvi zadostiti najbolj perečim potrebam. Želja je kajpak bilo več kot možnosti.

Tako so občani zahtevali pojasnilo, če so potrebna tako visoka sredstva za pedagoški center. Vsi so se strinjali, da se pri gradnji šol da prednost Prevaljam, nujno pa bo pričeti gradnjo tudi v Črni, zakaj že v jeseni bomo morali uvesti pouk v tretji izmeni.

O načrtih krajevnega odbora v Črni je govoril predsednik Franc Knez. Letos bo treba urediti kopališče v neposredni bližini hotela, okolico hotela in čimprej postaviti tudi primerno in potrebno tržnico. Dokaj je bilo govora o vzdrževanju snage v strogem središču kraja. Smetišče, ki ob vstopu v Črno pozdravi obiskovalca, bo nujno prestaviti drugam.

Delno upravičena kritika odloka o prepovedi gojitve malih živali je zaradi netaktnosti nekaterih diskutantov požela negodovanje. Črnjani so vajeni bolj dostojnega izražanja.

MI

● LENART

V VOLIČINI PRIPRAVLJAJO VELIK SADOVNJAK

Kmetijska zadruga Lenart se dogovarja s kmetovalci v Voličini za zemljišča, na katerih namerava narediti velik, sodoben sadovnjak. Za tak sadovnjak ustreza okoli 80 ha zemljišč v združeni površini. Okoli 30 ha za sadovnjak predvidenih zemljišč lastniki že ponujajo naprodaj, za 20 ha pa se dogovarjajo, da bi jih dali zadrugi v zakup. Upravni odbor zadruge je sklenil, da zadruga lahko kupi 50 ha teh zemljišč, za druga zemljišča pa naj sklene z lastniki ustrezne pogodbe. Menijo, da tako ne bo težko zbrati predvidenih zemljišč za sodoben zadružni sadovnjak.

J-k

HITRO PRIPRAVLJENO KOSILO

GOVEJA JUHA S TESTENINAMI, OCVRTA PODZEMNA KOLERABA, KROMPIR IN KISLE KUMARICE V SOLATI.

Ocvrta koleraba: potrebujemo kilogram rumene podzemne kolerabe, veliko jajce, osminko litra mleka, ščepec soli, 10 dkg moke, listič zelene, listič zelenega peteršilja in, če je mogoče, še malo drobnjaka, mast ali olje za cvrenje.

Skrbno očiščene in tanko oluplјene kolerabe skuhamo na pol mehko v slani vodi že prejšnji večer. Preden jih pripravimo za kosilo, jih zrežemo v pol prsta debele rezine, ki jih pomakamo v testo in polagamo v vročo maščobo, kjer jih rumeno ocvremo po obeh straneh. Testo pripravimo iz mleka, jajc, moke, soli in dišav.

Krompir v solati: kilogram drobnega krompirja, dve kisli kumarici, dve trdo kuhani jajci, nekaj česna, drobno čebulo, nekaj žlic olja in kisa, sol in poper.

Kuhan in oluplјen krompir zrežemo v tanke lističe. Krompir takoj osolimo in polijemo z oljem in kisom. Kumarice zrežemo v drobne rezance ali v kolobarčke in potresemo po krompirju. Česen in čebulo sesekljamo. Oboje potresemo po krompirju. Solato okrasimo z rezanji trdo kuhanih jajc, po vrhu pa potresemo še s poprom.

Krepitev mednarodnih zvez

Jugoslovanski književniki v PEN-klubu

Razgovor z Matejem Borom

V kratkem, že aprila, bo ustanovni občni zbor slovenskega centra PEN-kluba in ostalih treh centrov v Jugoslaviji. Tako nam je povedal član jugoslovanskega iniciativnega odbora pesnik Matej Bor.

»Že na kongresu književnikov lani v Sarajevu je bilo predlagano, naj jugoslovanski pisatelji pristopijo k PEN-klubu in na tej osnovi so izvolili v posameznih društvih iniciativne odbore, ki so imeli že več pripravljalnih sestankov. Na zadnjem, pretekli teden v Zagrebu, smo dokončno sklenili, da se ustanovi jugoslovanski PEN-klub, ki bo imel štiri samostojne centre, in sicer slovenskega, hrvatskega, srbskega in makedonskega. Ti centri bodo imeli skupen odbor, ki ga bodo sestavljali predstavniki teh nacionalnih centrov, razen tega pa še po en predstavnik Črne gore ter Bosne in Hercegovine. Črnogorski in bosanski oziroma hercegovski pisatelji ne bodo imeli lastnega centra, ampak se bodo po svojem okusu odločali za srbski ali hrvatski center. Razumljivo, da so prišla v teku razprave v iniciativnem odboru do izraza različna mnenja glede organizacije PEN-kluba. Bile so določene unitaristične tendence, ki pa niso obveljale. Značaj oziroma naloga osrednjega odbora, ki bo v Zagrebu, bo samo koordinacija dela in reprezentiranje pred svetom. Glede na prakso mednarodnega PEN-kluba, da ima vsak nacionalni center po enega zastopnika v izvršilnem telesu mednarodnega odbora, bomo vsekakor poizkusili prodreti z zahtevo, da dobimo štiri predstavnike, se pravi za vse štiri nacionalne literature, ki pa naj bi svoje delo vsklajevali in skupno nastopali.«

Ko je govoril o samem značaju te mednarodne organizacije književnikov, je Matej Bor omenil, da so v njej zastopane različne idejno-politične smeri, da pa bo sodelovanje v njej nedvomno koristen prispevek k utrjevanju mednarodnega sporazumevanja in sožitja. »Za desničarje je PEN-klub preveč levičarska, za levičarje preveč desničarska organizacija. Spominjam se, da je bil nedavno predsednik bolj desno usmerjen, podpredsednik pa — levo. Toda ko sem bil n. pr. na Japonskem gost tamkajšnjih PEN-klubov, sem imel občutek, da sem med ljudmi, s katerimi me veže veliko skupnega, skratka, med progresivnimi intelektualci, ki so v času, ko je napredna Japonska protestirala proti vojaškemu paktiranju z Ameriko, šli tudi s transparenti na ulico.« Hkrati je dodal, da je bilo skoraj nesmiselno dosedanje stanje, ko je Jugoslavija plačevala preko UNESCO svoj prispevek posredno tudi za mednarodno organizacijo PEN-klubov, ne da bi bila hkrati njen član.

Ko smo ga v zvezi s sedanjim oblikovanjem PEN-kluba povprašali o članstvu, je predvsem ugotovil, da se ne obnavlja predvojni jugoslovanski PEN-klub, ampak da se ustanavlja na novo. »Vsekakor pa bodo kriteriji za izbiro članov nekoliko ostrejši. Predvsem bodo prišli v poštev književniki, katerih dela so posebej kvalitetna ali že prevedena v razne jezike. Pri slovenskem društvu računam, da bo PEN-klub zajel približno eno tretjino. Tu so predvsem že nekateri nekdanji člani PEN-kluba in PEN-kluba mladih, seveda pa bo treba upoštevati tudi tiste pisatelje, ki so se razvili in uveljavili pozneje.«

Ko smo ga za konec še vprašali, kaj meni o drugi mednarodni pisateljski organizaciji, s katero smo nedavno sodelovali v skupni manifestaciji, to je z Evropsko skupnostjo pisateljev (COMES) v Firencah, je odvrnil, da je o tem že govorila pisateljica Mira Miheličeva, ki se je prav tako udeležila tega kongresa. »Nedvomno se strinjam z njo v splošnih pozitivnih ocenah tega sestanka in koristni pobudi italijanskih književnikov,« je dejal Matej Bor, »in tudi v tem, da je bilo organiziranih stikov med književniki premalo; ne morem pa razumeti, zakaj je na tem kongresu generalni sekretar Gianfranco Vigorelli skoraj briskiral željo enega izmed naših delegatov, da bi na kongresu nastopil in govoril. Ta delegat je bil Drago Šega, ki se je za razpravo že iz Ljubljane in kasneje tudi v Firencah pravočasno in ponovno prijavil. Navzlic urgiranju pa ni prišel do besede. Zaradi tega sem iz protesta tudi jaz odstopil od razprave, ker sem imel vtis, da se je generalni sekretar Vigorelli iz morda neke pretirane ambicije v lastnem posredovanju med Vzhodom in Zahodom zbal prevelike udeležbe Jugoslovanov v diskusiji. Menim pa, da bi moralo v bodoče tudi vodstvo jugoslovanske delegacije bolj skrbeti, da se kaj takega ne bi ponovilo.« **(bp)**

RADOVLJICA: **Mednarodni filmski sejem** — Občinski ljudski odbor v Radovljici je na pobudo blejskih turističnih delavcev ustanovil samostojni zavod »Mednarodni filmski sejem«. Zavod bo vsako leto januarja ali februarja na Bledu organiziral mednarodni filmski sejem. Domače in tuje filmske premiere bodo v okviru sejma predvajali v novi festivalski dvorani s 700 sedeži, ostale filme, ki jih bodo podjetja ponudila v nakup, pa še v šestih drugih kinematografih. »Mednarodni filmski sejem« je prva tovrstna ustanova v Jugoslaviji.

SLOVENJ GRADEC: **ustanavljajo Vrunčevo nagrado** — Občinski sindikat prosvetnih delavcev je na pobudo Občinskega ljudskega odbora izdelal predlog pravilnika za podeljevanje Vrunčevih nagrad. Vrunčevo nagrado ustanavljajo v spomin na narodnega heroja in prosvetnega delavca Franja Vrunča. Nagrada naj bi postala stalna oblika priznanja in vspodbude za prosvetne delavce v slovenjegraški občini za dosežene uspehe na področju učno-vzgojne dejavnosti na lastnem zavodu, za prizadevnost in uspehe na področju ljudske prosvete in za objavo strokovnih s področja šolstva. Nagrade bodo podeljevali v okviru praznovanja občinskega praznika.

TRBOVLJE: **»Operacija Altmark« na odru Svobode** — Igralci Trboveljske Svobode-Center so z uspehom pripravili delo iz jugoslovanskega dramskega repertoarja, Marodićevo »Operacijo Altmark«. Gledališka družina, ki si je na lanskem amaterskem festivalu na Hvaru pridobila prvo mesto, je z »Operacijo Altmark« znova potrdila visoko amatersko raven svojega odra.

SKOPJE: **85 radijskih iger** — Lani v septembru je Radio Skopje razpisal natečaj za domače radijske igre. Natečaj je doživel izredno velik odziv, saj je žirija prejela v oceno kar 85 tekstov. Izide natečaja in nagrajence bodo razglasili nocoj v oddaji »Večerni radijski vestnik«.

TRST: **koncert operne glasbe** — Glasbena Matica v Trstu bo drevi v Avditoriju priredila koncert operne glasbe. Pod vodstvom dirigenta Demetrija Žebreta bodo nastopili mešani zbor Opere SNG iz Ljubljane, orkestra ljubljanske Opere in Slovenske filharmonije ter solisti Ksenija Vidali, Miro Brajnik in Danilo Merlak.

PARIZ: **70-letnica Dariusa Milhauda** — Ob jubileju skladatelja Milhauda bo 7. aprila v dvorani Ecole Normale de Musique v Parizu koncert njegovih komornih del. Med izvajalci bosta tudi dva mlada slovenska umetnika, klarinetist Igor Karlin in flavtist Fedja Rupel, ki se po diplomi na ljubljanski Akademiji za glasbo izpopolnjujeta v Parizu. Sodelovala bosta v znani jubilantovi Sonati za flavto, oboo, klarinet in klavir.

MILANO: **pesmi iz španske vojne** — V zbirki gramofonskih plošč »Collana Letteraria Cetra« so izdali v promet ploščo, na kateri je posnetih 7 izbranih poezij o španski državljanski vojni. Avtorji pesmi, ki jih recitira znani italijanski dramski igralec Arnaldo Foa, so Eluard, Neruda, Hernandez, Machado, Goytisolo, Felipe in Hora. Recitacijo spremljajo španske pesmi in kitara.

PARMA: **gledališki festival univerzitetnih študentov** — V Parmi bo od 7. do 14. aprila mednarodni gledališki festival univerzitetnih študentov. Doslej so svojo udeležbo prijavila univerzitetna gledališča iz Poljske, Velike Britanije, Francije, Češkoslovaške, Sovjetske zveze in Španije.

NEW YORK: **Benny Goodman bo gostoval v Sovjetski zvezi** — Sloviti jazz orkester Bennyja Goodmana se pripravlja na uradno turnejo po Sovjetski zvezi. Že leta 1946 je na pobudo UNESCO Benny Goodman posnel za sovjetski radio vrsto koncertov, leta 1955 je State Department dovolil izvoz plošč, ki jih je posnel Goodman, v Sovjetsko zvezo. Za letos pa je Goodman organiziral izmenična gostovanja: on gre s svojim orkestrom v ZSSR, v ZDA pa bo gostoval Ukrajinski plesni ansambel.

Publikacije SAZU

Dve domači partituri

Pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti sta izšli partituri dveh vidnih slovenskih sodobnih komponistov — II. simfonija L. M. Škerjanca in prvi del simfoničnega cikla »Novo mesto« — »Davnina« Marjana Kozine.

L. M. Škerjanc je svojo II. simfonijo ustvaril še pred vojno, leta 1940, v neke vrste impresionističnem slogu, ki je značilen za večino Škerjančevih del. Osnovna tonaliteta je h-mol. Simfonija je trostavčna. Prvi stavek je pisan v razširjeni sonatni obliki s spevno glavno temo. Spevnost, lirika in melodika kot glavne nosilke glasbene misli so sploh značilnosti Škerjančevega ustvarjanja; to v polni meri drži tudi za ta stavek simfonije, ki prinese večjo kontrastnost šele v izpeljavi. Tudi drugi stavek je v molu, v običajni trodelni pesemski obliki ter ima ariozen značaj. Tretji in zadnji stavek vsebuje elemente scherza in rondoja. Tako je tudi v oblikovnem pogledu simfonija grajena po bolj ali manj preizkušenih receptih. Pomen seveda izrazitejše in večje delo kot njena enostavčna predhodnica, po razpoloženju pa se od nje mnogo ne razlikuje. Tako simfonija ne predstavlja bistvenih novosti, kot jih ni predstavljala niti ob svojem rojstvu, ko smo že razpolagali z vrsto moderneje in sodobneje pisanih del.

Marjana Kozino označujejo kot nekakšnega novoromantika. Ta oznaka vsaj deloma drži (če že moramo vsakega komponista vtakniti v predal), označiti pa ga moramo še drugače. Gotovo je, da Marjan Kozina ni glasbeni novator; svoje pristne muzikantske žilice nikoli ne zamenja za trenutne muhavosti mode. Kljub temu pa je vendar eden od naših najbolj originalnih skladateljev, ki si je znal izoblikovati svoj lastni stilni obraz in v njem ustvariti zrele umetnine. Druga oznaka njegovega dela bi bila morda lahko še izredna razumljivost in dostopnost, celo popularnost njegovih del — popularnost v najžlahtnejšem smislu. V tem vidim znamenje, da se je znal Kozina med sodobnimi komponisti morda najbolj približati našemu človeku, mu prisluhniti in zapeti iz srca. Taka skladba je tudi »Davnina«, prvi del obširno zasnovanega cikla »Novo mesto«, v katerem se hoče skladatelj oddolžiti rodni Dolenjski, Gorjancem, Trški gori in Mestu. »Davnina« je že z naslovom izražena programska skladba, komponirana v glasbeni obliki rondoja. Program je dal komponist sam: Nad Krko se vzdigujejo prve jutranje meglice, tišina in mir vladata vsenaokoli. To tišino zmoti prihod konjenikov, naših davnih prednikov, ki odvihrajo mimo. Oglasi se nežna pastirčkova pesem, ki jo zmoti ponovni prihod konjenikov. Ostali bodo tu in se naselili. Zopet zavladata mir in tišina. Skladba je pisana ritmično zelo zanimivo, z ostrim menjavanjem kontrastov. V glasbeno - tehničnem pogledu nadaljuje in dopolnjuje najboljše Kozinovo ustvarjalno delo.

Škerjančevo II. simfonijo je odlično notografiral Franc Leder, natisnil pa Grafički zavod Hrvatske, ki je oskrbel tudi Kozinovo »Davnino«. **P. Kuret**

Jemec razstavlja v Domu JLA

Lirična abstrakcija

Dela, ki jih je razstavil v Domu JLA predstavnik mlajše likovne generacije Andrej Jemec, so za podobo naše sodobne umetnosti v marsičem značilna. Šele pred štirimi leti je dovršil študij slikarstva na ljubljanski Akademiji za upodabljajočo umetnost, vendar v njegovih gvaših ne najdemo niti načenjanja »za vsako ceno« kakšnega bistveno novega slikarskega problema niti kakšne viharne težnje po avantgardizmu. Res, da je zavrgel že večino akademskih, bolj na pedagoške učinke preračunanih zgledov. Njegov svet se izraža formalno abstraktno, toda težnja po čimprejšnjem dosegu zaokroženosti nam ga močno približuje. V teh slikah čutimo morda še nekoliko lahko, a že precej zaključeno osebnost. In nazadnje, skozi vsa njegova subjektivna podoživljanja diha neki liričen občutek — kar je tudi že prislovično slovenska lastnost.

Korenine Jemčevega doživljanja so v naravi. V posameznih vedutah, panoramah, razpoloženjih. Z njegovih listov tega ne spoznamo več tako preprosto, toda občutje, čeprav subjektivno izraženo, je nekako nedoločno tudi nam blizko. Na neštetih zmesnih tonih in ploskvah osnovano »ozadje« skoraj redno učinkuje v eni barvi ali vsaj v enotnem barvnem vtisu. Na tem gradi — že iz naravne predloge izbrano — trdnejše ogrodje, ki ni samo barvno, ampak tudi nevsiljivo »drži« konstrukcijo slike. Posamezni barvni poudarki kot razpoloženjska (in s tem morda čustveno-estetska) žarišča ustvarjajo komaj zaznavno, decentno plastiko kompozicije.

Neprizadeti, povprečni opazovalec bo ta dela avtomatično uvrstil med abstraktna in morda skomignil ob njih. Toda v tem okviru so zadovoljivo polna. Koliko poznamo primerkov abstraktnega slikarstva, ki niso samo plod osiromašenja slikarstva formalne sinteze, ampak celo njegove posamezne komponente, katero naj bi samostojno razvijali! Jemčevi gvaši so bogatejši. Tu vidimo obvladanje barve s tehničnega, kompozicijskega in ne nazadnje z estetskega stališča. Kompozicija podobe je nevsiljiva, a sodobna in trdna. Poleg tega pa je slikar pokazal tudi možnosti gvaša, ki ga kot tehniko lahko prilagaja potrebam, ne kot nekoč, ko je ta tehnika s svojimi posebnostmi dostikrat narekovala izbor teme in slikarski prijem. In z vsemi temi sredstvi izpoveduje še nekaj čustvene zavzetosti ob motivu, zavzetosti, ki jo kljub samovoljnosti interpretacije začutimo in jo odobravamo. **J. Mesesnel**

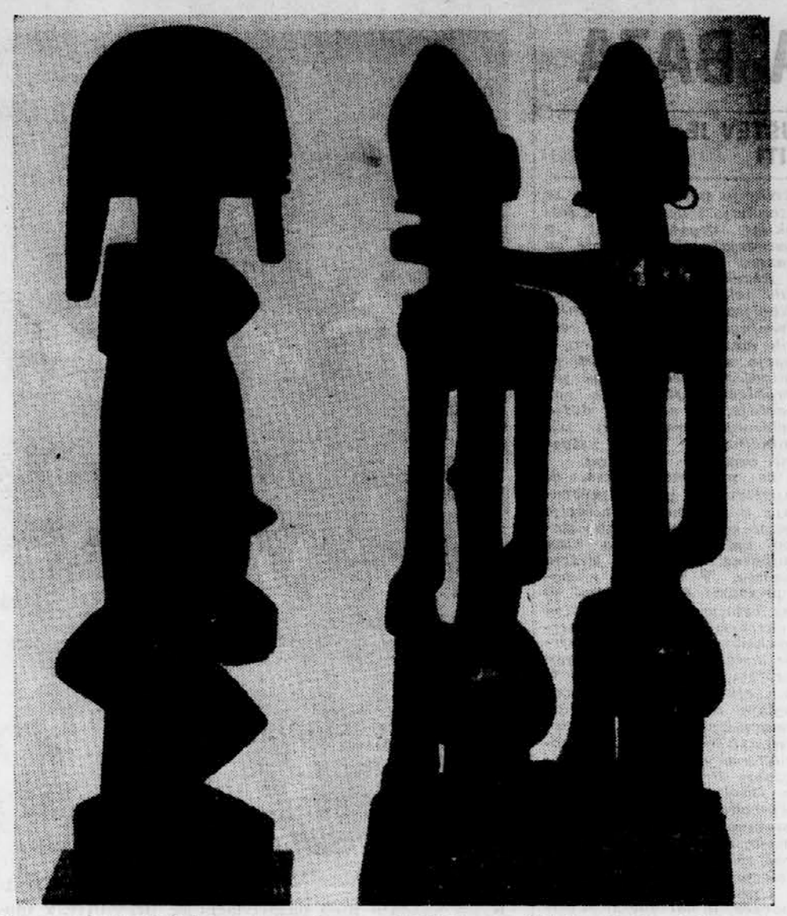

Crnska plastika iz Sudana — z razstave umetnostnih reprodukcij v knjigarni Cankarjeve založbe v Ljubljani.

»Zveza za vse življenje«

v Mestnem gledališču

Brez pretenzij

Prav nič zlobne kritikove ironije ne more biti v naslednji parafrazi naslova komedije — Komedija za en sam večer. V bistvu je to le preprosta ugotovitev tega, kar nam komedija nudi, s čimer nas privlači in kako dolgo bi morda utegnila v nas še dalje živeti kot spomin na gledališko doživetje. Parafrazirani naslov nam utegne dati najbolj natančen odgovor na vsa ta vprašanja.

Stari, večno se ponavljajoči motiv zakonske zvestobe, tokrat odet v izraziti malomeščanski suknjič, hišni prijatelj z nekakšnimi amaterskimi detektivskimi popadki, zapestnica kot corpus delicti dozdevne zakonske nezvestobe pred dvajsetimi leti in razpoke v življenjskih nazorih stare in mlade generacije — to je pravzaprav ves okvir komedijskega dogajanja »Zveze za vse življenje« avstrijskega dramatika Hansa Schuberta. Nič novega, nič posebno zanimivega; tu in tam je avtor duhovit v besedilu, duhovit predvsem zaradi tega, ker v to besedilo spretno vpleta razne ljudske aforizme na temo zakonskih odnosov. Tako se ravno po tej duhovitosti loči od iskrivosti duha nekaterih bulvarskih francoskih komediografov, za katerimi pa ne zaostaja veliko niti po obravnavani snovi niti po spretnosti obdelave. Kar Schuberta predvsem loči od njih, je njegov izraziti dunajski element. Iz komedije diha namreč nekaj dunajsko operetnega, skorajda šlagerskega, diha »Valček na plavi Donavi«. Skratka, komedija za širšo starejšo publiko. Prav tako kot avstrijski filmi iz »zlatih« časov plave Donave.

Režiser Jože Tiran je na odru Mestnega gledališča iz te komedije ustvaril dokaj razgibano, solidno uprizoritev. Predstava je imela predvsem lahkoten, živ tempo ter bila začinjena z nekaterimi komedijskimi triki (prenašanje perila iz kovčka v kovček), ki še zmerom »vžigajo« pri preprostem občinstvu. Žal je imel v zasedbi pretežno garnituro šibkejših igralcev, ki po komedijskem žaru, temperamentu in sproščenosti niso mogli biti primerni partnerji dvema izrazito dobrima figurama Ruše Bojčeve (Kati) in Vladimirja Skrbinška (Roderich Stangel).

V zadnjih letih je »Zveza za vse življenje« — mislim — že tretje delo, iz sodobnega avstrijskega dramatskega ustvarjanja, ki ga je Mestno gledališče v Ljubljani uvrstilo v svoj repertoar. Tako se ta prizadevanja Mestnega gledališča za spoznavanje kulture sosednega naroda dostojno uvrščajo v medsebojne sistematične kulturne stike, ki so v zadnjem času tudi na avstrijski strani postali živahnejši. Raznim literarnim obiskom, posvečenim jugoslovanski literaturi, raznim radijskim oddajam o jugoslovanski in avstrijski kulturi v zadnjem letu se tako na tej črti medsebojnega kulturnega spoznavanja spet pridružuje tudi gledališka umetnost.

Marjan Javornik

Novo poslovanje in financiranje v znanstvenih inštitutih

UGODNA BILANCA

Posebna študijska skupina Zveznega sveta za znanstveno delo je raziskovala položaj v več inštitutih, ki delajo na področjih gradbeništva, vodnega gospodarstva, elektroenergetike, elektronike in telekomunikacij, kemije in kemijske tehnologije. Po njenih ugotovitvah se je izkazal novi način poslovanja in financiranja v teh znanstveno raziskovalnih organizacijah za zelo pozitivnega in koristnega. Njegove prednosti so se uveljavile posebno v tistih znanstvenih ustanovah, ki so usvojile podobno poslovanje, kakršnega poznajo v gospodarskih organizacijah.

Temeljne pozitivne prvine novega sistema se kažejo v večjem obsegu in večji učinkovitosti poslovanja, v občutnem povečevanju lastnih skladov, v večji delovni prizadevnosti kakor tudi v večjih dohodkih sodelavcev inštitutov: njihovi dohodki so v večini primerov dosegli raven dohodkov v gospodarstvu.

Nove oblike so prispevale k temu, da se je povečalo zanimanje inštitutov za probleme gospodarskega razvoja. Marsikje se čuti pritisk inštitutov na gospodarske organizacije pri iskanju aktualne problematike za znanstveno obdelavo.

Poročilo študijske skupine ugotavlja, da je v večini obiskanih inštitutov 40 do 50 odstotkov opravljenih nalog znanstvenega značaja, drugo pa sodi v projektiranje, rutinsko raziskovanje in podobne ekspertize. Zavoljo tega se nekateri sodelavci inštitutov boje, da se bo zmanjšala raven znanstvenega dela. Po drugi plati poudarjajo, da se bo s krepitvijo skladov v inštitutih povečeval tudi delež znanstveno raziskovalnih del.

Razen tega, da izdvajajo obveznih pet odstotkov v lastne sklade za znanstveno delo, so inštituti ustvarili tudi precej čistega dohodka. Tako pričakujejo, da bodo imeli močne lastne sklade, med njimi sklad skupne porabe. Zavod za raziskavo materiala v Ljubljani, ki ima približno 300 zaposlenih, je ustvaril po poročilu zvezne študijske skupine 570 milijonov din dohodka, Inštitut za raziskavo materiala v Beogradu s 450 uslužbenci pa 700 milijonov.

Tudi v dveh naših največjih inštitutih na področju elektronike in telekomunikacij, v »Mihailu Pupinu« v Beogradu in v Inštitutu za avtomacijo v Ljubljani, je bilanca ugodna.

Zelo izrazit primer ugodne bilance po novem sistemu poslovanja je elektrotehniški inštitut »Nikola Tesla« v Beogradu. V prvi polovici lanskega leta je posloval kot ustanova s samostojnim financiranjem in takrat je inštitut ustvaril 31 milijonov din skupnega dohodka. V drugi polovici leta, potem ko je prešel na novi sistem poslovanja, pa je imel inštitut 70 milijonov din dohodka. Tudi uspeh v kadrovski okrepitvi inštituta gre nujno pripisati dejstvu, da so se osebni dohodki lani povečali za 30 odstotkov in se tako izenačili z dohodki v gospodarstvu.

Ti dosežki, zelo pomembni za začetek, bodo letos nedvomno še mnogo boljši, ako bo mogoče urediti nekaj problemov, ki spremljajo prehod na novi način poslovanja in financiranja. Nekatere izmed njih je treba urediti s predpisi, tako status in naloge svetov inštitutov, prehod na poslovanje po ekonomskih enotah, problem obratnih sredstev, kreditov, nakupa deviz in podobno.

Naposled se bo letos vsiljeval problem združevanja, kooperacije in maksimalne izrabe sedanjih kadrov kakor tudi opreme v inštitutih še ostreje kot lani, ker se bo samo tako dalo v znanstvenih inštitutih gospodarno poslovati.

V kinu nam kažejo

FILM O BRIGADIRJIH

ORIGINALNI NASLOV: PREKOBROJNA, SLOVENSKI PREVODI: NADSTEVILNA, PRESEZNA, IZMENA MLADOSTI . . .

Bogdan Jovanović, Branko Bauer in Krešo Golik so hoteli v svojem scenariju povedati eno izmed zgodb o avtomobilski cesti, o brigadah — pa ne tistih takoj povojnih, temveč lanskoletnih mladinskih brigadah, če smemo tako reči. Želeli so avtentičnost; in film (ki ga je zrežiral Branko Bauer) je avtentičen. Hoteli so preprostost, svetlobo brigadnega dne, drobne anekdote, ki ga izpolnjujejo, tovarištvo, ki zraste iz njega ne pa iz paradnih parol, zgodbico o njej. Maleni iz pozabljene vasi, ki gre za svojim Mihajlom, tokrat v brigado, drugič kdaj do konca sveta, in o njem, »dasi«, ki jo ima nasvsezadnje vedno rad — in vse to vidimo v filmu. Takole pogledan — je simpatičen. Toliko bolj zaradi Milene Dravić, ki igra naslovno junakinjo ustvarjalno, jo kratkomalo doživi. Na razpolago nima nobenih takih filmskih artiklov, kot so šminka, kvazi psihološki monologi, dialogi itd., njena velika prednost je naravnost. Sem in tje nas s profilom z gesto spomni nekakšne domače, osemnajstletne Masine — ampak o tem drugič. Ljubiša Samardžić je Mihajlo-negodni Tarzan in Mihajlo-traktorist, za vmesne faze poskrbita kmečka in študentska brigada. Boris Dvornik, študent iz »Devetega kroga«, se uveljavi kot sproščeni korenjak iz krševite dalmatinske vasi in Snežana Mihajlović, ki je bila v »Soboto zvečer« tako nežna šestnajstletnica, je zdaj že hudo zvesta medicinka pred doktoratom. Brigadirji iz čačanske brigade so zaigrali same sebe, naši celjski mladinci pa po svojih najboljših močeh plešejo kolo in sploh zanesljivo sledijo režiserjevi taktirki, ki se skoraj ujame z navodili Glavnega štaba mladinskih brigad. Inženir je tak intelektualec, kot si ga želimo, domačini pa vedo, kaj lahko iztisnejo iz njega. Seveda brigadam srčno pomagajo.

Druga stran filma: rekli bi mu lahko pretenciozna filmska dolgometražna reportaža z igrano zgodbo. S tem je vse povedano. Ne da bi mu sklatili osnovne vrednosti. Je živ zapis angažirane kamere, ki pač ni segla dlje.

Ker imamo še v mislih Makavejev kratki film o brigadah »Nasmeh 61« z vso virtuoznostjo umetniško izpovedanega dokumenta, nas lagodni tempo »Presežne« v začetku močno moti. Počasi nas ne moti več, ker se pač stalno primika k brigadni vsakdanjosti, in ta živi v nas; izpolnijo nas pa le posamezne domiselne sekvence, celo odmev pozabljene brigadne pesmi. Takrat šele začutimo, kaj vse bi nam lahko film še dal. Če bi bil film in ne le reportaža.

V ljubljanskem kinu Komuni vrtijo tudi dva kratka filma; najprej Marjanovićevo Zgodbo o glavatici, posestrimi soške postrvi, opremljeno z Marjanovićevo domiselnostjo pa tudi z njegovo temno, kruto življenjsko filozofijo, in potlej Ranitovićev »Plameneči cvet«, nagrajen na pravkar minulem beograjskem festivalu kratkih filmov zaradi poetične obdelave téme in sugestivne realizacije.

Občinstvo se kratkih filmov počasi privaja — skoraj steža, kar toliko bolj tuja njihovo nadaljnja javno prestavljanje. Šele tako bodo res našli svoje občudovalce in svoje kritike. *Marina Golouh*

Milena Dravić — Malena

Vladimir Skrbinšek, Danilo Bezlaj in Angel Arčon v Schubertovi »Zvezi za vse življenje«

Umetnost na reprodukcijah

Knjigarne so že nasploh zakladnica premalo poznane lepote, a kadar priredijo kako priložnostno razstavo, še bolj začudeno in prepričano obstanemo. Na nič koliko lepih stvari nas je spomnila in opomnila tudi razstava, ki jo je te dni odprla Cankarjeva založba v svoji poslovalnici v Kopitarjevi ulici v Ljubljani z naslovom »Umetnost na reprodukcijah«.

Pri tej priložnosti so postavili na ogled vrsto reprodukcij znanih umetniških del, olj in grafičnih listov, številne zaključene mape s temi deli ter razne knjižne izdaje, posvečene umetnosti. Med likovnimi reprodukcijami se odlikujejo francoske, ki nam posredujejo barvne odtenke Renoira, Van Gogha, Picassa, Buffeta in drugih, pa tudi vzhodnonemške reprodukcije so dokaj dobre. Ni čuda, da kupci po teh kvalitetnih reprodukcijah za likovni okras svojega stanovanja kaj radi segajo tudi pri nas, zlasti, ker cene niso pretirane. Na grafičnih listih in risbah v reprodukcijah moramo občudovati že tehniko grafične reprodukcije. Med vrsto umetnostnih monografij in enciklopedij, francoskih, nemških, italijanskih, angleških, ameriških, ruskih in drugih pa je zanimivo omeniti, da so se dosedanjim, že klasičnim področjem umetnostne obravnave — kot so antika, Tizian in drugi mojstri evropske umetnosti — pridružile knjige, ki obravnavajo umetnost afriških in azijskih narodov. V pogledu sistematike vzbuja italijanska zbirka Il Saggiatore z zaključenimi zvezki, v katerih predstavlja nekaj najpomembnejših avtorjev moderne umetnosti, Kleeja, Kandinskega in druge. Med knjigami o kiparjih pa je prav nenavadna izdaja newyorške založbe »Graphic Society« posvečena risbam in idejam Henryja Moora, ki so izdelane v neposrednem sodelovanju z avtorjem in učinkujejo dejansko kot izvirnik.

SOLA - OSNOVNA BAZA

ODNOS DO ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV JE TREBA DOLOČNEJE OPREDELITI

Vloga in odgovornost šole za zdravje in telesni razvoj mladine, ki je sedaj v vzgojno izobrazbenem procesu najmanj osem let, je velika in jo je treba najjasneje opredeliti. Vsekakor ni nobenega dvoma, da nobena prostovoljna organizacija za telesno vzgojo ne more reševati te problematike tako kompleksno kakor šola.

Do konca lanskega leta je bilo v naši državi organiziranih nad tisoč šolskih športnih društev. S tem številom pa nikakor še ni doseženo zadostno število teh organizacij. Razveseljivo je za začetek, da v nekaterih naših prosvetnih centrih zajemajo ta društva nad 50 odstotkov učencev, ki se prostovoljno in aktivno ukvarjajo s športom.

Na strokovnih in društvenih posvetovanjih se je mnogo govorilo o kvaliteti in uspehu teh šolskih organizacij. Določno so se že pokazale nekatere pomanjkljivosti, ki jih ovirajo. Naglo so se vzpela tista društva, v katera so bili vključeni prosvetni delavci, šolski in državni organi, družbene organizacije in mladinska organizacija. Pri takem sodelovanju so se našla materialna sredstva, pravilne oblike nastopov, oz. primerne manifestacije za delo društva. V nekaterih komunah pa so ob tem delu ostali učitelji sami in niso dobili dovolj materialnih sredstev.

Kako slabi so materialni pogoji, kaže že samo podatek, da pride v zveznem merilu na enega člana šolskega športnega društva 69 dinarjev (!). Ker je to samo povpreček, so torej prave razmere v nekaterih teh društev prav obupne. Največ skrbi pa povzroča okoliščina, da sredstva, ki so namenjena za dvig telesne kulture v komunah, večidel ne računajo s potrebami teh mladih organizacij in prepuščajo skrb zanje prav samo šoli.

Finančni položaj šol na prehodu v nov način vzdrževanja ne daje možnosti za reševanje te problematike in tako šolska športna društva ne pripadajo nikomur (!) — kljub tako pomembni družbeni vlogi. Način razdeljevanja sredstev iz skladov za šolstvo ne obeta niti najmanj boljših perspektiv, ker še ni preciziran pojem, kaj je osnovna šolska dejavnost. Če je to samo število učnih ur, tedaj je edini izhod, da prosvetni delavci sami vzdržujejo obšolske dejavnosti iz fonda za osebne prejemke, s čimer pa njihov položaj ni prav nič izboljšan. Resno se je treba vprašati, ali bodo prosvetni delavci to reševali tako. Vsekakor ne. Komune morajo torej dobro pretehtati, kako bodo zagotovile uspešno razvijanje svobodnih aktivnosti na šolah, ki so po šolski reformi njen vsebinski sestavni del.

Kampanjski način financiranja telesne kulture ne more prinašati vidnih in stalnih rezultatov, ker nastajajo tako preveliki časovni presledki, kajti zaradi forsiranja ene panoge zanemarjamo drugo. Spričo velikega pomanjkanja finančnih sredstev pa je treba stvari razvijati perspektivno ter uvajati nalogo za nalogo, kakor jih je nakazal kongres telesne kulture.

Vsi moramo dojeti, da je šola osnovna baza vseh društev in vsega njihovega življenja in jih bomo le s smotrno vzgojo v šoli oz. v izvenšolskih svobodnih dejavnostih ohranili pri življenju, jih poživili in jim dali novo sodobnejšo vsebino. O tem se je treba čimširše pogovarjati, da bomo čimprej prečistili skupna stališča v odnosu med šolo, ki vzgaja bodočega delavca, upravljalca in društvenega člana, ter med društvi, ki se ponekod po vsej sili poprijemajo samo doslej znanih oblik dela.

Res pa je, da odgovorne družbene organizacije za telesno vzgojo skoraj ne upoštevajo vključevanja delavske in vaške mladine ter odraslih v telesnovzgojna društva, ki naj zagotovijo fizično in psihično rekreacijo posameznikov, se izogibajo sodelovanja s šolskimi organizacijami in ustvarjajo slabe pogoje za razvoj množičnosti.

Rezultati naših najboljših tekmovalcev se lahko izboljšalo samo z načrtnim treningom, vlaganjem večjih materialnih sredstev, z večjo skrbjo skupnosti za mladi naraščaj. Vprav pri problemu ustvarjanja naraščaja in pomenu dviga telesnokulturne ravni vse mladine, pa nismo ustvarili organske povezave.

Že ustaljena praksa, da upoštevamo pri vključevanju v športne organizacije samo sposobnost, slabo slabo vpliva na delo naše mladine v šoli v širšem smislu. V mladini s povprečnimi sposobnostmi to ne vzbuja želje po fizični rekreaciji, ker ne daje perspektivne možnosti za širše sodelovanje na tem področju. V posameznih športnih aktivnostih se osredotočajo samo na sposobne posameznike in ne upoštevajo širših nalog, ki jih socializem postavlja telesni vzgoji. Predvsem se morajo izboljšati razmere glede telovadnic in igrišč, ki jih premnoge šole sploh še nimajo, zaradi česar odhajajo rod za rodom brez popolne telesne vzgoje.

Upravičena je zahteva po povečanju nacionalnega prispevka za kvalitetni šport. Za to pa mora imeti za seboj perspektivno politiko na področju telesne vzgoje. Periodični uspehi na športnem področju še niso dokaz uspešne in pametne politike, še manj pa so opravičilo za nerazumevanje celotne problematike v socialistični telesni vzgoji.

V zanimanju družbe, da napredujejo šolska športna društva in se realizirajo športne značke, je že nekoliko poroštvo za dvig telesnokulturne ravni socialistične mladine. Za to pa je neogibno potrebna stalna ustrezna materialna pomoč komune, družbeno nadzorstvo pa mora skrbeti za smotrna razdeljevanja materialnih sredstev.

Naša mladna pa mora biti seznanjena s tem, da imajo šolske športne organizacije odgovorno družbeno vlogo. Mladina ne sme misliti, da je uspeh telesnovzgojne dejavnosti samo stvar šole, njenih srednjih šol, ampak vrašanje naše mladine sploh.

Zinaida Cestnik

PLAVANJE

Nov predlog

Izvršni odbor Plavalne zveze Jugoslavije je pred dnevi sklenil izpopolniti tekmovalni sistem s tekmovanjem v drugi zvezni ligi, v kateri bo igralo osem klubov: Crvena zvezda, Mornar, Medveščak, Spartak, Velež, POŠK, Rudar in Celuloza (Videm-Krško). Z namenom, da bi bili potovalni stroški čimmanjši, bodo klubi v predtekmovanju razdeljeni v severno in južno skupino. V prvi bodo Crvena zvezda, Spartak, Medveščak in Celuloza, v južni pa Mornar, Velež, Rudar in POŠK. V finalu bodo tekmovali štirje najboljši.

Krosi spadajo med najprivlačnejše prireditve z motorji. Prva taka prireditev bo letos v Zaboku.

ŽE MESEC APRIL BO VES RAZGIBAN TUDI MED ŠPORTNIKI Z MOTORJI

NA VIDIKU PRVI STARTI

Med športnike, ki bodo šele v teh dneh stopili na plan, sodijo tudi motoristi in avtomobilisti — dirkači. Zima se počasi poslavlja in to je najzanesljivejši znak, da bodo skoraj vnovič oživela številna domača dirkališča in krožna asfaltna tekmovališča po vsej republiki. Letos bo morda na njih razgibano kakor kdajkoli poprej: Avtomoto zveza Slovenije ima namreč v letošnjem tekmovalnem načrtu kar 55 društvenih prireditev z motorji in avtomobili, 15 meddruštvenih tekmovanj, 20 zanimivih dirk z udeležbo iz tujine, dalje številne tekme za državno in slovensko prvenstvo in še več drugih revij z motorji in avtomobili.

V uradnem tekmovalnem koledarju AMZ Slovenije je na prvem mestu kot prireditelj AMD Videm-Krško s spretnostno vožnjo (25. III.), ki pa iz tehničnih razlogov ni bila izvedljiva, sicer pa velja za otvoritev tekmovalne sezone v Jugoslaviji na sploh 8. april, ko bo v Zaboku velik mednarodni spektakel s terenskimi motorji: mednarodni motokros v režiji AMZ Hrvatske. V sosednji republiki so take atraktivne prireditve že leta pognale globoke korenine, čeprav so — prvi pri nas sploh — začeli šele leta orati ledino. Tudi letos imajo v mislih več takih dobro obiskanih prireditev. In pri nas v Sloveniji? Za zdaj društva po Sloveniji še oklevajo in se ne marajo prav lotiti organizacije take revije z motorji. Prvi kandidati so gotovo Tržičani, ki bodo prejkone — v zameno za tradicionalne gorske hitrostne dirke na Ljubelju — pripravili mednarodni kros (12. avgusta), bržkone doslej največji v Jugoslaviji sploh.

Po otvoritveni dirki v Zaboku bodo hrvatski prireditelji še enkrat pritegnili vse — 15. aprila, ko bodo v Varaždinu pripravili mednarodne speedwayske dirke, prve v letošnji sezoni.

Na isti dan bosta v Sloveniji dve društveni prireditvi: Novomeščani pripravljajo pomladanski kros, AMD Cerklje pa ocenjevalno vožnjo. Tudi tretjo in četrto aprilsko nedeljo bodo v Sloveniji po dve društveni dirki: 22. aprila pomladanski kros v Šoštanju in ocenjevalna vožnja v Divači. Prve gorske — hitrostne dirke v novi sezoni na domačih tleh bodo zadnjo aprilsko nedeljo v Šentvidu pri Stični, zaključili pa bodo aprilski spored z društveno ocenjevalno vožnjo v Žirovnici.

—

ZMERAJ VEČ MLADINE MED LETALCI

LJUBLJANA, 30. marca. Danes je bila — po štirih letih — VI. letna skupščina Letalske zveze Slovenije, ki se bo odslej imenovala Zveza letalskih organizacij Slovenije. O delu Letalske zveze v minulem obdobju je poročal njen predsednik Marko PERŠIČ. Letalska zveza je v tem času zaključila s procesom notranje decentralizacije. Večina klubov je tudi pomladila svoje članstvo, pritegnili pa so tudi veliko prosvetnih delavcev. Klubi so se v novih pogojih skoraj povsod uveljavili.

Po poročilih se je razvila živahna razprava o organizaciji Zveze letalskih klubov. Delegati so namreč zastopali težnje, da naj bi prišla čimbolj do izraza demokratična načela, tako da bi v vodstvu Zveze letalskih klubov bili zastopniki vseh klubov, saj bi bilo tako članstvo mnogo bolj obveščeno o vseh pomembnejših vprašanjih.

–ra–

Z OBČNEGA ZBORA AMD MARIBOR-CENTER

BREZ DIRKALIŠČA IN DRUŠTVENIH PROSTOROV

Skoraj 500 članov se je zbralo na občnem zboru AMD Maribor-Center, ki se je zlasti v zadnjih dveh letih izkazalo kot vzoren kolektiv z blizu 2000 člani, med katerimi jih ima tretjina lastna prevozna sredstva — avtomobile, motorje ali mopede.

Poglavitno delo društva je seveda usposabljanje novih šoferjev motornih vozil, v čimer je tudi povsem zadovoljilo. Uspehi pa bi bili še znatno večji, če bi imelo na voljo sodobnejše prostore za poučevanje. Kakor žal vse kaže, pa bodo v kratkem izgubili še te. Vendar upa, da se bo ob pomoči občinskega ljudskega odbora lahko najpozneje v dveh letih vselilo v nove prostore. Precej pomanjkljivo pa je bila založena z materialom mehanična delavnica, zaradi česar ni mogla povsem zadovoljiti članstva.

To društvo je znano tudi po svojih športnih uspehih. Tekmovalec Drago Perko se je namreč uvrstil na četrto mesto na državnem prvenstvu, pravo zmagoslavje za svoja leta, saj je še mladinec, pa je dosegel z zmago na dvoboju Jugoslavija — Avstrija v Zagrebu. Zal društvo pri razširjanju speedwaja ni moglo z delom tudi v širino, ker je ostal lani Maribor brez proge za to šport-no panogo. Z enakimi težavami se bo vbadal tudi naprej, kolikor obema marib. društvoma (z združenimi močmi) ne bo uspelo urediti sedanje steze na stadionu na Poljanah, kar bi bila ta čas najboljša rešitev.

Društvo se bo odslej imenovalo Avtomoto društvo Maribor. **-sid**

Nenadoma nas je zapustil naš mož, oče, stari oče in brat

JAKOB MALI

Pogreb pokojnika bo danes, 31. III. 1962 ob 15. uri iz hiše žalosti Senožeti 43.

Neutolažljivi: žena Marija, sin Stanko, hčere: Anica, Zofi, Marinka, Ivanka, Joži, sestri Ana, Jožefa ter ostalo sorodstvo.

Senožeti, Ljubljana, St. Jakob ob Savi, Veliki narajec, Cleveland, dne 29. marca 1962.

Po dolgem in hudem trpljenju nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

ANTON DUŠA

upokojenec — bivši gostilničar

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo ob 15.30 iz Jožefove mrliške vežice.

Žalujoča hči Marica, bratje in sestra ter ostali sorodniki.

Ljubljana, Grosuplje, Vel. Mlačevo, 31. marca 1962.

Pri izvrševanju službe je nenadoma preminil

IVAN REBERNJAK

nočni čuvaj

Pogreb pokojnika bo v soboto, 31. marca 1962, ob 14.30 na Žalah.

Vestnega tovariša bomo ohranili v lepem spominu

PODJETJE »VARNOST«.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil dobri mož in oče

IVAN PLANINŠEK

vratar

Splošne bolnišnice Celje

Pogreb bo v nedeljo, dne 1. aprila 1962, ob 16. uri na mestno pokopališče.

Žalujoči:

žena in otroci.

Prosimo tihega sožalja.

Kolektiv splošne bolnišnice Celje

sporoča žalostno vest, da je po 20-letnem službovanju umrl

IVAN PLANINŠEK

vratar

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, dne 1. aprila 1962, ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju.

Dolgoletnega uslužbenca bomo ohranili v trajnem spominu.

Uprava in sindikalna podružnica Splošne bolnišnice Celje.

PRED REPUBLIŠKIM FINALOM STRELCEV ZA »ZLATO PUŠČICO«

Skrbno pripravljeno Celje

Letos — jutrišnjo nedeljo — bo že osmič na sporedu tradicionalno strelsko tekmovanje najboljših slovenskih strelcev za pomembno in čedalje privlačnejšo lovoriko »Zlato puščico« v republiškem finalu pod okriljem Strelske zveze Slovenije. Letos je bila izvedba zaupana okrajnemu središču v Celju, ki se je na ta dogodek zelo skrbno pripravljalo. Dela namreč ni bilo malo, saj bosta letos nastopila 102 strelca iz vseh osmih okrajev, se pravi vsi, ki so izpolnili letos zelo zahtevno normo — 535 krogov od 600 možnih. Tekmovanje se začne jutri že ob 8. zjutraj in traja do zgodnjih popoldanskih ur; prizorišče bo dvorana OF na Titovem trgu, ki je za te namene najprimernejša, slovesna razdelitev nagrad in razglasitev rezultatov pa bo popoldne ob 16. uri v stekleni dvorani hotela Evropa.

Udeležba na vseh občinskih in okrajnih tekmovanjih je bila — seveda zlasti v večjih krajih, kakor v Ljubljani, Celju, Mariboru in Kranju — zelo zadovoljiva, med izbrance za nastop v republiškem finalu pa se je uvrstilo razmeroma majhno število in so v nekaterih primerih morali odstopiti celo znani republiški reprezentanti. Tako bo iz ljubljanskega okraja nastopilo 38 strelcev s prvakom Vrbincem na čelu (554), Celjanov bo 21 (Sršen 562!) Mariborčanov 18 (Šenekar 557), Kranjčanov 11 (Brejc 557), Koprčanov 7 (Mikoletič 543), 4 Goričani (Korenčič 547), 2 Murskosobočana (Tjurner 543) in en Novomeščan (Kos 537). Med temi se morda skrivajo nekateri favoriti, vendar je težko reči vnaprej, kdo bo zmagal, ker bodo na to vplivali primerna organizacija, skrbna razsvetlitev, temperautra v dvorani in ne nazadnje tudi osebno razpoloženje strelcev.

Kaže, da bo glavna borba potekala med domačini — zaradi znanega okolja kajpada — in Ljubljančani, ki imajo med seboj kar štiri dosedanje zmagovalce — Vrbinca, Mira Letonjo, Planinca in Bohinca, konec koncev pa utegne znova presenetiti kak strelec, na katerega sploh ne mislimo. Nič kaj lahke naloge ne bo imel pri tem lanski zmagovalec Bohinc iz Ljubljane, saj bo moral braniti najvišje priznanje ali pa ga bo moral prepustiti drugemu — morda celo domačinu Sršenu, ki je med vsemi letošnjimi zmagovalci dosegel najboljši rezultat (562).

Ne glede na vse to pa smo prepričani, da bo to tekmovanje prav lep pregled naših vrhunskih strelcev, kako so vadili in tekmovali čez zimo z osnovnim orožjem — z zračno puško.

Odločitve pri BZS

Ljubljana, 30. marca. — Disciplinski odbor BZS je na zadnji seji sklenil kaznovati boksarja »Maribora« Stilijo z enim mesecem prepovedi nastopanja, ker — brez odpovedi — ni nastopil v republiškem dvoboju s Srbijo. Predsednik BK »Maribor« Korošec in boksar Drofenik sta bila oproščena. BZS je suspendirala Stilijo na seji dne 22. februarja, zato bo ta odlični mariborski boksar lahko nastopil že na republiškem prvenstvu, ki bo prihodnjo soboto in nedeljo v Trbovljah. Disciplinski odbor BZS bo imel naslednjo sejo v ponedeljek, ko bo izrekel kazni Grošlju in sodnikom neprijavljenega dvoboja »Ljubljana« — »Maribor«. **A. P.**

Samomor boksarja Vidaka Otovića

NIS, 30. marca. — Študenta medicine in bivšega mladinskega državnega prvaka v težki kategoriji, 20-letnega Vidaka Otovića so zjutraj našli obešenega na stopnišču zgradbe, v kateri je stanoval. Vse okoliščine kažejo, da je boksar napravil samomor. **D. J.**

Paret še zmeraj nezavesten

New York, 30. marca. — Bivši svetovni prvak welterske kategorije Benni »Kid« Paret, ki je bil prejšnjo soboto v dvoboju z Američanom Griffithom huje poškodovan, je še zmeraj nezavesten; žrtev še zmeraj ne more prepoznati ljudi okrog sebe.

Sodnik tega dvoboja — Goldstein, ki sodi sicer med najboljše na svetu, je izjavil, da je pripravljen tudi v prihodnje soditi take dvoboje, če ga bo boksarska komisija New Yorka odredila v ring. Sodnika dolžijo, da s pravočasnim posredovanjem ni preprečil te tragične Paretove poškodbe.

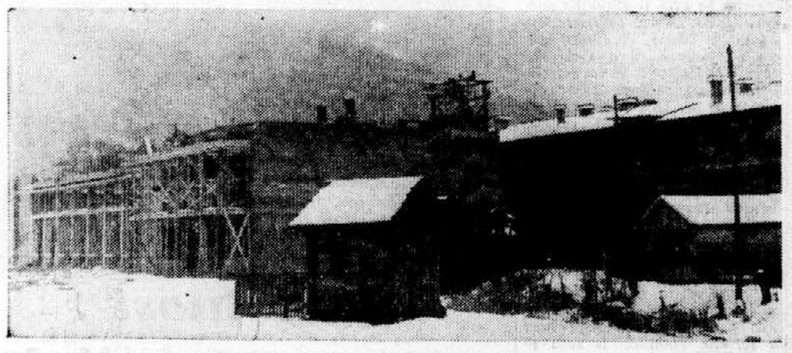

Toliko so doma v osmih letih zgradili marljivi kočevski športniki sami. - Spredaj je telovadnica, zadaj društveni prostori v njihovem domu »Partizan«. Foto: I. P.

Kdaj bo Kočevje dobilo dom Partizana?

Že leta 1954 so v Kočevju zapeli prvi krampi in lopate, ko so začeli kopati temelje za novi dom kočevskega »Partizana«. Počasi, prav počasi je napredovala gradnja, kajti marljivi kočevski športniki so bili vsa leta navezani le na lastna sredstva. Lani je občina precej izdatno podprla to gradnjo in zdaj so že dobro vidni obrisi modernega doma »Partizana«.

Letos pa so se stvari precej zaobrnile. Vsi vemo, da vem domu zasedena do zadnjega kotička od poso se letos komune znašle v vse prej ko zavidljivih pogojih. Prav to, ko v občinah na vseh koncih in krajih primanjkuje sredstev, pa navdaja kočevske športnike z negotovostjo in malodušjem, kajti težko je pričakovati v teh časih kakšne izdatnejše podpore občine. Tako bo društvo, ki je ena najmočnejših, če že ne najmočnejša športna postojanka na Dolenjskem, še naprej obsojeno na životarjenje s težavami. Oddelki društva so tako močni, da je telovadnica v Šeškoskega zbora, prvega zasedanja slovenskih poslancev v svobodi. Kočevski »Partizan« bi ta jubilej poldne do poznih nočnih ur, seveda če sploh je prosta, kajti v tej dvorani so večkrat tudi razne druge prireditve.

Upanja, da bodo po nekaj letih vendarle prišli do lastnega krova, je zdaj pri kočevskih športnikih precej obledelo. Prihodnje leto bo v Kočevju veličastna proslava 20-letnice kočevprav gotovo najlepše proslavil z otvoritvijo novega doma, vendar kaže, da tudi ob letu osorej, 9 let po začetku gradnje, dom športa v Kočevju še ne bo mogel služiti namenu. Potemtakem se kočevski športniki po vsej pravici sprašujejo, kaj je z raznimi obljubami, ki so bile v prejšnjih letih večkrat ezrečene in tudi zapisane, da je treba podpreti gradnjo kočevskega doma »Partizana« tudi iz republiških virov.

I. P.

KOLESARSKA DIRKA PO TUNISU

DEVETI IN PETI: ŠKERLJ IN JUGOSLAVIJA

Tunis, 30. marca. — Jugoslovanski kolesarji Bajlo, Valčič in Škerlj so zasedli 3., 4. in 6. mesto v včerajšnji etapi mednarodne kolesarske dirke po Tunisu. V tej etapi od Medenine do Sfaxa (210 km) je na cilj privozilo hkrati 15 tekmovalcev, med njimi trojica naših dirkačev. Vsem so sodniki izmerili čas 5;19:20, torej prav toliko kot zmagovalcu te etape Belgijcu Haeltermanu in drugoplasiranemu Kubilini (SZ).

Po tej — osmi — etapi je v skupni oceni Jugoslovan Škerlj na 9., jugoslovanska ekipa pa na 5. mestu. Plasma ostalih Jugoslovanov je takle: 16. Valčič, 23. Boltežar, 27. Bajlo, 45. Levačič, 45. Šebelić, ekipe: NDR 89;36:42, Belgija 89;48:56, Nizozemska 89;57:37, SZ 90;00:11, Jugoslavija 90;44:30, nato pa Švedska, Švica, Tunis in Avstrija.

BERI SPORED

Danes

JUDO

Ljubljana: Ljubljana — Triglav (Kranj) ob 20. uri v Šercerjevem domu v Šiški za prvenstvo LRS.

NOGOMET

Ljubljana: Olimpija — Krim-Odred ob 16. uri za prvenstvo SCL.

NAMIZNI TENIS

Berlin: evropsko prvenstvo.

KEGLJANJE

Slovensko-hrvatska liga: ob 16. uri na kegljiščih Slovana in Gradisa v Ljubljani ter Grmoščice in Proleterja v Zagrebu. (V Ljubljani gostuje ekipa Grmoščice, ki brani državni ekipni rekord.)

KOŠARKA

Anvwerpen: Antwerpse — Olimpija (Evropski košarkarski pokal).

Jutri

SMUČANJE

Ravne na Koroškem: Koroški veleslalom na Uršlji gori z udeležbo avstrijskih smučarjev.

STRELJANJE

Celje: finale za »Zlato puščico« (ob 8. uri v dvorani OF).

ATLETIKA

Ljubljana: skupščina Atletske zveze Slovenije.

Atene: Balkanski kros.

NOGOMET

I. zvezna liga: Vojvodina : Dinamo, Hajduk : Velež, Crvena zvezda — Sarajevo, Vardar : Partizan, Borac : Beograd in Rijeka : Novi Sad.

II. zvezna liga (zahod): Šibenik : Proleter, Varteks : Čelik, Lokomotiva : Borovo, Trešnjevka : Maribor, Železničar : Split, Karlovac : Sloboda.

SCL — Celje : Triglav, Sobota : Rudar, Kovinar : Kladivar, Ljubljana : Gorica (začetek tekem ob 16. uri), Slovan : Ilirija (ob 10,30).

NAMIZNI TENIS

Berlin: evropsko prvenstvo.

KEGLJANJE

Slovensko-hrvatska liga: ob 9. uri na kegljiščih Slovana in Gradisa v Ljubljani ter Grmoščice in Proleterja v Zagrebu.

MEDNARODNI TURNIR V SARAJEVU

štiri kola - dve zmagi!

Peti mednarodni šahovski turnir v Sarajevu bo ostal v zgodovini jugoslovanskega šaha kot primer, kako se šah ne sme igrati! V prvih štirih kolih se je namreč od 22 končanih partij kar 20 končalo z remijem. Šahovski novinarji tako že leta in leta poročajo iz Sarajeva o kolih s samimi remiji: izjema je bil pravzaprav samo mednarodni turnir leta 1960, ko sta znagala slovenski mednarodni mojster Stojan Puc in češkoslovaški velemojster Ludek Pachman. Mednarodni turnir v Sarajevu je tako postal samo najlepši primer »bolezni« jugoslovanskega šaha: neborbenosti, taktiziranja in sklepanja remijev pred prvo potezo.

Leta 1958 so šahovski novinarji poročali iz glavnega mesta Bili o brezštevilnih remijih pred 20. potezo. Leta 1959 so bili ljubitelji šaha v Sarajevu price kola, v katerem je bila turnirska dvorana po dveh urah igre prazna. Leta 1961 so sledili novi in novi remiji. Letos so se v Sarajevu zorali velemojstri Gligorić, dr. Trifunović, Ivkov, Portisch in Bobocov ter mednarodni mojstri Darga, Rejfirž in Bilek. Med njimi sicer res ni nobenega izrazitega predstavnika brezkompromisnega šaha, zato pa so se v mednarodnih šahovskih arenah proslavili s pozicijsko igro, s katero so premagali številne najmočnejše mojstre šahovske igre v svetu.

V štirih kolih sta bili v Sarajevu zabeleženi dve zmagi: dr. Osmanagić je v prvem kolu presenetljivo premagal Bileka, Gligorić pa v drugem kolu mojstrskega kandidata Smailbegovića! Gligorić in dr. Osmanagić tako vodita z 2,5 točkama, Bilek in Smailbegović pa sta med 12 udeleženci na zadnjem mestu s 1,5 točke. To so prvi dogodki na turnirju, v katerega so bili vloženi milijoni dinarjev.

Sarajevski mednarodni turnir je postal — tako kaže po prvih partijah — »počitniški« šahovski turnir, aktivni odmor velemojstrov in mednarodnih mojstrov. Šahovska zveza Jugoslavije ob sarajevskih in podobnih primerih — spomnimo se samo državnega prvenstva v Skopju — vsekakor ne bi smela molčati. Z zadnjimi neuspehi smo že dokončno izgubili naslov svetovne šahovske velesile št. 2. Sarajevski turinir bi lahko bil na primer priložnost za naše igralce, da preizkusijo svoje moč pred težkimi mednarodnimi nastopi. Toda na žalost lahko trenutno ugotovimo, da mednarodni šahovski turnir v Sarajevu bolj škodi kot koristi ugledu jugoslovanskega šaha.

—

MEDNARODNI TURNIR V MAR DEL PLATI

Remi z Byrnom

Mar del Plata, 30. marca — Rezultati VI. kola mednarodnega šahovskega turnirja v Mar del Plati: Penrose — Szabo (28) remi, Najdorf — Eliskases (20) remi, Parma — Byrne (26) remi, Polugajevski — Letelier (34) 1:0, Smislov — Guimard (32) 1:0, Panno — Pachman (40) remi, Pilnik — Rossetto prekinjeno, Sanguinetti — Bielicki prekinjeno. Prekinjene partije: IV. kolo: Smislov — Rossetto 1:0, Panno — Bielicki 1:0, Sanguinetti — Byrne remi, V. kolo: Smislov — Bielicki 1:0, Najdorf — Letelier 1:0, Szabo — Eliskases 1:0, Byrne — Pilnik remi.

Stanje po VI. kolu: Polugajevski 5, Szabo, Najdorf 4,5, Smislov, Panno 4, Penrose, Pachman, Byrne 3,5, Parma 3, Pilnik 2,5 (1), Eliskases 2,5, Sanguinetti 2 (1), Rossetto 1 (1), Letelier, Guimard 1, Bielicki 0,5 (1).

NOVO NA TUJEM

KAIRO — Na košarkarskem šampionatu Afrike je sinoči reprezentanca ZAR zmagala nad Sudanom 66:42 (33:22), Maroko pa nad Gvinejo 63:44 (42:18). Zmagovalci bodo prejeli pokal predsednika Sudana Abuda.

LUKSEMBURG — Nogometna reprezentanca SZ bo med pripravami za svetovno prvenstvo v Čilu dvakrat igrala z reprezentanco Luksemburga, in sicer 10. aprila v Esch — sur — Alzette in dan pozneje še v Luksemburgu.

BUDIMPEŠTA — Sovjetska nogometna reprezentanca je včeraj igrala 0:0 s kombinirano ekipo madžarskih ekip Pecsa in Komlo.

»Zlati mikrofon« na PEA

Beograd, 30. marca. — Med evropskim prvenstvom v atletiki bo prirejeno prvo jugoslovansko tekmovanje za najboljše izvajanje zabavnih melodij. Najbolje ocenjenim bodo podelili pet simboličnih zlatih mikrofonov.

Nenadoma nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož, oče, stari oče, brat, stric, tast in svak

EMERIK KOKOL

uslužbenec

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 2. aprila 1962, ob 17. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: **žena Marija, sin ing. Janez, hčerka Majda z družinama ter ostalo sorodstvo.**

Ljubljana, Maribor, Gradec, dne 30. marca 1962.

Dotrpela je naša mama, stara mama

Neža COKAN, roj. Pernovšek

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 1. aprila, ob 15.30 na mestnem pokopališču v Celju.

Žalujoči:

hčerke Marica, Angelca, Betka, Tilčka, sinovi Gustl, Ludvik, Franci, snahi Berta Olga, zeta Dolenc in Šmid, vnuki, vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Celje, Gotovlje, Maribor, Jurklošter, Sevnica, dne 31. marca 1962.

Naznanjamo žalostno vest, da nam je nenadoma preminil naš dobri in skrbni mož, očka, stric in bratranec v 70. letu starosti

JOSIP WINDISCHER

bivši mesar, gostilničar in posestnik

Truplo pokojnika leži do pokopa v mrliški veži Splošne bolnišnice Novo mesto, od koder bo pogreb dne 1. aprila, ob 16. uri na šmihelsko pokopališče.

Žalujoči: **žena Milka, sinovi Jožko, Tomo in Niko ter ostalo sorodstvo.**

Novo mesto, Ljubljana, Kranj, 30. marca 1962.

UMRL JE NAŠ SODELAVEC

Josip Windischer

UPOKOJENI DIREKTOR »MESARIJE« NOVO MESTO

NEUMORNEGA IN ZVESTEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

UPRAVA IN KOLEKTIV KGPK NOVO MESTO — OBRAT »MESARIJA«

DANES DOPOLDNE, 31. MARCA 1962

IZIDE POSEBNA IZDAJA

TT - Tedenska tribuna

VELIKO HUMORJA — VEDREGA, ZABAVNEGA BRANJA — ZA VSE V DRUŽINI ● POSEBNA IZDAJA TT BO V PRODAJI LE KRATEK ČAS! CENA 30 DINARJEV

OBVESTILA ▸ SPOREDI ▸ MALI OGLASI

Izdaja in tiska Časopisno podjetje »DELO«, Ljubljana, Tomšičeva 1–3. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 3, Uprava: Tomšičeva 1, telefoni 23-522 do 23-526. – Oglasni oddelek: Ljubljana, Titova 1, tel.: 21-896. – Naročninski oddelek: Ljubljana, Titova 3, telefon za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje naročnike 21-832. – Poštni predal – 29. – Brzojavni naslov »DELO« Ljubljana. – Žiro račun pri Narodni banki, Ljubljana 600-11-1-167. Mesečna naročnina 550 din. Rokopisov ne vračamo.

Gledališče

DRAMA

Sobota, 31. marca ob 19.30: Marceau: Jajce. (Komedija.) **Izven abonmaja.** (Mladini do 16 let neprimerno.) (Vstopnice so v prodaji v Drami.)

Nedelja, 1. aprila, ob 15: Dürrenmatt: Romulus Veliki. (Komedija). **Abonma Nedeljski popoldanski in izven.** (Vstopnice so v prodaji v Drami.)

Ob 19.30: Marceau: Jajce. (Komedija). **Izven abonmaja.** (Mladini do 16 let neprimerno.) – (Vstopnice so v prodaji v Drami.)

Za vse tri predstave Drame v soboto in nedeljo dobite vstopnice pri blagajni v Drami od 9.30 do 12.30 in od 18. ure do začetka predstave; za nedeljsko popoldansko predstavo komedije »Romulus Veliki« tudi pol ure pred začetkom. Rezervacije: tel. 21-402.

OPERA

Sobota, 31. marca ni predstave zaradi koncertnega nastopa v Trstu.

Nedelja, 1. aprila, ob 19.30: Bellini: NORMA. Izven abonmaja. Vstopnice so še naprodaj. **Operna predstava v nedeljo zvečer je spremenjena zaradi bolezni v ansamblu: namesto napovedane opere »Lovci biserov« bo uprizorjena Bellinijeva »Norma«. – Kupljene vstopnice veljajo za »Normo«, lahko pa jih tudi vrnete blagajni.**

MESTNO GLEDALIŠČE
Gledališka pasaža

Sobota, 31. marca, ob 19.30: Stevens, Zakonski vrtiljak. – Izven.

Nedelja, 1. aprila, ob 15. uri: Schubert, Zveza za vse življenje. Abonma Kol. E. Vstopnice so tudi v prodaji.
Ob 19.30: Zupan, Barbara Nives. Abonma Kol. H. Vstopnice so tudi v prodaji.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE MESTNI DOM

Sobota, 31. marca ob 20: F. S. Finžgar: »Veriga«. Izven. Zadnja večerna uprizoritev. Izven.
Nedelja, 1. aprila, ob 16. uri: Gorinšek: »Silni bič«, pravljična igra. Zadnjič.
Ob 19.30: Brandon: »Charleyeva teta«, veseloigra. Gostovanje v Zadvoru. – Prodaja vstopnic pri hišniku v Zadružnem domu.
Rezervacije po telefonu 32-860.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE – Levstikov trg 2

Sobota, 31. marca, ob 17. uri: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.
Ob 19.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. – Zaključena predstava za tovarno Saturnus.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 31. marca, ob 17 in 20. uri: KONCERT 6 BLUES + 1. Izven.

KONCERTI

KLAVIRSKI VEČER pianista **Ljuba Rančigaja** je zaradi bolezni preložen na 25. april. K

PIANIST ALDO CICCOLINI iz Pariza bo koncertiral v ponedeljek, 2. aprila za bell abonma (Schumann, Beethoven, Chopin, Prokofjev).

RTV Ljubljana

SPORED ZA SOBOTO

5.00–8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) – vmes ob 6.30 do 6.35 Napotki za turiste; 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.40 Majhni zabavni ansambli; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev): Pojte z nami . . .; 9.25 Primož Ramovš: Suita za dve violini, violončelo in godalni orkester; 9.45 Z rogom na lovu – Hornist Jože Faulot igra francoske skladbe za rog; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Boris Kovačič s svojim ansamblom; 11.15 Angleščina za mladino – 47. lekcija (ponovitev); 11.30 Do dvanajstih ob vedri zabavni glasbi; 12.05 Kmečka godba p. v. Silva Tamšeta 12.15 Kmetijski nasveti – Jože Kregar: Hortenzije; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za zabavo in za razvedrilo; 14.05 Skladbe o mestih in deželah; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Veliki zabavni orkestri; 15.40 Moški komorni zbor iz Celja p. v. Egona Kuneja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.50 Kitara in mandoline; 18.00 Poročila – aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Nekaj prizorov iz Dvořakove Rusalke; 18.45 Okno v svet; 19.00 Obvestila; 19.05 Zdaj pa kar po domače; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Veseli uvodni takti; 20.20 Jacques Perret-Jean Forest: Korporala se drži smola – IV. epizoda: V kazenskem taborišču; 20.50 Melodije za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

DRUGI PROGRAM

19.00 Vaši pevci – vaše melodije; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Z Nikolajem Rimskim-Korsakovom v deželi Tisoč in ene noči: Šeherazada, simfonična suita; 20.50 Nežni akordi; 21.15 Jazz na koncertnem odru »Count Basic v Londonu«; 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan.

TELEVIZIJA

Oddajniki: Krvavec – kanal 5, Nanos, Kunigunda, Tržič – 6, Pohorje, Velenje – 8, Tržič – 9, Mozirje – 10, Kum, Skalnica – 11, Sljeme – 9.

Zagreb: 18.00 »Potepuška ladja« – TV igra iz serije Stoletna eskadra.
Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki
Ljubljana: 19.00 TV posta.
Sljeme
Beograd: 19.00 TV pošta
Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki, Sljeme
Beograd: 19.20 S kamero po domovini in svetu; 20.00 TV dnevnik.
Zagreb: 20.20 Propagandna oddaja.
Beograd: 20.35 »Na tajnem kanalu« – humoristična oddaja.
Italija: 21.05 »Alta fedeltà« – glasbeni spektakel.
Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki
Ljubljana: 22.15 TV film iz serije Poštna kočija.
Sljeme
Beograd: 22.15 »Vremeplov« – reportaža.
Krvavec s priključenimi oddajniki in pretvorniki, Sljeme
Beograd: 22.45 TV dnevnik – II. izdaja.

Kino

SPORED ZA SOBOTO

KINO UNION: franc. cinemascope film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN. Režija Michel Boisrond. Jean Delanoy. Igra Martine Carol. Pierre Michel. Jean – Pauel Belmondo. Tednik FN 13. Predstave ob 15., 17.30 in 20. uri. Ob 10. uri matineja domačega zabavnega filma VELIKA TURNEJA. Režija Žorž Skrigin. Igra Oliviera Markovič. Danes zadnjič! Ob 22.30 predpremiera angl. barv. cinemascope filma OBTOŽENI STE OSKAR WILDE. Igra Peter Finch, Yvonne Michel.

KINO KOMUNA: domači film IZMENA MLADOSTI (NADŠTEVILNA). Režija Branko Bauer. Igra Ljubiša Samardžič, Milena Dravič. Film prikazuje delo in življenje mlad. delovnih brigad na avto cesti. Tednik FN 13. Kratki film Zgodba o žabi. Ognjeni cvet. Predstave ob 15., 17.30 in 20. uri.

KINO VIČ: nemški barvni film ČRNI BLISK. Filmska zgodba o predrznem smučarju v slalomu. V glavni vlogi Toni Sailer. Tednik FN 13. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA: premiera bolg.-nem. filma – vojna zgodba ZVEZDE. Režija Konrad Wolf. Igra Saša Krušarska, Jürgen Frorip. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO ŠIŠKA: ital. barvni cinemascopski film SIN RDEČEGA GUSARJA. Režija Primo Zelio. Igra Lex Barker, Silvia Lopez. Tednik 12. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9–11 in od 14. ure dalje.

KINO GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE: premiera madžarskega barv. filma – opereta LEILA IN GABOR. Režija Kalinar Laszlo. Igra Andahazy Margit, Krencsey Mariane. Film iz časov turških osvajanj. Tednik. Predstave ob 17.30 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 9. do 11. ure v kinu Union in od 14. ure dalje na GR.

MLADINSKI KINO: znanstveno-dokumentarni film POT NA ANTARKTIKO, ob 10, 15 in 17. uri. Film priporočamo mladini od 8. leta starosti dalje. Prodaja vstopnic od 9. do 11. in od 14. ure dalje.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: amer. glasbeni film ZLATA TROBENTA. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje. Danes zadnjič.

KINO »SVOBODA«, D. MOST: amer. barvni CS film NEPOZNANI JE PRIŠEL, ob 19. uri.

KINO »SVOBODA«, ŠENTVID: amer. barvni CS film V SENCI VEŠAL, ob 17 in 19. uri.

KINO SAVLJE: amer. barvni film TRIJE NASILNEŽI, ob 19.30.

KINO ZADOBROVA: ameriški barvni CS film COWBOY, ob 16 in 18. uri. Ital. barvni film VOJNA IN MIR, II. del, ob 20. uri.

KINO VEVČE: amer. barv. CS film SLA PO MOŠKEM, ob 20. uri.

KINO ZALOG: amer. barv. film V POMLADI ŽIVLJENJA, ob 20. uri.

KINO »CANKARJEV DOM« – VRHNIKA: norveški film LINE, STRASTNI DEMON, ob 20. uri.

KINO CERKNICA: nem. film PRFOKS, ob 20. uri.

KINO »SVOBODA«, ČRNUČE: ital. film SLI BOMO V SAN REMO, ob 19.30.

KINO MENGEŠ: amer. barvni CS film 20.000 MILJ POD MORJEM, ob 19. uri.

KINO DOMŽALE: amer. barv. CS film VIČITA, ob 18 in 20. uri.

KINO »DUPLICA« – KAMNIK: amer. barvni film DARBI O GILL, ob 19. uri.

KINO »DOM« – KAMNIK: angl. film SOS PACIFIK, ob 20. uri.

KINO BLED: amer. barv. film OSAMLJENI MAŠČEVALEC, ob 17 in 20. uri.

KINO »SORA«, ŠKOFJA LOKA: amer. barvni film NAJBOLJE OD VSEGA, ob 18 in 20. uri.

KINO RADOVLJICA: ameriški barvni CS film POT OKOLI SVETA V 80 DNEH, ob 19.30. Zaradi izredne dolžine filma je pričetek predstav pol ure prej kot običajno. – Cene vstopnic so zvišane za 50 din. Ital. dokument. film ZELENA MAGIJA, ob 18. uri. Film nam odkriva nenavadne lepote od Bahamskih otokov preko Amazonke do Andov.

KINO »CENTER« – KRANJ: amer. barvni VV film DVORNI NOREC, ob 16, 18 in 20. uri. Premiera ital. barv. CS filma KARTAGINA V PLAMENIH, ob 22. uri.

KINO »STORŽIČ« – KRANJ: amer. barvni cinemasc. film HREPENENJE PO MOŠKEM, ob 10, 16, 18 in 20. uri. Premiera amer. barv. CS filma V 80 DNEH OKOLI SVETA, ob 22. uri.

KINO KRVAVEC – CERKLJE: amer. barvni CS film SONCE ZNOVA VZHAJA, ob 20. ur.

KINO KOKRICA: amer. film COWBOY, ob 19.30.

KINO RADIO – JESENICE: meh. CS barvni film PESEM UPORNIKOV, ob 18 in 20. uri.

KINO PLAVŽ – JESENICE: ruski barvni film MELODIJE IN PLESI, ob 18 in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA: nem. film ZALJUBLJENI DETEKTIVI.

KINO DOVJE-MOJSTRANA: poljski film LOČITEV.

KINO KOR. BELA: franc. VV film OČI LJUBEZNI.

KINO KRKA, NOVO MESTO: franc. film PREHOD PREKO RENA.

KINO »SVOBODA« – VIDEM-KRŠKO: jugosl. CS film SOLUNSKI ATENTATORJI, ob 19.30.

KINO DELAVSKI DOM – TRBOVLJE: italijanski VV film CIOCIARA, ob 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA TRBOVLJE II: franc. film AFERA NINE B..

KINO SVOBODA – ZASAVJE, TRBOVLJE: amer. barv. film NAJVEČJA PREDSTAVA NA SVETU, ob 17 in 19.15.

KINO DELAVSKI DOM – ZAGORJE: angl. barv. CS film GLOBOKO SINJE MORJE, ob 18 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: noveški barvni film LINE, ob 19.30.

KINO »PARK« – M. SOBOTA: poljski barvni CS film KRIŽARJI. Zaradi izredne dolžine filma predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 18.30 dalje.

KINO »SVOBODA« Šempeter v Sav. dolini: nem. barvni CS film MAZURKA LJUBEZNI, ob 19.30.

KINO ŽALEC: domači barvni film SREČALI SE BOMO ZVEČER, ob 20. uri.

KINO »SOČA«, NOVA GORICA ital. film ROCCO in NJEGOVA BRATA ob 17.30 in 20. uri.

KINO »SOLKAN«, N. Gorica: angl. film SOS PACIFIK, ob 20. uri.

KINO »SOČA« – KOPER: nem. barvni VV film EŠNAPURSKI TIGER, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO »ZVEZDA« – IZOLA: nem. barvni VV film INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK.

Jadran turist

MÜNCHEN – strojno kmetijski sejem v maju. Zaključek prijav 5. april.

RIM–NAPOLI–CAPRI – prvomajsko potovanje. Zaključek prijav 3. april.

KOROŠKA – enodnevni izleti z obiskom Celovca, Gospe Svete in Vrbskega jezera 13. maja, 3. junija- 17. junija in 4. julija.

ŠOŠTANJ – ČRNA – SLOVENJ GRADEC – 15. aprila z avtobusom.

RAKOVA DOLINA – CABERKOČEVJE – avtobusni izlet 22. aprila.

PLITVICE–ZADAR – trodnevni izlet v času prvomajskih praznikov.
Informacije in prijave pri JADRAN TURIST, Ljubljana, Mikloiščeva 17 (tel. 30-645) in poslovalnicah.

RAZNO

DESETTISOČI VAŠIH sotrpinov, ki so kakor Vi bolehali na želodcu, jetrih, žolču in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim prirodnim zdravilom: rogaškim »Donat« vrelcem. Vprašajte zdravnika! Zahtevajte **»DONAT«** v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prehrani« in Merkatorju.

»JULIJA« – originalno – uvoz. Jelkino in kamilično penečo kopel ne sme pogrešati nobena družina. Kupite ju lahko v vseh trgovinah s kozmetiko ali v »Gosad-ovi« prodajalni v »Tržnici«. 2135

OBVESTILO RAZSTAVLJALCEM na zagrebškem poletnem sejmu. Zaradi znižanja režijskih in potnih stroškov prevzamemo v izdelavo, montažo in aranžiranje še dva paviljona. – Merjasec Franc, aranžer mojster, tel. dopoldne 30240, Gosposvetska 8-I, popoldne 51-641 Guncije 45, Ljubljana. O

MARIBOR

DEŽURNA LEKARNA

Sobota, 31. marca 1962: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20

KINO

UNION: franc. film »SOS – RADIO TAKSI«.
Prem. ob 22. uri: franc. CS film NAIVNE DEKLICE

PARTIZAN: ital. film »RDEČE USTNICE«.
premiera ob 22. uri: RDEČI KROG

UDARNIK: romun. film DARCLEE.
prem. ob 22. uri: jugoslov. film ABECEDA STRAHU

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 31. marca, ob 15. uri: Golia: JURČEK. – Zadnjič – Izven.
Ob 19.30: Bizet: CARMEN. – Premiera – Izven in za premierski abonma.

KOMPAS obvešča

POSEBNO OBVESTILO
Od danes dalje ponovno obratuje naša ekspresna avtobusna proga **LJUBLJANA–ZAGREB–BEOGRAD** in obratno. Odhod iz Ljubljane ob 10. uri, prihod v Beograd ob 19.15 uri. Povratek iz Beograda ob 8. uri, prihod v Ljubljano ob 17.20 Vozovnice lahko kupite v naši poslovalnici v Ljubljani ali na avtobusni postaji v Ljubljani.

UDOBNO IN HITRO POTOVANJE V ZAGREB vam nudi ekspresna avtobusna proga LJUBLJANA–ZAGREB (direktno po avto cesti) in obratno Odhod iz Ljubljane vsak delavnik ob 6.30, povratek iz Zagreba ob 19. uri. Predprodaja vozovnic v naši poslovalnici v LJUBLJANI ali na avtobusni postaji v Ljubljani! **NA VSEH AVTOBUSNIH PROGAH,** ki jih vzdržuje **KOMPAS,** vozijo moderni turistični avtobusi, ki so v tem času še vedno ogrevani!

ŠOLSTVO

SVET VIŠJE agronomske šole v Mariboru razpisuje po 11. členu statuta razpis za sprejem rednih in izrednih slušateljev v I. letnik 1962-63.

Višja agronomska šola ima naslednje oddelke:
– oddelek za sadjarstvo in vinogradništvo
– odelek za poljedelstvo in oddelek za živinorejo

I.

V šolo se lahko vpiše, kdor je z uspehom končal eno izmed naslednjih štiriletnih šol druge stopnje.
1. – kmetijsko šolo,
– gozdarsko šolo,
– veterinarsko šolo,
– gimnazijo,
– učiteljišče,
– ekonomsko šolo,
– tehniško šolo.

2. Na šolo se lahko vpiše tudi tisti, ki ni končal šole pod točko 1., pač pa neko drugo šolo druge stopnje, če uspešno opravi sprejemni izpit iz kemije in biologije.

3. Tisti, ki ni končal šolanja na nobeni izmed navedenih šol pod tč. 1. in 2., se lahko vpiše na šolo, če je bil najmanj štiri leta zaposlen z ustreznim praktičnim delom na področju kmetijstva pri državnih organih, v zavodih in organizacijah in uspešno opravi sprejemni izpit.

II.

Razpisni rok poteče za kandidate, ki ne opravljajo sprejemnega izpita 15. septembra 1962.
Kandidati pa, ki morajo opraviti sprejemni izpit, se morajo prijaviti do 1. julija 1962.
a) Kandidati kolkujejo prijavo za sprejem oziroma vpis s 50 din drž. takse.
V prijavi je treba zlasti navesti:
1. osebne podatke z natančnim naslovom,
2. zadnjo šolsko izobrazbo,
3. način študija (reden – izreden)
4. kateri oddelek namerava obiskovati.
b) Prijavi je treba priložiti:
a) zadnje šolsko spričevalo (sodno potrjen prepis),
b) izpisek iz rojstne matične knjige (rojstni list),
c) kratek življenjepis,
č) prazno dopisnico z natančnim naslovom. Na tej dopisnici bo kandidat obveščen o izidu razpisa.

III.
SPREJEMNI IZPIT

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje iz 2. in 3. točke morajo opraviti sprejemni izpit iz
a) splošnega dela izpita, ki obsega pismeno nalogo na podlagi splošne teme ali teme iz stroke, ki jo želi kandidat poslušati na višji šoli. Ta izpit naj pokaže splošno razgledanost kandidata ter logično in pravilno izražanje v narodnem jeziku.
b) posebni del izpita, ki obsega:
izpit iz kemije (ustni)
izpit iz biologije (ustni)
Učni program za sprejemne izpite dobite v pisarni šole in na sedežih DIT-ov.
Seminar za opravljanje sprejemnih izpitov bo od 3. do 8. septembra, izpiti pa od 24. do 26. septembra 1962. S 2306

AKADEMIJA ZA GLASBO v Ljubljani objavlja po 81. členu statuta

RAZPIS
za vpis slušateljev na vse tri stopnje študija za študijsko leto 1962-63

A

Kandidati se lahko prijavijo za reden ali izreden študij.
Študij traja na vsaki stopnji redno dve leti.

B

Na prvo stopnjo se lahko vpišejo:
1. kandidati, ki so končali gimnazijo ali glasbeno šolo, na kateri je trajalo šolanje vsaj štiri šolska leta, če se je za vpis na to glasbeno šolo zahtevala kot prejšnja izobrazba dokončana nižja glasbena šola in vsaj osemletna osnovna šola;
2. kandidati, ki so dokončali učiteljsko ali vzgojiteljsko šolo;
3. kandidati, ki so končali šolo za izobraževanje odraslih, ki ustreza šolam iz prejšnjih dveh točk.
Na prvo učno stopnjo se lahko vpiše tudi kandidat, ki ni napravil šol iz prejšnjega odstavka, pa se je vsaj štiri leta praktično udejstvoval kot glasbenik in pokaže na sprejemnem izpitu, da je izredno glasbeno nadarjen in da bo lahko dojemal pouk na akademiji
Na drugo stopnjo pouka se praviloma lahko vpiše kandidat, ki je diplomiral na prvi stopnji glasbenega visokošolskega študija.
Na tretjo stopnjo pouka se praviloma lahko vpiše kandidat, ki je diplomiral na drugi stopnji glasbenega visokošolskega študija in ki je pokazal v teku študija s svojimi deli ali nastopi posebno nagnjenje in sposobnost za umetniško ali znanstveno delo na področju glasbe in se želi izpopolnjevati v svoji panogi.

C

Za vpis novincev na akademijo je potreben sprejemni izpit. Pogoji in obseg sprejemnega izpita so razvidni na oglasni deski akademije.

D

Kandidati, ki nameravajo opravljati sprejemni izpit v junijskem roku, se morajo prijaviti do 10. junija 1962, sicer pa do 10. septembra 1962. S-2307

ARANŽERJA
SPREJME
takoj ali po dogovoru
Trgovsko podjetje na veliko in malo »KRKA« – BREŽICE
Samsko stanovanje priskrbljeno. 2321

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri
Gozdnem gospodarstvu – Ljubljana,
Likozarjeva ulica štev. 13,
razpisuje prosto delovno mesto za
ŠOFERJA
osebnega avtomobila – v Upravi podjetja v Ljubljani.
Pogoj: opravljeni šoferski izpit A, B, in C kategorije. – Nastop službe po možnosti takoj. – Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja. – Pismene ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite – **Upravi podjetja v Ljubljani,** Likozarjeva ulica 13, do najkasneje 10. aprila 1. 1962. 2311

RIŽANSKI VODOVOD – Koper –
SPREJME
takoj ali po dogovoru:
gradbenega ali strojnega tehnika
za delo v operativi,
gradbenega tehnika
za gradbeni nadzor in delo z investicijami
gradbenega inženirja ali tehnika
za delo v projektivi
Plača po dogovoru. – Ponudbe z opisom prakse in strokovnosti pošljite – UPRAVI PODJETJA. –
Razpis je veljaven do zasedbe. 2312

MALI OGLASI

NOVA POTNIŠKA VOZILA inozemske proizvodnje ugodno kupi »Agencija Beograd«, Beograd, Dositejeva 21-III, tel. 22-202. 1575-3

MAGAZZINI ALLA STAZIONE, Trst, via Cellini 2 (blizu železniške postaje) nudijo najceneje konfekcijo, perilo, bunde, dežne plašče, nogavice za vsak okus. – S tem oglasom popust! 1244-4

PRODAMO raztegljivo mizo s stoli, zofo, platnene roloje. – Dr. Vargazon, Ljubljana, Prvomajska 8-I. 3872-4

DKW 1000 S, skoraj nov, kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Odlično ohranjen«. 3878-3

ZAMENJAM čisto, zračno, dvosobno stanovanje v Mostah za enako kjer koli. – Pogoj ugodno za otroke. – Ocepek Ul. Vide Pregarčeve 21. 3823-6

ZA FIAT 500 C kupim 2 kolesna obroča, zadnje stop in smerokazne luči in druge rezervne dele. Zajšek, Cilenškova 33. 3823-6

ZA SAJENJE živih mej – enoin dvoletne sadike Ligustar ovalifolium vam nudi: Vrtnarstvo Babnik, Čebelarska 18, Dravlje. 3794-4

TAPETNIK, visokokvalificiran, z znanjem nemščine in italijanščine, se želi zaradi preselitve zaposliti v Ljubljani. Sprejme tudi ustrezno mesto izven stroke. – Ponudbe pod »Junij«. 3833-2

MOŠKI išče kakršno koli honorarno delo popoldne. Petkovič, Linhartova 35. 3803-2

V LJUBLJANI oddam enosobno stanovanje eni ali dvema starejšima osebama proti posojilu denarja. Ponudbe pod »Gotovina« podruž. Koper. 325-6

BMW, 600 ccm, motorno kolo, v odličnem stanju, ugodno prodam. Koštomaj, Celje, Ul. bratov Kresnikov 19. 327-3

PRODAM Topolino A motor, odličen. Kr.apič, Tacen 9 – Šentvid, Ljubljana. 3848-3

SOBO ODDAM najboljšemu ponudniku, najraje študentu-ki, blizu bolnišnice. Ponudbe pod »April«. 3854-6

NEMŠKEGA OVČARJA, mladiča, samca, čistokrvnega, kupim. ponudbe v ogl. odd »Dela« pod »April-maj. 3901-5

SADJEVEC, prvovrsten, iz poznih zimskih vrst jabolk, stanoviten, večjo količino, prodam. Ponudbe v ogl. odd. Dela pod »65«. 3900-4

PODJETJA – PREDSTAVNIŠTVA! 6-sobno, komfortno stanovanje, uporabno tudi za poslovne prostore, v centru Novega Sada, prodam. Informacije po tel. 32-523. 3908-7

FIAT 600 v odličnem stanju, ugodno prodam. Ponudbe pod »Tri srca« v oglasni oddelek. 3808-3

OPREMLJENO SOBO oddam dvema dekletoma, prvi šivilji, drugi za pospravljanje dveh sob v dopoldanskem času. Ponudbe pod »Posebni vhod.« 3931-6

PRED DNEVI smo našli damsko uro v kinu »KOMUNA«, Zglasite se: Drenikova 17, pritličje. 3947-8

VZAMEM V NAJEM tovorni avto diesel, od 5–7 ton. Ponudbe pod »V odličnem stanju«. 3950-8

NUDIM HRANO in stanovanje za varstvo enoletnega otroka. Ponudba pod »Dopoldan«. 3805-6

ODDAM 8–10 ležišč za vso sezono v Piranu gradbenemu podjetju ali ustanovi, če mi popravi streho na hiši. Vodlan Anton, Trubarjeva 42, Piran. 3994-7

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno sprejmem takoj k 3-članski družini. Ing. Gajšek, Ravbarjeva 3, Bežigrad. Zglasite se po 14. uri. 3999-1

ENOSOBNO, visokopritlično stanovanje – vrt, Rožna dolina – zamenjam za enako. Ponudbe pod »Sončno«. 3985-7

ZA SOBO ALI STANOVANJE plačam za eno leto vnaprej. Ponudba pod »Samski«. 3998-6

TRGOVSKA POMOČNICA sprejme zaposlitev takoj. Ponudbe pod »Kvalificirana«. 3996-3

10 gr ZLATA za zobe prodam. Kruljc, Lj. Linhartova S-1. 3959-4

SVINEC, odpadni, mehki kupi Delavnica Levičar, Ljubljana, Krojaška 6. 1437-5

TRANZISTORSKE RADIOAPARATE, z vgrajenim zvočnikom dobite po ceni od 11.000 do 15.000 dinarjev. Če sami sestavite te aparate po našem planu, v naravni velikosti in z našim materialom, bo cena aparatom za polovico do največ tri četrtine od navedene cene. Uspeh zagotovljen. Dobava po povzetju – z odkupom, BLAŽEK, Beograd, Majke Jevrosime 2 a. 2304-4

ELEKTRIFIKACIJSKI ODBORI – gradilišča! Prostozračni transformator 50kVA 10.000/380 proda: »ALPOS«, Šentjur pri Celju. 2305-4

ZLATO ZAPESTNICO z dragimi kamni sem izgubila v ponedeljek, 26. marca popoldne od središča mesta do Mirja. Vrtovec, Nazorjeva 2 I. Ljubljana. 4039-8

PODJETJE »GOSAD«, Ljubljana, Prečna ulica št. 4 proda tovorni avtomobil znamke Opel Blitz, nos. 1,5 ton. Avtomobil si lahko ogledate dnevno od 7. do 14. ure v upravi podjetja. Prednost do nakupa imajo družbene organizacije in ustanove. 2335-3

ODDAM SOBO – garažo takoj proti večjim posojilom. Ponudbe pod »Dravlje«. 4030-6

BELO PLESKANO OMARO in drugo pohištvo prodam. Ogled od 15. do 17. ure. Inž. Dmitrijev, Kržičeva 4-III. 4006-4

ADMINISTRATIVNA MOČ z znanjem strojepisja dobi stalno zaposlitev. Pogoj: veselje do strojepisja in vodenja kartotek. Ponudbe pod »Takoj«.

Razpisi

TRGOVSKO PODJETJE »KOLONIALE« – Ljubljana, Šetvid 20, sprejme **2 MOČI,** verzirani ali začetnici k expres aparatu za kuhanje kave za svojo poslovalnico »Na vrtači«, Prešernova 15. R 2247

UPRAVNI ODBOR
Zdravstvenega doma Radlje ob Dravi, razpisuje delovno mesto
ZDRAVSTVENEGA STATISTIČARJA.
Pogoji: predpisana šola za statističarja. Plača po Pravilniku o osebnih dohodkih Zdravstvenega doma Radlje ob Dravi. – Ponudbo z življenjepisom pošljite upravi Zdravstvenega doma Radlje ob Dravi. – Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. R 1231

GRADBENEGA ali INDUSTRIJSKEGA TEHNIKA sprejme podjetje »Cementar« – Ljubljana, Vodovodna 3 a. Nastop službe takoj ali po dogovoru. R 2309

Morton Thompson

NE KOT TUJEC

223

Lucas je pogoltnil slino in brez besed čakal, da se mu prva jeza malo poleže.

»Zdaj so formalnosti opravljene, doktor. Vi ste primarij.«

»Kakor hitro bomo mogli . . .«

»Pametno bi bilo, če bi kdo poklical Bemisa in mu povedal . . .«

Lucas se je počasi odpeljal v ordinacijo.

Nekaj reči je spremenil. Trgovski potnik, ki je prodajal zdravniško opremo, se je spet oglasil, in Lucas je kupil nekaj novih instrumentov, kakršnih se je navadil, ko je opravljal staž. Z njimi je nadomestil stare in obrabljene, last dr. Runklemana. Tudi ti so bili najbrž taki, kot je bilo običajno v času, ko je stažiral dr. Runkleman. Sobe ob dolgem hodniku je razdelil v dva oddelka; leva stran hodnika je bila zdaj namenjena samo ženskam in otrokom, desna pa moškim.

Kristina je plaho hodila po velikem stanovanju za ordinacijo, kjer je prej prebival dr. Runkleman. Sobe si je ogledovala z nekakšnim odporom, presenečeno in nejeverno. Bile so velike in dosti jih je bilo, razen tega pa se jim je poznalo, da jih ni skoraj nič uporabljal.

Lahko bi se preselila vanje. Lucas je pričel premišljevati, ali naj si spremeni sedanje stanovanje v laboratorij. Opremil bi ga in si najel laboranta.

Toda nekega dne je prispel iz banke uradnik, ki si je hišo ogledal, sestavil seznam opreme, potem pa odločno zaklenil vrata in izginil. Poslej je ostala zaklenjena, saj je bila eno izmed zagotovil, ki jih je dr. Runkleman v boju proti polomu vrgel v ogenj.

»Ta hiša bi bila za vaju kot nalašč,« je nekega dne upajoče rekel bančnik Henderson. Iznad naočnikov brez okvira je poškilil po Lucasu. »Kupili bi jo lahko za majhen denar. Kaj menite o ceni dvanajst tisoč dolarjev?«

»Ničesar ne menim,« ga je naravnost zavrnil Lucas. »Toliko denarja nimam.« Namršil se je. Ti že dobro veš, koliko imam, je pomislil z odporom. Moje premoženje poznaš do zadnjega centa. Saj je vse pri tebi, v tvoji banki. Čemu se sprenevedaš, da ne veš, koliko je ura?

»Saj ni treba gotovine, veste. Ne bom rekel, da s posojili nismo na tesnem. Toda vi ste zdravnik. Za zdravnike pa velja, da se jim splača dajati posojila. To že vemo.«

»Če bi ga lahko odplačevala v obliki najemnine . . .« je rekla Kristina.

»Čemu pa ne?« je rekel gospod Henderson. »Ne vidim razloga, ki bi vama branil.«

»Ne,« je rekel Lucas.

»Pravzaprav ne tvegata ničesar . . .«

»Ne.«

Kristina je pogledala v tla. Bančnik je nemočno razprl roke.

»Hvala,« je rekel Lucas. »Kljub temu hvala.«

»Ali je ne maraš?« je rekla Kristina, ko sta bila že na cesti.

»Seveda jo maram. Prekleto dobro veš, da jo maram.«

»Rekel je, da bi jo lahko odplačevala v obliki najemnine . . .«

»Od banke je ne maram kupiti. Rad bi jo kupil od dr. Runklemana. Sleherni obrok bi morala poslati v banko, ne pa dr. Runklemanu. Sleherni mesec bi naju spominjalo . . . Razen tega pa bi rad ravnal tako kot on. Nobenih dolgov. Samo gotovina. Tako je ravnal. In hiša je njegova.«

Prikimala je.

Negotovo jo je pogledal.

»Ali razumeš?«

»Seveda,« je rekla. Presenečeno jo je pogledal. Vrnila mu je pogled »Seveda razumem. Ostala bo.« Potrepljala ga je po roki. »Saj je vseeno, kdo jo kupi.«

A kupil je ni nihče. Tudi najel je ni nihče. Zdaj je veliko lastnikov ponujalo hiše v najem. Dosti jih je tudi prodajalo. Velika hiša je ostajala prazna in spokojna, njena vrata so bila slejkoprej zaklenjena. Čepela je tamkaj taka kakor zmerom in se ni menila ne za čas ne za ljudi. Po njej ne bi mogel sklepati, da je dr. Runkleman umrl. Lucas tega ni vedel, a Kristina je vsak teden pometla pred njenimi vrati.

»To bom opravila jaz,« je nekega dne rekla gospodična Snow.

»Vi imate že tako dovolj dela,« je rekla Kristina.

»Ni ga toliko, kakor menite.«

»Ne?« Kristina je nehala pometati.

Gospodična Snow je odkimala.

»Hudi časi so. Niti misliti si ne morete, kako hudi.« Kristina je prikimala.

Glejte, zdaj na primer sprejemajo v Okrožno ljudi, ki pred tremi meseci ne bi smeli niti stopiti na njena tla.«

»Lucas pravi, da je precej polna,« je pripomnila Kristina.

»Poglejte, poznam neko družino – hčerka je hodila skupaj z mano v šolo – oče je imel dobro plačo, bil je preddelavec v opekarni – zdaj pa se ne more zaposliti niti kot hišnik. Prejšnji teden sem jim nesla nekaj hrane. Gladujejo. Ali si lahko predstavljate? Dela ne najde – zdaj pa jedo še pohištvo – dobesedno *gladujejo!*«

»Kam to pelje?«

»Ne vem. Še nikdar nisem videla česa takega. Pred petimi leti je bilo podobno, a trajalo je le nekaj mesecev . . .«

»Spominjam se . . .«

»In štiri leta pred tem . . .«

»Tudi tega se spominjam . . .«

»Med veliko krizo mi je bilo komaj osem let – bilo je to 1907 . . .«

»Mene takrat še ni bilo,« je rekla Kristina.

Spogledali sta se prestrašeno, boječe.

»Odkar ni več dr. Runklemana, jih imamo nekaj manj,« je previdno rekla gospodična Snow.

»Saj je nujno,« je pokimala Kristina. »Lucasu sem rekla . . .«

»Komaj je čakal, da jih je poslal nekaj drugam.«

»Včasih je malo nestrpen . . .«

»Tega mu ne štejem v slabo. Če bi bila jaz na njegovem mestu, bi jih spodila že pred leti. Kar naprej prihajajo – pravzaprav jim sploh ni mogoče pomagati – saj veste . . .«

»Vem . . .«

»Samo čas zapravljaš z njimi – zdravi so – potrebujejo le denarja ali drugega moža, ženo ali boljšo službo – pa se pritožujejo, da jih boli trebuh, to, ono in tretje – potem jim poveš . . .«

»Lucas ni nikoli razumel, čemu jim je dr. Runkleman puščal prihajati, ko je toliko resničnih bolnikov . . .«

»Veste . . .« Gospodična Snow je skomignila z rameni. »Dr. Runkleman . . .«

Zavzdihnila je.

»Naj bo tako ali drugače – iznebil se jih je. Bil je to naporen dan. Nekaj se jih je zelo jezilo. Zanimivo . . . to so bili tisti, ki so mu največ dolgovali . . . ti so bili najbolj jezni . . .« Spet je vzdihnila. »Toda dandanes – dandanes je še celo pri onih, kar nam jih je ostalo, tako, da le počasi odplačujejo, kar so nam dolžni . . . Novih pacientov pa je zelo malo . . . Komaj kaj . . .«

Nekaj časa sta molčali.

»Hvala, ker ste mi povedali,« je rekla Kristina.

STANOVANJSKA SKUPNOST »Savsko naselje« v Ljubljani, Savska c. 1, razpisuje naslednja delovna mesta:

ADMINISTRATORKO
v tajništvu,
2 HONORARNA ČUVAJA
z varstvo zelenic. **R-3815**

FOTOGRAFSKO POMOČNICO za vsa fotografska dela sprejmem takoj. Ponudbe pod »Zanesljiva«. **R-3922**

KOMISIJA ObLO GROSUPLJE za imenovanje in razrešitev direktorjev in upravnikov razpisuje mesto

UPRAVNIKA ZDRAVSTVENEGA DOMA IVANČNA GORICA

Pogoji: zdravnik splošne prakse z opravljenim strokovnim izpitom. Pismene in kolkovane vloge z življenjepisom in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev, pošljite obč. ljudskemu odboru Grosuplje v 15 dneh po objavi. V primeru, da delovno mesto v tem času ne bo zasedeno, velja razpis do zasedbe delovnega mesta. Družinsko stanovanje je priskrbljeno. Nastop službe je mogoč 1. maja.

CENTRALNI GINEKOLOŠKI DISPANZER v Ljubljani, Streliška ulica 14, razpisuje
delovni mesti za:
fizioterapevtke, zaželena je kandidatka, ki bi imela veselje do ginekološke rehabilitacije;
statističarke (babica, bolničarka ali medicinska sestra).
Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba in stanovanje v Ljubljani.
Ponudbe naslovite na Upravni odbor Centralnega ginekološkega dispanzerja. **R**

SOBOSLIKARJA
in
PLESKARJA
sprejmem takoj.
Milan Sefran,
Ljubljana, Parmova 49.

RESTAVRACIJA družbene prehrane »DOM« in Kino KAMNIK
razpisuje mesto
računovodje
Pogoji: končana srednja ekonomska šola s prakso.
Prijave sprejema uprava restavracije »Dom«, Kamnik. Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru. **R-2337**

KOMISIJA za delovne odnose podjetja **»Kamin«**, Ljubljana - Ježica, Mala vas 50,
razpisuje
prosta delovna mesta
pečarjev
Nastop službe takoj ali po dogovoru. **R-2336**

SPREJMEMO

KNJIGOVODJO
osebnih dohodkov

POGOJ: KONČANA SREDNJA ŠOLA Z NEKAJ PRAKSE. — NASTOP SLUŽBE TAKOJ.

PRIJAVE SPREJEMA
KADROVSKA SLUŽBA ČASOPISNEGA PODJETJA »DELO« — LJUBLJANA — TOMŠIČEVA ULICA ŠTEV. 1.

OBVESTILO ZA PREDPLAČILO

Kmalu bodo dotiskane naše nove izdaje (v latinici):

AUTOBUSKI RED VOŽNJE ZA 1962/1963 GODINU
naša redna letna velika izdaja, z vsemi republiškimi, medrepubliškimi in mednarodnimi linijami ter veljavnimi tarifami.
Cena v predplačilu 1200 din

ZBIRKA PROPISA IZ OBLASTI SAOBRAĆAJA
popolna velika zbirka vseh predpisov s področja prometa, z registrom pojmov.
Cena v predplačilu 2000 din

ZBIRKA PROPISA O PUTNIM I SELIDBENIM TROŠKOVIMA — s pojasnili
četrta dopolnjena izdaja **Živka Pevačevića** in **Djordja Štrbića**, svetnika v Zveznem izvršnem svetu.
Cena v predplačilu 1000 din.

PRIPOROČAMO NAŠE IZDAJE, KI SO ŽE TISKANE:

PRIRUČNIK O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA JAVNIM PUTEVIMA — s pojasnili
dr. Živka Obrenovića in Slavka Ristića. To je edinstveni priročnik te vrste pri nas, primeren za vse voznike motornih vozil, voznike amaterje in profesionalne voznike. — Priročnik bodo lahko uporabljali kandidati za voznike motornih vozil, ki se pripravljajo za opravljanje vozniškega izpita. — Razen karte cest in bencinskih postaj ter preko 200 slik, risb in znakov, vsebuje priročnik vse predpise, navodila in pojasnila o varnosti prometa.
Cena 800 din.

PRIRUČNIK ZA POLAGANJE ISPITA ZA KVALIFIKOVANE VOZAĆE MOTORNIH VOZILA — tretja velika predelana izdaja
ing. Nikole Oke, ing. Lazarja Djokića, ing. Ljubomira Delovića, ing. Milana Tatomirovića, prof. Božidarja Stanišića, ing. Dušana Kostura, ing. Slavka Simonovića, ing. Nikole Spasovića, ing. Mirjane Genčić, ing. Radomira Stevanovića, prof. Živke Bajić in prof. Djordje Zečevića. Cena trde vezave 2200 din.

Sprejemamo vsa neposredna naročila samo po povzetju ali pa, če ustrezni znesek vnaprej vplačate na naš tekoči račun številka 101-11-1-972. — Stalna prodaja naših izdaj: V BEOGRADU: Knez Mihailova 21, Maršala Tita 66 in Zeleni venac 10; V ZEMUNU: Maršala Tita 11; V NOVEM SADU: Zmaj Jovina 22.

SAVREMENA ADMINISTRACIJA

BEOGRAD, Knez Mihailova 6/V (Dom štampe) p. p. 479
Telefoni: 622-369, 624-095 in 623-776.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, stara mama in sestra

HENRIKA COTIČ, roj. REZAC

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 31. marca 1962, ob 16. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoča hčerka Rajka z družino in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Dunaj, Vöcklabruck, 28. marca 1962

Dotrpela je naša ljuba mama, omama, teta in tašča

Agnes Kratochvill

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 1. aprila, ob 14.30 iz Krištofove mrliške vežice na Žalah. — Vence hvaležni odklanjamo.

V imenu vseh sorodnikov: **hčerka Ljubica Bežek in sin Stane.**

Ljubljana, 30. marca 1962.

Globoko žalostni sporočamo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil ljubi mož, oče, stari oče

IVAN NUNČIČ
upokojenec

K zadnjemu počitku bomo spremili dragega pokojnika v soboto, 31. marca 1962, ob 15.30 na mestno pokopališče v Celju.

Žalujoči:
žena Marija, sin Marjan z ženo Vilmo, vnuka Igor in Janko ter ostalo sorodstvo.

Celje, Trbovlje, Šmarje, Mestinje, 29. marca 1962.

OBRTNO PODJETJE

»MONTER« — Dravograd

sprejme **takoj** v službo

2 strojna tehnika

Prednost imajo tehniki z nekaj let prakse in znanja iz raznih kovinskih strok (ključavničarstvo, kleparstvo) in zanimanje za izolacije.

2126

RAZNAŠALKO

ZA RAZNAŠANJE ČASOPISA »DELO« V ZGODNJIH JUTRANJIH URAH

SPREJMEMO TAKOJ — ZA RAJON KODELJEVO.

PODJETJE TOPLARNA — LJUBLJANA
v gradnji — Domžalska cesta št. 22,

SPREJME V ZAPOSLITEV:

VEČ INŽENIRJEV in TEHNIKOV gradbene, strojne in elektro stroke.

PISMENE PONUDBE S KRATKIM OPISOM DOSEDANJEGA DELA POŠLJITE

GORNJEMU NASLOVU. 2338

GRADBENO PODJETJE »MEGRAD«, Ljubljana,

RAZPISUJE
NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA ZA:

1. **UPRAVNIKA Samskega doma**
2. **VEČ GRADBENIH INŽENIRJEV**
3. **VEČ GRADBENIH TEHNIKOV**
4. **TEHNIČNEGA RISARJA**

Za mesto pod 1. je pogoj praksa pri podobnem delu in starost najmanj 30 let.

PONUDBE S KRATKIM ŽIVLJENJEPISOM IN OPISOM DOSEDANJEGA DELA POŠLJITE

Upravi podjetja, Ljubljana, Kotnikova štev. 10.

„TEKO“ EXPORT-IMPORT LJUBLJANA

V NOVIH PROSTORIH TITOVA CESTA 1-V

TELEFONI:
Centrala 30-624 — interno 500-519
Direktor 20-612
Tajništvo 30-611
Finanč. dir. 22-574
Komerciala 30-545
Komerciala 22-680

2324

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO OLO LJUBLJANA — Beethovnova ulica št. 11-VII,

SPREJME:

GRADBENEGA INŽENIRJA
s strokovnim izpitom in pooblastilom za visoke gradnje

DVA GRADBENA TEHNIKA
s strokovnim izpitom in pooblastilom za visoke gradnje

GRADBENEGA TEHNIKA
z najmanj dveletno prakso za visoke gradnje

DVE STROJEPISKI
po možnosti z znanjem stenografije

OSEBNI DOHODKI PO PRAVILNIKU O NAGRAJEVANJU DELAVCEV IN USLUŽBENCEV PO DELU.

PISMENE PONUDBE POŠLJITE NA NASLOV:

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO OLO LJUBLJANA — Beethovnova ulica št. 11-VII.

RAZPIS VELJA DO IZPOPOLNITVE DELOVNIH MEST.

2323

Grand hotel »UNION«
v Ljubljani,
razpisuje delovno mesto

HOTELSKEGA VRATARJA

V poštev pridejo samo osebe z znanjem tujih jezikov, ki so že delale na tem delovnem mestu ali pri kakšnem potovalnem uradu.
Nastop službe po dogovoru. 2333

Podjetje »KAMNIK« v Kamniku

PRODA

DOSTAVNI AVTOMOBIL
znamke »COMMER« in

OSEBNI AVTOMOBIL
znamke »ZASTAVA — FIAT 1400 BJ«,
oba v voznem stanju.

Interesenti — gospodarske organizacije in ostali — si lahko avtomobila ogledajo vsak dan od 7. do 12. ure do 5. aprila 1962. 2313

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

»ELEKTRODVIGALU«

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. **RAČUNOVODJE**
2. **POMOČNIKA SKLADIŠČNIKA**
3. **2 STRUGARJEV**
4. **2 nekvalificiranih DELAVCEV**

Ponudbe pošljite ali se osebno zglasite na naslov:
»ELEKTRODVIGALO«, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 19. 2332

Gozdno gospodarstvo Celje,
Celje, Ljubljanska c. 13,
s svojimi obrati v
Celju, Vitanju, Slovenskih Konjicah, Rogaški Slatini, Podčetrtku in Laškem
ter z
»Obratom za melioracije, Celje«,
poziva
vse svoje sodelavce, ki niso več v delovnem razmerju z **Gozdnim gospodarstvom Celje**, pa so bili v letu 1962, **da najkasneje do 10. aprila 1962 pošljejo naslove njihovih sedanjih prebivališč, da jim bodo poslali dokončno obračunani osebni dohodek za leto 1961.** 2322

INTERTRADE — podjetje za mednarodno trgovino
LJUBLJANA — TITOVA 1
proda

OSEBNI AVTOMOBIL
znamke VW, tipa 57

Kot interesenti pridejo v poštev le gospodarske in družbene organizacije.

2326

AVTOTRANSPORTNO PODJETJE

»PREVOZ« — BREŽICE
sprejme takoj

dva kvalificirana avtokleparja

Osebni dohodki po pravilniku o razdeljevanju osebnih dohodkov in po uspehu OE. — Ponudbe pošljite upravi podjetja do 15. aprila 1962.

2320

Gradbeno podjetje
»OBNOVA« — LJUBLJANA, Vilharjeva cesta 33
zaposli:

1. **več GRADBENIH TEHNIKOV**
2. **več GRADBENIH DELOVODIJ**
3. **več KOMERCIALNIH USLUŽBENCEV**
   za gradbišča v LJUBLJANI, IHANU, ŠKOFJI LOKI in ŠMLEDNIKU

Za delovna mesta pod točko 3. potrebna srednja izobrazba ali daljša praksa na podobnem delovnem mestu. Nagrajevanje po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, ostalo po dogovoru.

2314

LESNA INDUSTRIJA LIKO
BOROVNICA
razpisuje delovno mesto

referenta za izobraževanje in HTV službo

POGOJ:
strojni ali lesni tehnik z nekaj prakse na takem delovnem področju.

Nastop službe 1. maja ali po dogovoru. — Pismene ponudbe pošljite gornjemu naslovu.

2316

»TOTRA«

TOVARNA TRAKOV, VEZALK IN ELASTIKE
LJUBLJANA, Zg. Hrušica 14
razpisuje naslednja delovna mesta:

— **strojnega tehnika** ali **visokokvalificiranega strojnega ključavničarja** z delovodsko šolo in daljšo prakso za vodenje in organizacijo obrata za proizvodnjo »klepel« pletilnih strojev
— **strojnega tehnika-nico** za tehnično risanje, pripravo dela in ostala tehnična — administrativna dela v kovinski stroki
— **tekstilnega tehnika-nico** za obratni obračun v tekstilnem obratu, lahko začetnik

Nagrajevanje po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Prevoz v tovarno iz mesta in nazaj zagotovljen. — Pismene in osebne ponudbe upravi podjetja. Vse informacije po telefonu št. 31-635.

2325

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri Trgovskem in obrtnem podjetju

»SLOGA« — SEVNICA
razpisuje delovno mesto

pomočnika direktorja — komercialista

Pogoji: višja komercialna šola ali VK trgovski delavec z najmanj 10 let prakse na vodilnem mestu v trgovini. — Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov oziroma uspehu. — Ponudbe pošljite upravi podjetja.

2318

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ PRI

LADJEDELNICI PIRAN

razpisuje naslednja delovna mesta za:

1. **ŠEFA sektorja proizvodnje**
2. **ŠEFA biroja za razvoj in modernizacijo**
3. **VODJO oddelka pogona in energije**
4. **VODJO tehnične kontrole**
5. **3 VODJE konstrukcijskih odsekov**
   (projektante), in to ladjedelniške, strojne in elektrotehnične stroke

POGOJI:
pod 1. inženir z 10 leti prakse, pod 2. inženir z 10 leti prakse, pod 3. inženir z 8 leti prakse ali tehnik z 12 leti prakse, pod 4. inženir z 8 leti prakse ali tehnik z 12 leti prakse, pod 5. inženir z 8 leti prakse.

Stanovanje in osebni dohodki po dogovoru. — Ponudbe pošljite

LADJEDELNICI PIRAN — do dne 15. aprila 1962. 2319

TOVARNA ORGANSKIH KISLIN — Ilirska Bistrica
sprejme:

— **DELOVODJO VINSKE KISLINE**
srednja tehnična šola za kemijsko stroko z najmanj 3 leti prakse v kemični stroki

— **DELOVODJO KOTLARNE IN STROJNICE**
strojni tehnik ali splošni strojni ključavničar s 5-letno prakso

— **POSLOVODJO MLEČNE RESTAVRACIJE**
nižja gostinska šola s 4-letno prakso ali srednja gostinska šola z 2-letno prakso

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja pošljite na naslov: »Tovarna organskih kislin«, Ilirska Bistrica, do 15. aprila 1962.

2317

»ELEKTRONABAVA«, Ljubljana
DOLNIČARJEVA 1

razpisuje prosta delovna mesta:

— **REFERENTA domačega trga** — elektroinženir ali elektrotehnik
— **STENODAKTILOGRAFA**
— **REFERENTA za delovne odnose**

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. — Pismene ponudbe sprejema sekretariat podjetja, Dolničarjeva 1.

2310

KOMUNALNO PODJETJE JESENICE

V letu 1962 praznuje, kot samostojno upravno telo, Komunalna služba na Jesenicah, deseto obletnico svojega obstoja.

Bivši zavod z nazivom Uprava Komunalne službe Jesenice, je opravljal do leta 1960, ko je bila s 1. 1. 1960 ustanovljena gospodarska organizacija s statusom podjetja z nazivom Komunalno podjetje Jesenice, precej pestro komunalno delavnost na Jesenicah, sicer v mejah sredstev, ki so bila planirana in dodeljena iz proračuna občinskega ljudskega odbora.

Nekateri trdijo, da je bilo konstituiranje podjetja preuranjeno, res je, da podjetje ni imelo pravil podjetja, tarifnega pravilnika, niso bili urejeni notranji organizacijski problemi, poleg tega je bila dediščina bivše komunalne službe dokaj borna, laik bi morda trdil, da so to formalne pomanjkljivosti, ki se jih lahko normalizira in odpravi med samim poslovanjem, če pa upoštevamo vse objektivne in subjektivne pogoje dela in obstoja podjetja ter čisto komunalno delavnost na trdni ekonomski osnovi, posebno še na Jesenicah, kjer obstoja toliko nerešenih vprašanj in problemov akutnega značaja, vidimo, da je bilo morda konstituiranje preuranjeno.

V drugi polovici leta 1960 se je pristopilo k urejevanju perečih problemov, refleks rezultatov nam ilustrira tudi finančni uspeh, ki izkazuje z zaključnim računom per. 31. 12. 1960 165 milijonov din celotnega dohodka, kar predstavlja povečanje realizacije v odnosu na prvo polletje istega leta za 92%, ta statistični podatek nam pa že pove, brez detajlnih analiz, da je podjetje izpolnilo osnovni pogoj ter, da je rentabilno.

Razumljivo je, da s tem niso prenehali obstojati pereči problemi v podjetju, poleg ostalih dediščin bivše Komunalne službe, je podjetje podedovalo tudi perečo problematiko kadrov.

Trdimo, da se marsikatero podjetje komunalne delavnosti bavi s problematiko kadrov, to je nujnost, ki je ne moremo izključevati, ki pa je pereča tudi v drugih gospodarskih organizacijah, kakor tudi velika in nadpovprečna fluktuacija delovne sile, ki pa je vedno le faktor, ki ovira nemoteno in normalno poslovanje vsake gospodarske organizacije.

Kljub temu, pa s tem še ni podana celotna problematika širokega in pestrega registra težav, ki zahteva detalno analizo in študij; na katere je naletelo novoustanovljeno podjetje, vsekakor je potrebno omeniti še dejstvo, da niso obstojali in deloma še sedaj ne obstojajo razni predpisi Občinskega ljudskega odbora, kot n. pr. Odlok o kanalizaciji in podobno.

Delovni kolektiv z direktorjem in organi delavskega samoupravljanja morda tudi niso bili dovolj močni, da bi vse probleme uredili v tem kratkem obdobju, težave pa so se potencirale še z novimi balasti, z odpiranjem neefektnih delovnih mest, s sklepanjem delovnega razmerja z delavci, ki so bili odpuščeni iz drugih gospodarskih organizacij ter z medlim reševanjem važnih organizacijskih vprašanj, ki so morda navidez enostavna, vendar imajo velike in škodljive posledice, če se ne uredijo pravočasno, kar pa se je odražalo v odnosih med sektorji, oddelki in posameznimi delavci podjetja.

Dejavnost podjetja je zelo pestra, podjetje je namreč razdeljeno na dvanajst Ekonomskih enot, ta funkcionalna razdeljenost na enote je v skladu z današnjo gospodarsko politiko in novim načinom nagrajevanja.

Enote Komunalnega podjetja Jesenice so naslednje:

1. **GRADBENA ENOTA**
2. **NIZKE GRADNJE**
3. **VODOVOD**
4. **SNAGA IN KANALIZACIJA**
5. **CEMENTNINARSTVO**
6. **TRANSPORT**
7. **PLESKARSTVO**
8. **MIZARSTVO**
9. **VRTNARSTVO**
10. **POGREBNA SLUŽBA**
11. **NASELJE Z MENZO**
12. **UPRAVA S SKLADIŠČEM**

Urejanje statusa podjetja se je končalo v letu 1961; v tem letu se bila sprejeta pravila podjetja, pravilnik o delitvi čistega in osebnih dohodkov in še nekateri drugi pravilniki. V vseh teh pravilnikih je ravno poudarek na ekonomskih enotah, kjer pa je nastal in bo ostal problem ravno zaradi pestrosti podjetja, ker so nekatere enote produktivne, na drugi strani pa so enote, ki se bavijo s čisto komunalno delavnostjo tako, da se bo postavilo vprašanje delitve čistega dohodka znotraj samih ekonomskih enot. Razumljivo je, da teh problemov ne bo mogoče urediti samo z nekaj na hitro formuliranimi določbami, kajti proces družbeno ekonomskega upravljanja terja natančnejšo analizo, poznana so marsikatera podjetja, ki so sprejela sicer lepe določbe o pristojnosti ekonomskih enot, ki pa so ostale le nekakšna deklaracija.

Jasno je, da bo še posebno pri komunalnem podjetju Jesenice potrebno še veliko dela pri uvajanju in realizaciji sistema gospodarjenja, ki temelji na delitvi dohodka po delu, kar pa je je del elementov progresivnega gospodarjenja.

Rezultat uvajanja novih instrumentov in urejevanja notranjih razmerij je tudi uspešnejši finančni uspeh podjetja, per. 31. 12. 1961 je namreč izkazan celotni dohodek v višini din 337 mil., v ilustracijo navajamo, da je bila za leto 1960 izkazana realizacija na enega zaposlenega 623.000 din, v letu 1961 pa že 1,188.000 din.

Iz fonda čistega dohodka, ustvarjenega v letu 1961, je predvideno 20% sredstev za sklade podjetja, od tega pa 23% za sklad skupne porabe, ki v preteklih obdobjih ni bil dovolj namensko uporabljen in odgovorna naloga novoizvoljenih organov delavskega samoupravljanja bo forsirati gradnjo stanovanj, ki bi se financirala iz tega sklada, kar je bilo do sedaj absolutno zanemarjeno, ali pa zato niso obstojali pogoji, kar bo tudi porok trdnejših osnov za podjetje, s tem bi bilo deloma rešeno vprašanje strokovnih kadrov podjetja in morda tudi fluktuacije delovne sile. Pri presojanju nadaljnjega razvoja, oz. pogojev za stabilizacijo novih odnosov nadaljnjega napredka moramo biti realisti. Dejstvo, da postajamo urejeno, razvito podjetje, pomeni, da še vedno nimamo na razpolago dovolj materialnih sil in sredstev, da bi lahko napredovali tako hitro, kot si želimo.

Naši odnosi delitve dohodka se najbolj jasno očitujejo v enotah, ki so modernizirane in opremljene s sodobnimi stroji in napravami, zato je modernizacija ostalih vej dejavnosti Komunalnega podjetja prvi pogoj, da bi novi odnosi tudi tu lahko odigrali svojo pozitivno vlogo.

Perspektivni razvoj Komunalnega podjetja Jesenice predvideva v letu 1962 izboljšanje in modernizacijo službe javne snage, urejevanje problematike oskrbe mesta Jesenic in okolice z vodo, kar je vse v interesu komune, kakor tudi opravljanja ostalih delovnih dolžnosti in obveznosti, kar vse daje garancijo, da bo v tekočem in naslednjih letih podjetje, v primerjavi s prejšnjimi leti, urejeno in notranje trdno, čemur gre vsa zasluga prizadevanju delovnega kolektiva.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

GIP »GRADIS«
Centralni obrati LJUBLJANA — ŠMARTINSKA 32

razpisuje prosta delovna mesta za:

— **2 kvalificirana varilca** (za elektrovarjenje)
— **kvalificiranega kovača**
— **4 kvalificirane ključavničarje**
— **več kvalificiranih avtomehanikov**
— **kvalificiranega avtokleparja**

Samska stanovanja so zagotovljena. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

Prednost imajo kandidati, ki so odslužili vojaški rok. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe sprejema kadrovski oddelek UCO, Ljubljana, Šmartinska 32.

2315

RADIOTELEVIZIJA ZAGREB
razpisuje
preko Društva arhitektov mesta Zagreba splošni, jugoslovanski, anonimni

NATEČAJ
za izdelavo idejne rešitve Doma Radio-televizije Zagreb

NAGRADE so naslednje:

I. nagrada — 4,000.000 dinarjev
II. nagrada — 3,000.000 dinarjev
III. nagrada — 2,500.000 dinarjev
IV. nagrada — 2,000.000 dinarjev
V. nagrada — 1,500.000 dinarjev
in pet odkupov po 600.000 dinarjev.

Natečaj je razpisan do 30. III. 1962. leta.

Podloge lahko dobite od 5. IV. 1962. leta dalje v Društvu arhitektov mesta Zagreb, Trg Republike št. 3, I. nadstr., če predložite 4000 dinarjev.

Udeleženci **natečaja naj pišejo za pojasnila do 1. VII. 1962. leta.**

Natečajna dela predložite do 31. X. 1962. leta do 19. ure v Društvu arhitektov mesta Zagreb, Trg Republike št. 3, I. nadstr.

Ocenjevalna komisija:
Predsednik: Brkić Zvonko.
Člani: Baltić Milutin, Holjevac Večeslav, Magašić Anica, Šibl Ivan, ing. arh. Emil Igor, prof. arh. Galić Drago, Galić Roman, ing. arh. Gaspari Oton, ing. arh. Stjepan Gomboš, ing. arh. Geršić Ivo, prof. dr. ing. Jelaković Tihomil, ing. arh. Kolacio Zdenko, ing. arh. Martinović Uroš, arh. Simčić Stevo, ing. arh. Skopin Igor, prof. arh. Šegvić Neven, Štrbac Dušan, Trs Veljko.

Namestnika: ing. arh. Kučan Ninoslav, ing. Radić Branko.

Referenta: ing. arh. Hasanagić Sulejman, ing. arh. Živković Rudolf. 2329

SPORED OD 1. APRILA DO 7. APRILA 1962

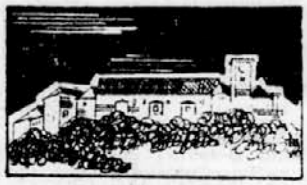

LJUBLJANA

DRAMA

Sobota, 31. marca, ob 19.30: Marceau: Jajce (komedija). — Izven abonmaja. (Mladini do 16 let neprimerno. — Vstopnice so tudi v prodaji.)

Nedelja, 1. aprila, ob 15: Dürrenmatt: Romulus Veliki (komedija). — Abonma Nedeljski popoldanski in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Ob 19.30: Marceau: Jajce (komedija). Izven abonmaja. — (Mladini do 16 let neprimerno. Vstopnice so tudi v prodaji.)

Torek, 3. aprila, ob 19.30: Cankar: Kralj na Betajnovi. — Abonma G. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Sreda, 4. aprila, ob 20: Cankar: Kralj na Betajnovi. Abonma TSS 2. (Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.)

Četrtek, 5. aprila, ob 19.30: Torkar: Svetloba sence. Abonma A. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Petek, 6. aprila, ob 19.30: Nušić-Mihiz: Avtobiografija (komedija). Abonma D. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Sobota, 7. aprila, ob 19.30: Marceau: Jajce (komedija). Izven abonmaja.

Vstopnice za dramske predstave so v prodaji pri blagajni v Drami od 9.30 do 12.30 in od 18 do začetka predstave, za popoldanske predstave pol ure pred začetkom. Ob ponedeljkih posluje blagajna le od 18 do 19. Telefonske rezervacije na št. 21-402.

OPERA

Sobota, 31. marca, Ni predstave zaradi koncertnega nastopa v Trstu.

Nedelja, 1. aprila, ob 19.30: Bellini: NORMA. — Izven abonmaja.

Torek, 3. aprila, ob 19.30: Cimarosa: TAJNI ZAKON. — Abonma F. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 4. aprila, ob 19.30: Balet: Bach: Balletto A 18. Schubert: In modo romantico, Stravinski: Ognjena ptica. Abonma K. Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 5. aprila, ob 19.30: Prokofjev: ZAROKA V SAMOSTANU. Abonma U. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 6. aprila, ob 15.30: Balet: Bach: Balletto A 18, Schubert: In modo romantico, Stravinski: Ognjena ptica. Abonma Popoldanski. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 7. aprila, ob 19.30: Bizet: LOVCI BISEROV. Abonma E. — Vstopnice so tudi v prodaji.

Nedelja, 8. aprila, ob 19.30: Verdi: AIDA. Gostuje bolgarski tenorist Jordan Znamenov. Izven abonmaja. Vstopnice v prodaji od srede, 4. od 17. ure dalje.

MESTNO GLEDALIŠČE
Gledališka pasaža

Sobota, 31. marca, ob 19.30: Stevens: Zakonski vrtiljak. Izven.

Nedelja, 1. aprila, ob 15: Schubert: Zveza za vse življenje. Abonma Kolektivi E. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Ob 19.30: V. Zupan: Barbara Nives. Abonma Kolektivi H. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Torek, 3. aprila, ob 15: Vilhar: Večer v čitavnici. Zaključena predstava za gimnazijo Kranj.
Ob 20: Kilty: Dragi lažnivec. Gostovanje v Logatcu.

Sreda, 4. aprila, ob 19.30: V. Zupan: Barbara Nives. Abonma Sreda. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Četrtek, 5. aprila, ob 15: Vilhar: Večer v čitavnici. Zaključena predstava za šole.
Ob 19.30: Schubert: Zveza za vse življenje. Abonma Kolektivi A. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Petek, 6. apr., ob 19.30: Franck: Pelikan. — Abonma Mladinski III.
Ob 20: Strgar: Heroica. Gostovanje v Medvodah.

Sobota, 7. aprila, ob 20: Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Trstu.
Ob 16. in 19.30: Makarenko: Začenjamo živeti. — Gostovanje Prešernovega gledališča iz Kranja.

Nedelja, 8. aprila, ob 10. uri: Ura pravljic. Ivajajo člani Prešernovega gledališča iz Kranja.
Ob 15: M. Mihelič: Veverica ne more umreti. Izven.
Ob 16: Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Trstu.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Mestni dom

Sobota, 31. marca, ob 20: F. S. Finžgar: »Veriga« — ljudska igra. Izven. Zadnja večerna predstava.

Nedelja, 1. aprila, ob 16: D. Gorinšek: »Silni bič«, pravljična igra. Popoldanska predstava. Izven. Zadnjič.
Ob 19.30: T. Brandon: »Charleyeva teta«, veseloigra. Gostovanje v Zadružnem domu v Zadvoru. — Predprodaja vstopnic pri hišniku v Zadružnem domu.

Četrtek, 5. aprila, ob 19.30: F. S. Finžgar: »Veriga«, ljudska igra. Gostovanje v domu Svobode v Zg. Šiški. Predprodaja vstopnic v sredo in četrtek od 18 do 20.

Sobota, 7. aprila, ob 20: P. Budak: »Na trnu in kamnu«, veseloigra. Premiera. Red A. — Vstopnice so tudi v prodaji.

Nedelja, 8. aprila, ob 16: P. Budak: »Na trnu in kamnu«, veseloigra. Red Nedelja popoldanski. Vstopnice so tudi v prodaji.
Ob 19.30: P. Budak: »Na trnu in kamnu«, veseloigra. Večerna predstava. Izven.
Ob 19.30: V. Rabadan: »Če je ženska mutasta«, komedija. — Gostovanje v Notranjih Goricah.

Prihodnjo soboto bo premiera Budakove veseloigre »Na trnu in kamnu«. Delo je režijsko pripravil kot gost Mirko Mahnič. Nastopili bodo: Marinčičeva, Pavčičeva, Sadarjeva, Simončičeva, Tomšičeva, Križnar, Razboršek, Sadar, Verovšek in Zakrajšek.

Rezervacije telefon št. 32-860.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

MARIONETE — Levstikov trg 2

Sobota, 31. marca, ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.
Ob 19.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«.

Nedelja, 1. aprila, ob 11: J. Malik: »Žogica Marogica«.
Ob 15: J. Kainar: »Zlatolaska«.

Četrtek, 5. aprila, ob 17: M. Mahnič: »Rdeča kapica«. — Delno zaključena predstava za prodajno servisno organizacijo ISKRA in tovarno za elektrozveze ISKRA.

Sobota, 7. aprila, ob 17. M. Mahnič: »Rdeča kapica«.
Ob 19.30: Collodi-Kuret: »Ostržek«.

Nedelja, 8. aprila, ob 11: Collodi-Kuret: »Ostržek«.
Ob 15: Pengov - Simončič: »Zlata ribica«.

ROČNE LUTKE — Resljeva 36

Nedelja, 1. aprila, ob 17: N. Simončič: »Zmešnjava«.

Nedelja, 8. aprila, ob 17: J. Grabowski: »Volk in kozlički«.

Predprodaja vstopnic vsak dan od 10 do 12 na upravi, Resljeva 36 (razen nedelje) in pol ure pred prestavo pri gledališka blagajni. Rezervacije po tel. 32-020 od 10 do 12 (razen nedelje).

KONCERTI

KONCERTNA DIREKCIJA SLOVENIJE

V ponedeljek, 2. aprila, bo koncertiral na solističnem koncertu za BELI ABONMA italijanski v Parizu živeči pianist ALDO CICCOLINI, nagrajenec z veliko nagrado mednarodnega tekmovanja M. Long. Spored obsega Schumannove Intermezze, Beethovnovo sonato »Appassionata«, Chopinove Mazurke in 4. balado ter Prokofjeva 7. sonato. Ciccolinijev koncert bo zadnji recital tujega pianista v letošnji sezoni. Umetnik bo bo igral **na novem koncertnem klavirju Bösendorfer.** — Preostale vstopnice bodo naprodaj v Filharmoniji na dan koncerta od 10 do 12.30 in od 16 do 18.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V petek, 6. aprila, priredi Slovenska filharmonija svoj II. vokalno-instrumentalni koncert v tekoči sezoni. Na sporedu sta dve skladbi, ki bosta prvič izvajani v Ljubljani, od katerih ena sploh prvič javno izvajana. Spored obsega naslednja dela:
1. Beethoven: Fantazija za zbor, klavir in orkester, pri kateri sodeluje kot solist pianist prof. Marijan Lipovšek;
2. Szymanovski: III. simfonija za tenor, zbor in orkester s sodelovanjem prvaka ljubljanske Opere MIRA BRAJNIKA;
3. Merku: Kantata »O detomorilki Mariji Farrar«, besedilo napisal vzhodno-nemški dramatik Berthold Brecht, za baritor, zbor, tolkala in 2 klavirja. Kot solist sodeluje baritonist Samo Smerkolj.
Zbor sta pripravila zborovodja Janez Bole in korepetitor Marko Munich, koncert vodi dirigent Bogo Leskovic.

PREDAVANJA

DELAVSKA UNIVERZA »BORIS KIDRIČ«

priredi v petek, 6. aprila, ob 20 Javno tribuno v veliki dvorani na Miklošičevi cesti predavanje »VARSTVO OČI V POKLICNEM ZIVLJENJU«. — Predavanje bo v okviru svetovnega dneva varstva. Sodelovala bosta: dr. Stane Lajevec, republiški sanitarni inšpektor, in dr. Tone Zel, specialist za očesne bolezni na očesni kliniki v Ljubljani. — Predavanje bo spremljano z diapozitivi.

SLOVENSKO GEOLOŠKO DRUŠTVO

vabi na predavanje docenta Dušana Kuščerja: Hidrogeologija jame Loke premogovnika Zagorje. Predavanje bo v sredo, 4. aprila, ob 17 v predavalnici 22 katedre za geologijo in paleontologijo FNT, Aškerčeva cesta 12.

PLANINSKO DRUŠTVO »LJUBLJANA — MATICA«

priredi v sredo, 4. aprila, ob 20. uri predavanje Ante Mahkota »IZ SFINGE NA MONT BLANC«. V 180 barvnih posnetkih bo naš znani alpinist prikazal posnetke Julijcev in Grintavcev — predvsem pa vzpon na Sfingo v Triglavski steni, nato pa pot v Švico čez prelaz Sveti Bernard, svoj vzpon v Eigerjevo severno steno in potem skozi Val d'Aosta in Chamonix na Grands Charmoz ter po grebenih Innominate.

KINO

Kino Triglav: 1. do 3. aprila »Pojmo v dežju«, 4. do 6. aprila »Vrtoglavica«.

Kino Vevče: 1. aprila »Sla po moškem«.

Kino Zalog: 1. aprila »V pomladi življenja«.

Kino Svoboda Dolgi most: 1. aprila »Nepoznani je prišel«, 4. in 5. aprila »Benny Goodman«.

Zdravniška dežurna služba

Zdravstveni dom Ljubljana – Center – tel. 33-063

Nočna dežurna služba za nujne obiske na bolnikovem domu od 20 do 7 zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan.

Zdravstveni dom Ljubljana – Rudnik

Od 31. marca do 2. aprila: splošna ambulanta Ižanska 3, tel. 20-167. V nedeljo, 1. aprila, dežurna služba v ambulanti Ižanska 3 samo za nujne primere od 9 do 11.

Od 3. do 6. aprila: dr. Velikonja, Rudnik 80, tel. 23-282.
V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-500.

Zdravstveni dom Ljubljana – Polje

Od 31. marca do 7. aprila bo nočna zdravniška dežurna služba na upravi ZD Polje, tel. 383-220. V odsotnosti kličite postajo LM, tel. 383-100. Podnevi kakor tudi ob nedeljah in praznikih je zdravniška dežurna služba v splošni ambulanti Vevče, tel. 383-221. V odsotnosti kličite postajo LM tel. 383-100.

Zdravstveni dom Ljubljana – Bežigrad

31. marca in 1. aprila: dr. Marjan Naglas, tel. 33-367
2. aprila: dr. Jože Marolt, tel. 30-191, v odsotnosti 30-800
3. aprila: dr. Marjan Naglas, tel. 33-367
4. aprila: dr. Miloš Šetina, tel. 31:281, v odsotnosti 30-800
5. aprila: dr. Lojze Tičar, tel. 21-966, v odsotnosti 30-800
6. aprila: dr. Vladimir Orel, tel. 32-380, v odsotnosti 30-800
Dnevni zdravniški obiski telefon št. 30-884

Zdravstveni dom Ljubljana – Moste

2. aprila: dr. Nada Kikelj, Koblarjeva 17, tel. 33-401
3. aprila: dr. Vinko Ravnikar, Prvomajska 13, tel. 33-162
4. aprila: dr. Milena Stamač, Grablovičeva 18, tel. 30-738
5. in 6. aprila: ZD Moste, Prvomajska 11, tel. 31-359
7. in 8. aprila: dr. Vinko Ravnikar, Prvomajska ul. 13, tel. 33-162

Nedeljska ambulantna služba za nujne primere od 8 do 12, sicer kličite telefon dežurnega zdravnika.
V odsotnosti zdravnika kličite LM tel. št. 30-300

MARIBOR

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 1. aprila, ob 15: Smetana: Prodana nevesta. Izven. Ob 19.30: Molière: Ljudomrznik. Red LMS rumeni in izv.
Ponedeljek, 2. aprila: Zaprto.
Torek, 3. aprila, ob 16.30: Smetana: Prodana nevesta. Izven in za Delavsko univerzo občine Center.
Sreda, 4. aprila, ob 16: Prežih-Mikeln: Samorastniki. Izven in za Delavsko univerzo občine Center.
Ob 19.30: Bizet: Carmen. Red Sreda in izven.
Četrtek, 5. aprila, ob 19.30: Molière: Ljudomrznik. Red LMS modri.
Petek, 6. aprila, ob 19.30: Menotti: Medij, Mozart: Les petits riens (balet). Red LMS zeleni.
Sobota, 7. aprila, ob 19.30: Verdi: Nabucco. Izven.
Nedelja, 8. aprila, ob 15: Molière: Ljudomrznik. Red U in izven.
Ob 19.30: Bizet: Carmen. Izv.

DEŽURSTVO LEKARN

Ponedeljek, 2. aprila: lekarna »Studenci«, Gorkega ul. 18
Torek, 3. aprila: lekarna »Center«, Gosposka ul. 12
Sreda, 4. aprila: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3
Četrtek, 5. aprila: lekarna »Melje«, Meljska c. 2
Petek, 6. aprila: Lekarna »Planinka«, Glavni trg 20
Sobota, 2. aprila: lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1
Nedelja, 8. aprila: lekarna »Studenci«, Gorkega ul. 18

KINO

Kino »Union«: franc. film NAIVNE DEKLICE
Kino Partizan: ital. film RDEČE USTNICE
nem. film RDEČI KROG
Kino »Udarnik«: jugosl. film ABECEDA STRAHU

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. aprila, ob 10 in 15: Boško Trifunović: PRAVLJICA O CARJU IN PASTIRJU. Gostovanje v Laškem.
Četrtek, 5. aprila, ob 15: Boško Trifunović: PRAVLJICA O CARJU IN PASTIRJU. Zaključena predstava za osnovno šolo Hudinja – Celje.
Petek, 6. aprila, ob 19: Ivan Cankar: POHUJŠANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI. Gostovanje v Preboldu.
Sobota, 7. aprila, ob 10: Boško Trifunović: PRAVLJICA O CARJU IN PASTIRJU. – Zaključena predstava za osnovno šolo Hrastnik.
Nedelja, 8. aprila, ob 15.30: Fadil Hadžić: HOTEL ZA NORCE. Izven.
Zaradi izrednega zanimanja občinstva za predstavo HOTEL ZA NORCE smo naknadno uvrstili v repertoar predstavo, ki bo nedeljo, dne 8. aprila, ob 15.30. Prosimo interesente, da si pravočasno nabavijo vstopnice pri gledališki blagajni ali si jih rezervirajo na tel. 29-64.

PREDAVANJE

PLANINSKO DRUŠTVO CELJE priredi v ponedeljek, 2. aprila, ob 17 v dvorani Narodnega doma predavanje Tonija Hiebierja »OD SONČNIH DOLOMITOV DO LEDENE EIGERJEVE STENE«. Predavatelj bo prikazal poleg 180 diapozitivov še kratek film o zimskem vzponu v severni steni Eigerja, za katerega je na mednarodnem alpinističnem festivalu v Trentu prejel prvo nagrado.

KINO

Kino Union: 1. aprila »Afera Nine B«, 2. do 6. aprila »Zaljubljena detektiva«, 7. aprila »Križarji«.
Kino Metropol: 1. in 2. aprila »Vsemu je krivo poletje«, 3. do 5. aprila »Senca preteklosti«, 6. in 7. aprila »Carmen iz Granade«.
Matineja: 1. aprila »Človek v sivem«.

KRANJ

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Sobota, 31. marca, ob 17 in 20: KONCERT 6 BLUES + 1. – Izven.
Nedelja, 1. aprila, ob 16: John Steinbeck: »LJUDJE BREZ ZEMLJE«. Izven.
Sobota, 7. aprila, ob 16 in 19.30: Makarenko: ZAČENJAMO ŽIVETI. Oder mladih P. G. gostuje v Mestnem gledališču v Ljubljani.
Nedelja, 8. aprila, ob 10: »URA PRAVLJIC« v Mestnem gledališču v Ljubljani.

PREDAVANJE

PLANINSKO DRUŠTVO JESENICE

priredi v sredo, 4. aprila, ob 17 v dvorani Narodnega doma na Jesenicah predavanje Tonija Hieblerja »OD SONČNIH DOLOMITOV DO LEDENE EIGERJEVE STENE«. Predavatelj bo prikazal poleg 180 diapozititov še kratek film o zimskem vzponu v severni steni Eigerja, za katerega je na mednarodnem alpinističnem festivalu v Trentu prejel prvo nagrado.

PLANINSKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA

priredi v četrtek, 5. aprila, ob 20 v dvorani DPD Svoboda v Škofji Loki predavanje Tonija Hiblerja OD SONČNIH DOLOMITOV DO LEDENE EIGERJEVE STENE. Predavatelj bo prikazal poleg 180 diapozitivov še kratek film o zimskem vzponu v severni steni Eigerja, za katerega je na mednarodnem alpinističnem festivalu v Trentu prejel prvo nagrado.

NOVA GORICA

GORIŠKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA

V soboto, 31. marca, ob 20. uri: Boris Grabnar: »Vojna tajna«. Gostovanje v Ajdovščini.
V nedeljo, 1. aprila, ob 15. uri: Boris Grabnar »Vojna tajna«. Gostovanje v Dobravljah.

OSTALI KRAJI

MENGEŠ

Kino Mengeš: 4. in 5. aprila »Vojna«, 7. aprila »Osamljeni maščevalec«.

KAMNIK

Kino Duplica: 31. marca in 1. aprila »Darby O'Gill«.
Kino Dom: 31. marca »SOS Pacifik«.

TRBOVLJE

Kino Svoboda II: 1. in 2. aprila »Afera Nine B«, 3. in 4. aprila »Grofica Marica«, 7. aprila »Leila in Gabor«.
Kino Delavski dom: 1. in 2. aprila »Čočara«, 3. do 5. aprila »Vzkipelo mesto«.

ŠKOFJA LOKA

Kino Sora: 1. aprila »Najbolje od vsega« in »Veliko sojenje«.

RADOVLJICA

Kino Radovljica: 1. aprila »Pot okoli sveta v 80 dneh«.

JESENICE

Kino Radio: 1. in 2. aprila »Pesem upornikov«.
Kino Plavž: 1. aprila »Melodija in plesi«, 2. aprila »Pesem upornikov«.
Kino Žirovnica: 1. aprila »Ločitev«.
Kino Dovje: 1. aprila »Mati Indije«.
Kino Koroška Bela: 1. aprila »Zaljubljena detektiva«, 2. aprila »Melodije in plesi«.

SEMPETER V SAV. DOL.

Kino Svoboda: 1. aprila »Mazurka ljubezni«, 4. in 5. aprila »Moderato Cantabile«, 7. aprila »Obtoženi ste, Oscar Wilde«.

VIDEM-KRŠKO

Kino Svoboda: 1. aprila »Solunski atentatorji«, 4. in 5. aprila »Od Aljaske do Meksika«, 7. aprila »Želja«.

ROGAŠKA SLATINA

Kino Rogaška Slatina: 1. aprila »Tarzanova borba za življenje«, 2. in 3. aprila »Dvigalo smrti«, 4. in 5. aprila »Zadnji bo prvi«, 7. aprila »Enostavno dekle«.

MURSKA SOBOTA

Kino Park: 1. aprila »Križarji«, 2. in 3. aprila »Beli šušnji«, 4. in 5. aprila »Prijatelj Joe«, 6. in 7. aprila »Bratje Karamazovi«.

NOVO MESTO

Kino Krka: 1. in 2. aprila »Prelaz preko Rena«, 3. do 5. aprila »Ne drezaj v srečo«, 6. in 7. aprila »Dekle s kovčkom«.

VRHNIKA

Kino Cankarjev dom: 1. aprila »V znamenju Zorca«, »Reka smrti« in »Line – strastni demon«, 4. aprila »Zakon v senci«, 5. aprila »Zakon v senci« in »Ograda«, 7. aprila »Na svidenje, Frančiška«.

RTV Ljubljana RTV

Dr. DANILO SVARA, skladatelj, dirigent, profesor Akademije za glasbo v Ljubljani, slavi te dni šestdesetletnico. Avtorju VIZIJE, VERONIKE DESENIŠKE, PRESERNA in še mnogih drugih stvaritev posvečamo ob njegovem jubileju posebno oddajo v sredo 4. aprila ob 15.20.

TRI SKLADBE IZ SPOREDA TEGA TEDNA

Richard Strauss: Štiri poslednje pesmi (nedelja ob 22.15, II. program). Simfonična pesnitev, opera in samospev s klavirjem — to so tista tri skladateljska torišča, kjer se je genij velikega bavarskega mojstra najbolj izživel. Samospev mu je bil spremljevalec domalega vse življenje. Res da zadnjih dvajset let ni napisal nobenega, kot štirinosemdesetleten starec pa se je še enkrat vrnil k tej zvrsti in leta 1948 napisal štiri pesmi s spremljavo velikega simfoničnega orkestra, tri na besedilo Hermanna Hesseja, četrto na Eichendorffove stihe. To so Straussove ŠTIRI POSLEDNJE PESMI. Naslov seveda ni skladateljev, saj ni slutil, da so njegovo slovo od zvrsti, ki mu je bila pri srcu od mladih let, in tudi ne, da bo čez leto dni v grobu. Zbirka ga je dobila šele ob natisu po mojstrovi smrti. Nastala je v Švici, kamor je Strauss zadnja leta življenja rad zahajal.

Bruno Bjelinski: Mediteranska simfonietta (torek ob 9.25). Nemara imajo prav tisti, ki sodijo, da ima umetnost hrvatskega skladatelja Bruna Bjelinskega nekaj značilnih sredozemskih potez. Vedrina, lirizem, iskriv humor, ki se rad sprevrže v rahlo ironijo, so res pod meditiranskim nebom doma in jih tudi v glasbi Bjelinskega pogosto srečujemo. Kakor da je takega mnenja tudi sam, je skladatelj leta 1958 napisal skladbo, katere navezanost na atmosfero Mediterana je nakazana že v naslovu. To je MEDITERANSKA SINFONIETTA, majhna simfonija, napisana za nekoliko zmanjšani komorni orkester predklasičnega tipa v treh stavkih. Prvi naj bi bil podoba lahkoživega osvajalca ženskih src, drugi je serenada v ritmu sicilijane in z melodijo, ki jo je skladatelj zapisal že v zgodnji mladosti, razigrani finale pa prikazuje veseli vrvež na sončnih sredozemskih obalah.

Roy Harris: Fantazija za klavir in orkester (prvič v našem sporedu v petek ob 23.05). V Royu Harrisu ima glasbena umetnost Novega sveta enega svojih najvidnejših predstavnikov. Že v prvih stvaritvah je ta farmarski sin iz Oklahome, potomec škotsko-irskih priseljencev, pokazal, da tiči v njem ustvarjalec širokega zamaha. Do danes, ko mu je 64 let, je napisal sedem simfonij, več koncertantnih stvaritev, dosti vokalno-instrumentalnih del in kopico komornih skladb. Njegova umetnost želi biti ameriška, zato se je Harris naslonil v nji na tematiko ljudskega glasbenega blaga, na keltske napeve in protestantske himne. Nekaj tega najdemo tudi v njegovi leta 1954 komponirani FANTAZIJI ZA KLAVIR IN ORKESTER, delu, ki nam torej daje nekaj pogleda v najnovejše glasbeno dogajanje onkraj Atlantika.

OPERNA GLASBA V TEDNU

OD 1. DO 7. APRILA

V naši redni oddaji »55 minut za ljubitelje operne glasbe« bomo v ponedeljek ob 17.05 predvajali reportažo o premieri Bizetove »Carmen«, ki bo najbrž nocoj v mariborski operi. Slišali boste lahko razgovore s protagonisti, poleg tega pa bomo predvajali nekaj glasbenih odlomkov s premiere.

V sredo ob 13.30 bodo na sporedu dvospevi iz Verdijevih oper Ernani, Rigoletto, Don Carlos in Othello. Istega dne ob 21.00 boste lahko slišali Menottijevo komično opero v enem dejanju »Amelija gre na ples«. V glavnih vlogah nastopajo Margherita Carosio, Rolando Panerai in Giacinto Prandelli.

V četrtek ob 23.05: »Scene iz Kogojevih Črnih mask«.

Odlomek iz Puccinijeve »La boheme« boste lahko slišali v petek ob 14.35.

V soboto ob 18.10 bodo sopranistka Victoria de Los Angeles, tenorist Nicolai Gedda in basist Boris Hristov nastopili v dveh velikih scenah Gounodovega »Fausta«. Na sporedu bodo: Monolog Mefista, duet Margarete in Fausta ter zaključni prizor opere.

II. PROGRAM

V nedeljo ob 13.10 bo oddaja »Operne melodije«. Vrstili se bodo odlomki iz oper »Dido in Enej«, »Pirat«, »Trubadur«, in »Tosca«. Zvečer ob 20.00 pa bo na sporedu II. dejanje Giordanove opere »Andre Chenier«, z Renato Tebaldi, Mariom del Monacom in Ettorom Bastianinijem v najvidnejših vlogah.

V torek ob 19.00 bomo predvajali tri odlomke iz Janačkove opere »Katja Kabanova«.

V četrtek ob 20.00 bomo izvedli opero »Carostrelec« Carla Marie von Webra z ansamblom dunajske Državne opere. Vlogo Gasparja bo pel naš rojak Marijan Rus.

UMETNOST FRITZA KREISLERJA

ODDAJA V SPOMIN NA POKOJNEGA UMETNIKA

V spomin na nedavno umrlega velikega violinista Fritza Kreislerja smo našim poslušalcem pripravili oddajo, v kateri bo sam nastopal kot izvajalec in sicer s sporedom, obsegajočim vrsto najbolj mikavnih točk iz njegovega repertoarja. Vse skladbe, ki jih bomo predvajali, so nastale v času, ko je Kreisler živel. Na sporedu bo njegov lastni Rondino na Beethovnovo tému, nato pa skladbe Debussyja, Albeniza, Falle, Dvořáka. Kreisler je s svojo izvajalsko umetnostjo predstavnik časa, ki ga danes ni več. Doraščal je v vzdušju, v katerem je vladala še stara dunajska »Gemütlichkeit«. Citiramo nekaj besed iz spremnega teksta k našemu posnetku: »Okus in atmosfera njegovih dni sta bila bolj bogata, bolj romantična, bolj globoka in barvita kot današnjih. Tempo življenja je bil udobnejši; dovoljeval je lagodnejše in temeljitejše vživljanje v vsebino muzikalnih stvaritev. Bil je pravo nasprotje naglici našega časa.«

Od leta 1910 do 1950 je Fritz Kreisler posnel preko 200 gramofonskih plošč in to skoraj vse za družbo RCA Victor in njene evropske podružnice. Pri naših posnetkih gre pravzaprav za presnetke teh izvirnih posnetkov.

Spremljevalec Fritza Kreislerja pri klavirju bo Carl Lamson.

PIERRE CORNEILLE, LE CID

Književnost francoskega sedemnajstega stoletja je rodila troje nespornih genijev: Descartesa, Corneilla in Pascala. Pierre Corneille, odvetnik iz Rouene, je doživel komaj tridesetleten očarljiv uspeh s svojo tragikomedijo »Le Cid«; napisal jo je leta 1636.

To tragikomedijo »Le Cid« je Corneille prenesel na španska tla, v čas vojn proti Mavrom. Don Rodrigo, z vzdevkom Cid, je hkrati junak — saj premaga Mavre — in ljubimec lepe Jimene. Mlada se ljubita, a med njunima očetoma izbruhne spor. Jimenin oče, Don Gormas, je v razburjenju prisolil svojemu nasprotniku, Donu Diegu — Rodrigovemu očetu — zaušnico. Don Rodrigo je maščeval čast svoje družine in svojega očeta s tem, da je ubil očeta svoje zaročenke Jimene. Ta je odšla h kralju in zahtevala, naj kaznuje morilca, čeprav je Rodriga ljubila. Tako sta se Don Rodrigo in Jimena znašla med dvema skrajnostima, med njuno ljubeznijo in med njuno častjo. Zlasti tragičen je ta preplet v Jimeninem srcu, saj se mora boriti s svojo odločnostjo in s svojim ponosom proti strasti in globokim čustvom do Dona Rodriga, morilca svojega očeta.

V literarnem večeru, 5. aprila 1962, boste slišali začetne prizore tretjega dejanja. V tem dejanju Don Rodrigo po opravljenem zločinu pribeži v Jimenino hišo, da prosi Jimeno, naj ga takoj usmrti in se s tem maščuje za očetovo smrt.

DVE OPERI

Opera »Carostrelec« Carla Marie von Webra — slišali jo boste v četrtek ob 20.00 na drugem programu — je ob krstni predstavi doživela nenavadno velik uspeh. Pravijo, da so melodije iz te opere kmalu po prvi predstavi leta 1821 v Berlinu peli in žvižgali po vsej Nemčiji. To priljubljenost si je »Carostrelec« v nemško govorečih deželah ohranil do danes, pri nas in v drugih deželah pa jo zadnje čase redkeje srečamo.

S »Carostrelcem« je nastal pojem prave nemške nacionalne opere: da bi pozabilo nemirne in krvave čase revolucije, je meščanstvo v umetnosti bežalo v svet romantike. Starodavne pravljice z duhovi, legende iz daljnih, predvsem vzhodnih dežel, sijajni in mistični srednji vek, prebujajoča se narodna zavest so bili viri, iz katerih so črpali snov pesniki, pisatelji, skladatelji in drugi. Klasicistična strogost se je umaknila romantični svobodomiselnosti.

Prvič se je Weber srečal s snovjo Carostrelca že leta 1810. Tako mu je ugajala, da je pričel pisati libreto, vendar ga ni končal. Sedem let kasneje, ko se je preselil v Dresden, ga je na to zgodbo spomnil tamkajšnji advokat in gledališki igralec Johann Friedrich Kind in mu v desetih dneh napisal libreto. Ker je Weber prevzel v Dresdenu mesto direktorja novo ustanovljene nemške Opere, mu je ostalo zelo malo časa za komponiranje. »Carostrelca« je končal 13. maja 1821. Berlinu so sledila druga nemška mesta in v nekaj letih vsa evropska operna središča. Skoraj povsod so kaj spremenili. V Parizu ni šlo brez baleta, na Dunaju so nekaj prizorov črtali in druge dodali, v Petrogradu pa so ga po prvi uprizoritvi celo prepovedali.

V četrtek bomo »Carostrelca« slišali v izvedbi ansambla Dunajske državne opere pod vodstvom Otta Ackermanna.

*

»Amelija gre na ples«, komična enodejanka Giana Carla Menottija bo na na sporedu v sredo ob 21.00. Naslov »Amelija gre na ples«, pravzaprav ni točen, Amelija bi namreč rada šla na ples, pa se ji ne posreči. Najprej jo zadržuje ljubosumni soprog, izvedeti hoče ime njenega ljubimca. Amelija pove ime moškega, ki stanuje nad njimi. Ljubosumni mož vzame revolver in gre v zgornje nadstropje, ljubimec pa se med tem spusti po vrvi v spodnje. Kot se to spodobi v operah, roti Amelijo, naj z njim zbeži, toda Amelija je sklenila, da pojde na ples in noče o kakem begu ničesar slišati. Zdaj se vrne soprog in ko najde ljubimca pri ženi, ga hoče ustreliti, na srečo pa revolver odpove. Razumljivo je, da tudi zdaj ljubosumni mož o plesu ne mara ničesar slišati, tudi potem ne, ko mu Amelija razbije vazo na glavi. Trušč je priklical policijo, vse kaže, da bo ples dokončno padel v vodo, vendar galantni policijski komisar končno odpelje Amelijo na ples...

TEDENSKI PROGRAM RADIA LJUBLJANA OD 1. APRILA 1962 DO 7. APRILA 1962

Nedelja, 1. aprila

6.00—7.35 Z dobro voljo v nedeljsko jutro
7.35—9.00 Zabavni mozaik
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.40 Partizanski samospevi Janeneza Kuharja
10.00 Še pomnite, tovariši ... Hinko Bratož-Oki: Med ofenzivo
10.30 Pisan glasbeni dopoldan
11.30 Nedeljska reportaža — Nace Grom: Orumeneli listi slave
11.50 Nekaj melodij za dober tek
12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. del
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Za našo vas
14.00 Vesele slovenske narodne v izvedbi naših zborov
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. del
15.15 Zveneče kaskade
15.30 V nedeljo popoldne v Operi
16.00 Humoreska tega tedna — Žarko Petan: Leteči upokojenec
16.20 V prijetnem razpoloženju ob radijskem sprejemniku
17.05—19.00 Sportna nedelja
19.00 Obvestila
19.05 Razni orkestri — razni stili
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Izberite melodijo tedna
20.45 Iz albuma orkestra Raphaele
21.00 Umetnost Fritza Kreislerja — (oddaja v spomin na pokojnega umetnika)
21.45 »V soju zvezd«
22.15 Orkestri in solisti RTV Ljubljana (oddaja iz skupnega jugoslovanskega programa) Prenos iz Zagreba
23.05 Želimo vam obilo zabave
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Nedelja

12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved
13.10 Operne melodije
14.00 Popevke in vedri ritmi
14.30 Od Domenica Scarlattija do Josepha Haydna
15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved
15.15—16.00 Rendez-vous z glasbo a) Ena melodija — več izvedb, b) Jula in Sacha, c) Ples po bobnih
19.00 Vitezslav Novak: Slovaška suita
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Umberto Giordano: 2. dejanje opere Andre Chenier
20.45 Mednarodna radijska univerza — Lahka glasba od srednjega veka do 20. stoletja, 5. oddaja: Jacques Chailley: Srednjeveška stara umetnost in začetki nove umetnosti do konca 14. stoletja
21.00 V nedeljo ob devetih zvečer — »Oh, ta april!«
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan
22.15 Iz del Richarda Straussa
23.00—23.05 Poročila

Ponedeljek, 2. aprila

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Naši solisti v popularnih operah
8.35 Glasbeno srečanje
8.55 Za mlade radovedneže — a) Božo Grošelj: Potovali smo po deželi fjordov, b) Glasbena oddaja za otroke
9.25 Naš zabavni kaleidoskop
10.15 Od tod in od ondod
11.00 Cetrt ure z Zadovoljnimi Kranjci
11.15 Naš podlistek — Pierre Boulle: Mesečevci — I.
11.35 Pevske ter instrumentalne miniature
12.05 Trio Slavka Avsenika
12.15 Kmetijski nasveti — inž. Stojan Vrabl: Skropljenje nasadov pred cvetenjem
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Do dveh pa v zabavnem tonu
14.00 Orkestralne rapsodije
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Violina in viola
15.40 Literarni sprehod — Henri Thomas: Predgorje

16.00 Vsak dan za vas
17.05 Ob premierah v slovenskih opernih gledališčih — Carmen Georga Bizeta v mariborski Operi
18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu
18.10 Ko na zemljo pada mrak ... a) Večerne sence, b) Na vasi pa fantje pojo, c) Sopek lepih melodij
18.45 Radijska univerza — Pavle Janežič: Skrb za slepe
19.00 Obvestila
19.05 Naši mladi reproduktivci — violončelist Ciril Škerjanc — prva izvedba posnetka
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Glasbena skrinja
20.45 Kulturni globus
21.00—22.50 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije dirigira Samo Hubad
22.50 Literarni nokturno
23.05 Zadnji ples pred polnočjo
23.45 Melodije za lahko noč
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Ponedeljek

19.00 Od klavirja do big banda
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Koncert tenorista Petra Pearsa z Benjaminom Brittnom pri klavirju na Aldeburškem festivalu leta 1959 (s sporedov BBC)
20.25 Glasbena medigra
20.30 Napredujte v angleščini — 6. lekcija
20.45 Kvintet Jožeta Kampiča
21.00 Vrtiljak vsega — za vsakogar
22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda I. programa za naslednji dan

Torek, 3. aprila

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Gorenjski vokalni oktet
8.25 Naš zabavni kaleidoskop
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Ekspresno pismo
9.25 Medigra iz orkestrskega studia
10.15 Izberite melodijo tedna! (ponovitev oddaje z dne 1. aprila 1962)
11.00 Kvartet Jožeta Privška
11.15 Napredujte v angleščini — 6. lekcija (ponovitev)
11.30 Iz slovanskega opernega repertoarja
12.05 Slovenske narodne pesmi
12.15 Kmetijski nasveti: — inž. Milan Simić: Gozdni požari
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Z narodnimi pesmimi od Triglava do Ohrida
13.50 Nekaj melodij za godala
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Ciril Kosmač
14.35 Sopek samospevov Hrabroslava Volariča z domačimi medigrami
15.20 Lahka glasba z orkestrom Gabriele
15.30 V torek na sviderje
16.00 Vsad dan za vas
17.05 Izbor iz Čajkovskega — 4. oddaja
18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu
18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe — Iz mladih dni slavnih skladateljev
18.45 S knjižnega trga
19.00 Obvestila
19.05 Zabavni orkestri naših radijskih postaj
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Po ure z zboroma Slovenske filharmonije in RTVL
20.30 Radijska igra — Wolfgang Weyranek: Indijanska balada
21.45 Gaetano Corticelli: Romantični trio za klarinet, violončelo in klavir
22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja (23) Francoska moderna: Jolivet, Messiaen, Ibert, Françaix
23.05 Mladim plesalcem
23.45 Melodije za lahko noč
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Torek

19.00 Trije odlomki iz opere »Katja Kabanova« Leoša Janačka
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Glasba Alberta Roussela: harfa, flavta, klavir
20.25 S popevkami čez kontinente
20.55 Odmevi iz Varšave — II. oddaja
21.30 Iz serije »Znanost za mir« Organizacije vzhodnih RTV služb (OIRT): prof. dr. Wladislaw Szafer: Zaščita prirode in njenih bogastev
21.45 Jazz ob 21.45
22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Sreda, 4. aprila

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Naš zabavni kaleidoskop
8.55 Pisani svet pravljic in zgodb a) Gustav Strnisa: Nekaj za vas, b) Glasbena oddaja za cicibane — Na otroškem igrišču
9.25 Pesem, ples in sonata Antonina Dvořaka
10.15 Od tod in od ondod
11.00 Alojz Srebotnjak: Glasba za godala
11.15 Človek in Zdravje — Vinko Skalar: Tatvine pri otrocih in mladoletnikih
11.25 Želimo vam dober tek
12.05 Ob zvokih Veselih planšarjev
12.15 Kmetijski nasveti — inž. Janez Saksida: Kakovost hibridne koruze in razkuževanje semena
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Dvospevi iz Verdijevih oper
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Ekspresno pismo (ponovitev)
14.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
15.20 Jean Sibelius: Prva simfonija
16.00 Vsak dan za vis
17.05 Soferjem na poti
17.50 Dve skladbi z orkestrom Raphaele
18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu
18.10 Dve zasedbi — navadna in nenavadna (s sporedov BBC)
18.40 Benjamin Britten: Interludij za harfo
19.00 Obvestila
19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Naš variete
21.00 Gian Carlo Menotti: Amelija gre na ples — komična opera v enem dejanju — zbor in orkester milanske Scale dirigira Ennio Sanzogno, vodja zbora Vittore Veneziani
22.15 Po svetu jazza — »Nepoznani jazzmani«
22.45 Glasbena medigra
22.50 Literarni nokturno
23.05 Petar Konjović: Prvi godalni kvartet v d-molu
23.45 Melodije za lahko noč
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Sreda

19.00 Angleščina za mladino — 48. lekcija
19.15 Mihovil Logar: Muzika za klavir
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Petnajst minut pojo »Dunajski dečki«
20.15 Zabavni intermezzo
20.30 Ruski tečaj za začetnike — 47. lekcija
20.45 Robert Schumann: Godalni kvartet v A-duru op. 41 št. 3 (Radijski godalni kvartet) — prva izvedba posnetka
21.15 Samo za ljubitelje plesa
22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Četrtek, 5. aprila

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Pesni ritmi s koncertnega in opernega odra
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Ciril Kosmač (ponovitev)
9.25 Ciganski napevi z orkestrom Toki Horvath
9.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
11.00 Pogovor flavte in fagota
11.15 Ruski tečaj za začetnike — 47. lekcija (ponovitev)
11.30 Arije iz malo znanih oper
12.05 Kvintet bratov Avsenik
12.15 Kmetijski nasveti— inž. Tone Skvarč: Dognojevanje v vinogradih
12.25 Melodije ob 12.25

13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Narodne pesmi jugoslovanskih narodov
13.50 Operetni napevi v ritmu
14.05 Blaž Arnič: Sedma simfonija »Simfonija dela«
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Izlet na Havaje
15.30 Turistična oddaja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušalcev
18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu
18.10 Od harmonike do orkestra — vse v ritmu
18.45 Kulturna kronika
19.00 Obvestila
19.05 Amsterdamski Concertgebouw orkester pod taktirko Eduarda van Beinuma
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov
20.45 Zabavni orkester Franck Pourcel
21.00 Literarni večer — Corneille: Le Cid
21.40 Edith Farnadi igra Bartoka in Liszta
22.15 Naš skupni studio (oddaja iz skupnega jugoslovanskega programa — prenos iz Beograda)
23.05 Scene iz Kogojevih »Crnih mask
23.30 Ansambel Tommy Gumina
23.45 Melodije za lahko noč
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Četrtek

19.00 Popevke, ki jih radi poslušate
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Carl Maria von Weber: Carostrelec, opera v 3 dejanjih — zbor dunajske Državne opere in Dunajski simfonični orkester dirigira Otto Ackermann
22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Petek, 6. aprila

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Naš zabavni kaleidoskop
8.55 Pionirski tednik
9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe — Iz mladih dni slavnih skladateljev
10.15 Od tod in od ondod
11.00 Tri arije iz Meyerbeerovih oper
11.15 Naš podlistek — Pierre Boule: Mesečevci — II.
11.35 Matija Bravničar in Krešimir Baranović
12.05 Poje Slovenski oktet
12.15 Kmetijski nasveti — inž. Tone Wagner: Aprilsko delo s hmeljem pri nas in v tujini
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 V narodnem tonu (ansambli RTV Beograd)
13.45 Zabavni orkester Frank Chacksfield
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Povest o zeleni livadi
14.35 Giacomo Puccini: Odlomki iz opere »La Boheme«
15.20 Chopinovi valčki in nokturni
15.45 Jezikovni pogovori
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Trije skladatelji — trije koncerti
18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu
18.10 Domači napevi
18.45 Iz naših kolektivov
19.00 Obvestila
19.05 Od pristanišča do pristanišča z orkestrom Les Baxter
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Zabavni orkester RTVL
20.15 Tedenski zunanje-politični pregled
20.30 Skladatelj Anton Lavrin: Iz njegove klavirske in zborovske glasbe
Pet preludijev za klavir (pianistka Zlata Feller) prvič na sporedu RTVL — Belokranjska deklica (zbor Slovenske filharmonije dirigira Rado Simoniti) — Tapan — plesi iz Makedonije (Zlata Feller) prvič na našem sporedu S
20.55 Majhen koncert Hollywoodskega simfoničnega orkestra
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
22.15 Ob zvokih zabavne glasbe
22.50 Literarni nokturno
23.05 Simfonična glasba z obeh strani Atlantika — Witold Lutoslawski: Musique funèbre — Roy Harris: Fantazija za klavir in orkester (prvič v našem sporedu)
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Petek

19.00 Zapišite narek! Tečaj za angleški jezik — 49. narek
19.15 Poje vam Anica Zubović
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Dirigent Zubin Mehta s simfoničnim orkestrom Jugoslovanske radiotelevizije
21.00 Zabavni potpuri
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije — Znanstveniki o svetu XXI. stoletja
21.45 Jazz ob 21.45
22.00—22.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan

Sobota, 7. aprila

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored)
8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.40 Petnajst vedrih minut
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — Povest o zeleni livadi (ponovitev)
9.25 Melodije, ki jih radi poslušate
9.45 Igra vam trio Bardorfer
10.15 Od tod in od ondod
11.00 Pet pevcev — pet popevk
11.15 Angleščina za mladino — 48. lekcija (ponovitev)
11.30 Risto Savin: Trio v g-molu za violino, violončelo in klavir
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti — Franc Škerl: Obnova sadovnjakov v ljubljanskem okraju
12.25 Melodije ob 12.25
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Za vsakogar nekaj
14.00 Gioacchino Rossini — Ottorino Respighi: Fantastična prodajalna, baletna suita
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Napotki za turiste
15.25 Domači zabavni ansambli
15.40 Moški zbor »Zarja« iz Trbovelj p. v. Jožeta Skrinarja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino ...
17.50 Veder intermezzo
18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu
18.10 Dva prizora iz Gounodovega »Fausta«
18.45 Naši popotniki na tujem
19.00 Obvestila
19.05 Zdaj pa kar po domače

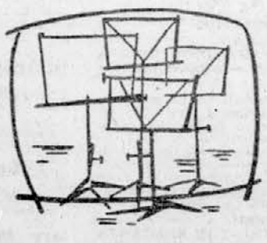

19.30 Radijski dnevnik
20.00 »Po lepi modri Donavi«
20.20 Jacques Perret — Jean Forest: Korporala se drži smola — V. epizoda: Korporal pobegne drugič
20.55 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Do polnoči v plesnem ritmu
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje

DRUGI PROGRAM

Sobota

19.00 Ob zvokih zabavne glasbe
19.30 Radijski dnevnik
20.00 Balet v Operi
21.00 Poje Ivo Robić
21.15 Jazz na koncertnem odru — Jack Teagarden v newyorškem lokalu The Roundtable
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda II. programa za naslednji dan
22.15 Plesna glasba
23.00—23.05 Poročila

Radio Koper

NEDELJA

8.40 Z vedro pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: »Da bo naš kraj lepši« — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Poje Marjana Deržaj — 13.30 Sosedni kraji — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.15 Poje Koroški akademski oktet in ženski kvartet Kluba koroških studentov — 15.30 Igrajo zabavni orkestri.

PONEDELJEK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 14.40 Odlomki iz oper — 14.30 Od ansambla do orkestra — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne pesmi v priredbih Nika Štritofa poje Janez Triller, pri klavirju Erminij Ambrozet.

TOREK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 V ritmu z malimi ansambli — 14.00 Pulieta zabavnih popevk — 14.30 Šola in življenje: »Med mladimi čipkaricami v Cerknem — 14.50 Pet mladih igra na klavirju in harmoniki — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Tečaj italijanskega jezika, II. del — 21. lekcija.

SREDA

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 7.45 Tečaj ital. jezika, II. del — Ponovitev 21. lekcije — 13.30 Poročila — 13.40 Zabavni ritmi — 14.00 Odmevi iz Jugoslavije — 14.30 Za oddih in razvedrilo vam igrajo in pojo Sam Butera, Marjana Deržaj in Stane Mancini, Al Cajola, Dean Martin in Rudi Risavy — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba — vmes reklame — 15.30 Pojo zbori z učiteljišča v Tolminu p. v. Maksa Pirnika.

ČETRTEK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 14.30 20 minut z orkestrom Helmuta Zachariasa — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Melodije za prijetno popoldne — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Tečaj italijanskega jezika, II. del — 22. lekcija.

PETEK

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 7.45 Tečaj italijanskega jezika — II. del — 22. lekcija — 13.30 Poročila — 13.40 Pojeta zbora RTV Beograd in Zagreb p. v. Borivoja Simića in Slavka Zlatića — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Operetne melodije — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba — vmes reklame — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

SOBOTA

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Majhen koncert zabavne glasbe — 15.00 Dnevnik — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 15 minut z ansamblom Borisa Kovačiča in pevcema Stankom Goriškom ter Danilom Cadežem.

Televizijski spored

Oddajniki:

KRVAVEC — kanal 5
NANOS — kanal 6
KUM — kanal 11

Pretvorniki:

Kunigunda — 6
Tržič — 6 in 9
Pohorje — 8
Velenje — 8
Mozirje — 10
Skalnica — 11

Oddajnik

SLJEME — kanal 9

Nedelja

RTV ZAGREB
10.00 ODDAJA ZA KMETOVALCE
Ob 50. kmetijski oddaji RTV Zagreb se bodo gledalcem predstavili sodelavci teh oddaj
RTV LJUBLJANA
10.30 BETSY — TV film iz serije Veter (posreduje samo oddajnik Krvavec s priključki)
RTV ZAGREB
ŠPORTNO POPOLDNE
RTV BEOGRAD
18.00 KONCERT NARODNE GLASBE
20.00 SEDEM DNI
RTV ZAGREB
20.45 APRIL V KARLOVCU — zabavno-glasbena oddaja — prenos iz Karlovca
V oddaji, ki jo organizira RTV ZAGREB v sodelovanju s karlovško industrijo, bodo nastopili: Marjana Deržaj, Majda Sepe, Djordje Marjanović, Dragutin Diklić, Ljiljana Petrović, Vice Vukov, Vikica Brešer, Zdenka Vučković, Zvonko Špišić, Kvartet »4 M« ter Nela Eržišnik, Braco Rajs in Anton Vrdoljak. Na sporedu bo tudi revija modelov karlovške tekstilne industrije

Ponedeljek

RTV ZAGREB
18.00 VETER — serijski film (posreduje samo oddajnik Sljeme)
RTV BEOGRAD
18.30 IZ INDUSTRIJE ZA INDUSTRIJO
RTV ZAGREB
19.00 PREGLED
RTV BEOGRAD
19.45 PROPAGANDNA ODDAJA
JRT
20.00 TV DNEVNIK
RTV BEOGRAD
20.20 TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED
RTV LJUBLJANA
20.35 A. P. Čehov: NA VELIKI CESTI — TV drama v izvedbi Slovenskega narodnega gledališča Trst
RTV ZAGREB
20.35 V. Hall: BILO JIH JE SEDEM — TV drama v izvedbi Narodnega gledališča Sarajevo
JRT
22.10 TV DNEVNIK — II.

Torek

N I S P O R E D A

Sreda

EVROVIZIJA
14.55 NOGOMETNA TEKMA ANGLIJA : AVSTRIJA — prenos iz Wembleya — komentar v slovenščini
RTV LJUBLJANA
18.00 PALČICA — TV slikanica po Andersenovi pravljici
18.10 RISANI FILM
18.20 NASVETI: TABLETOMANIJA — svetuje dr. Milan Hodalič
18.30 ŠPORTNA ODDAJA
18.40 S KAMERO PO AFRIKI — serijski film
19.05 SODOBNA KIRURGIJA — V. — Ortopedija
Oddaja bo govorila o napredku ortopedije pri nas. Ta stroka je v povojnih letih dosegla velik razmah. Danes imamo sodobno opremljeno ortopedsko kliniko v Ljubljani in več rehabilitacijskih ustanov v raznih krajih Slovenije. V oddaji bodo gledalci videli tudi izsek iz vsakdanjega življenja naše ortopedske klinike
RTV ZAGREB
18.00 PIONIRSKI MOZAIK
19.00 JIM IZ DŽUNGLE — serijski film
RTV LJUBLJANA
19.30 TV OBZORNIK
JRT
20.00 TV DNEVNIK
RTV BEOGRAD
20.20 PROPAGANDNA ODDAJA
20.30 DIRKA — zabavno-glasbena oddaja
V prvi oddaji bo na sporedu quiz po sistemu igre »Človek ne jezi se«. Sodelovali bodo znani kulturni in javni delavci, umetniki, športniki in drugi. V tej oddaji bodo tekmovali Olga Spiridonović, Lola Novaković, Dragoslav Šekularac in Milorad Soškić
RTV ZAGREB
21.30 PORTRETI IN SREČANJA — Istrsko potujoče gledališče
JRT
22.00 TV DNEVNIK — II.

Četrtek

RTV ZAGREB
10.00 TV V ŠOLI
RTV BEOGRAD
18.00 OTROŠKI FILMI
19.00 ČAS, LJUDJE IN DOGODKI
JRT
20.00 TV DNEVNIK
RTV LJUBLJANA
20.20 KRATEK FILM
20.30 TIŠINA — ODDAJA — zabavno-glasbena oddaja
Nastopili bodo: Marjana Deržaj, Majda Sepe, Nino Robić, Stane Mancini, Rafko Irgolič, Ted Stipka, vokalni kvartet Melos in mali ansambel Jožeta Privška. Gosta oddaje bosta to pot Djordje Marjanović iz Beograda in Joe Canada iz Švice. V »sejmu popevk« bodo gledalci tokrat izbirali med skladbami komponistov Jožeta Privška, Teda Stipke, Vladimira Stiasnyja, Mojmira Sepeta in Bojana Adamiča. Seveda bo v oddaji spet nastopil Frane Milčinski
RTV BEOGRAD
21.40 KNJIGE IN PISATELJI: Eli Finci govori o kritičnem delu Milana Bogdanovića, zbranem v 4 poglavjih z naslovom »Stari in novi«
RTV LJUBLJANA
21.55 VELIK NEMI FILM
RTV BEOGRAD
21.55 VELIK NEMI FILM
JRT
22.25 TV DNEVNIK — II.

Petek

RTV BEOGRAD
19.00 TAJNI DNEVNIK DR. HUDSONA — serijski film
RTV LJUBLJANA
19.30 DOMA IN NA TUJEM
RTV BEOGRAD
19.50 PO MUZEJIH IN GALERIJAH
JRT
20.00 SPET SMO TU
RTV LJUBLJANA
20.20 SPORED JUGOSLOVANSKE KINOTEKE: Zopet sva tu
V tej danski filmski komediji nastopata komika Schenström in Madsen znana pod imenoma Pat in Patahon. Uvodno predavanje bo imel naš stalni sodelavec, izredni profesor na Akademiji za igralsko umetnost France Brenk Približno
21.50 ZADNJA POROČILA
RTV BEOGRAD
20.20 KONCERT ZABAVNE GLASBE
22.30 TV DNEVNIK — II.

Sobota

EVROVIZIJA
15.45 TEKMOVANJA V VESLANJU NA TEMZI (Oxford : Cambridge) — komentar v slovenščini
JRT
popoldne
STAFETA MLADOSTI — magnetoskopski posnetki dopoldanske prireditve na Jesenicah
RTV BEOGRAD
18.00 PRENOS IZ GLEDALIŠČA »BOŠKO BUHA«
RTV ZAGREB
19.00 TV POŠTA
19.15 PANORAMA — oddaja o umetnosti
JRT
20.00 TV DNEVNIK
RTV BEOGRAD
20.20 PROPAGANDNA ODDAJA
20.35 NA TAJNEM KANALU — humoristična oddaja
ITALIJA
21.05 GLASBENA REVIJA
RTV LJUBLJANA
22.15 POŠTNA KOCIJA — serijski film
RTV BEOGRAD
22.15 VREMEPLOV — reportaža
JRT
22.45 TV DNEVNIK — II.

TRŽAŠKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANSKEM TV-STUDIU

V ponedeljek ob 20.35 bodo člani Slovenskega narodnega gledališča v Trstu predstavili televizijskim gledalcem dramo »Na veliki cesti« po delih A. P. Čehova.

Enodejanka »Na veliki cesti« je najstarejše ohranjeno dramsko besedilo Čehova. Pisatelj jo je napisal leta 1885, ko je že končal študij medicine, za osnovo pa mu je služila novela »V jeseni«. Dejanje se odvija v obcestni krčmi, ki se v njej ustavljajo romarji, popotniki, tatovi, izgubljeni ljudje in ki s svojimi gosti predstavlja dno takratne ruske družbe. Režiser Jože Babič je poleg osnovne enodejanke v ta ambient vključil še dve krajši epizodi »Tragik po sili« in »Predavanje o škodljivosti tobaka«. V glavnih vlogah bodo nastopili Joško Lukeš, Julij Guštin, Rado Nankrst in Silvij Kobal.

ZA MLADE RADOVEDNEŽE

BOŽO GROŠELJ: POTOVALI SMO PO DEŽELI FJORDOV

Po pismih, ki prihajajo v naše mladinsko uredništvo vidimo, da naši mladi poslušalci zelo radi poslušajo potopise in zapise s popotovanj po svetu. Tako smo tudi v pogovorih z otroki zvedeli, da bodo zelo pozorno spremljali oddaje, v katerih bomo posredovali magnetofonske posnetke in zapise s potovanja »Karavane prijateljstva« po Afriki. In zato smo že koj prve dni, ko se je naš Slovenski oktet vrnil s svojega dvajsetdnevnega gostovanja na Norveškem, poskrbeli za tekst za tole našo oddajo. Član Slovenskega okteta Božo Grošelj je za oddajo, ki bo na sporedu v ponedeljek 2. aprila ob 8.55, zapisal nekaj spominov in svojih vtisov z gostovanj v raznih mestih na Norveškem. Poglavitni namen gostovanja so bili, kajpak, koncerti — lepa vrsta koncertov. A prijazni in gostoljubni Norvežani so gostom tudi prav radi pokazali nekatere zanimivosti in znamenitosti svojih krajev. Razen tega pa so se naši pevci v številnih srečanjih spoprijateljili z otroki in mladino po šolah, saj so več koncertov priredili tudi za šolarje: tako v Olesundu, v Moldeu in drugod.

Vabimo vas torej, da v ponedeljek, dne 2. aprila ob 8.55 prisluhnete oddaji z naslovom »POTOVALI SMO PO DEŽELI FJORDOV«, v njej se bomo sprehodili po najsevernejši evropski deželi — po Norveški.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Uradno začasno poročilo za 7. kolo LOTO

Žrebanje je bilo 28. marca v Beogradu

Kombinacija številk

5	20	22
23	48	49

Dodatna številka 40

Te številke so bile izžrebane po naslednjem vrstnem redu:

20, 23, 22, 5, 48, 49 in dodatna številka 40.

Skupno je bilo vplačanih kombinacij 1,514.576; 75,728.800 din.

Sklad za razdelitev dobitnikom (50 % vplačanega zneska) 37,864.400 din; od tega:

20% za PRVI dobitek (s 6 zadetki) znaša 7,572.880 din, kateri znesek naj se skladno s čl. 28. pravil igre LOTO prenese v sklad dobitkov za 5 zadetkov, ker ni dobitnika niti s 6 niti s 5 zadetki + dodatna številka.

25% za DRUGI dobitek (s 5 zadetki) znaša 9,466.100 din;

25% za TRETJI dobitek (s 4 zadetki) znaša 9,466.100 din;

30 % za ČETRTI dobitek (s 3 zadetki) znaša 11,359.320 din.

Število dobitnikov s 5 zadetki 9, s 4 zadetki 828 in s 3 zadetki 19.916.

Število dobitnikov s 3 zadetki je ugotovljeno na podlagi poročila poslovnih enot.

Dobitek s 5 zadetki 1,893.220, s 4 zadetki 11.432 in s 3 zadetki 570 din.

I.

Komisija za ugotavljanje dobitnikov je razglasila za dobitnike vse imetnike talonov s 5 in 4 zadetki.

s 4 zadetki (33):

Ljubljana (8) 7-165614/4, 7-165965/4, 7-166657/4, 7-166835/4, 7-770345/4, 7-170801/4, 7-173009/4, 12-14-273/4;

Brežice (1) 21-098697/4;

Celje (2) 23-012528/4 in -4-093585;

Domžale (1) 8 28-094464/4;

Hrastnik (1) 33-085599/4;

Jesenice (1) 39-159204/4;

Kamnik (1) -41-011400/2;

Koper (2) 44-006784/4 in 44-006813/4;

Kranj (2) 46-083224/4 in 46-083544/4;

Ljutomer (1) 53-09314/2;

Maribor (3) 56-144211/4, 56-144379/4 in 57-150168/4;

N. Gorica (1) 65-046808/4;

Piran (2) 67-143192/4 in 67-143203/4;

Ptuj (2) 70-076840/4 in 70-182118/4;

Ravne na Koroškem (2) 75-040531/4 in 75-04851/4;

Črna na Koroškem (1) — 76-076574/2;

Škofja Loka (1) — 88-042738/4;

Videm-Krško (1) 97-094242/4.

Števila dobitnikov s 3 zadetki v tem poročilu niso objavljena, skladno s čl. 19.. pravil igre LOTO, ker bodo objavljena na tistem plačilnem mestu, kjer je dobitnik opravil plačilo.

II.

Pri ugotavljanju dobitnikov niso bili upoštevani, ker niso bili sprejeti in deponirani v trezoru glavne direkcije Jugoslovan. loterije v Beogradu (čl. 12. pravil igre LOTO) naslednji kontrolni kuponi:

Slovenija: 12-071082-087/2, 39-159263/4, 47-019425/4, 80-045925-927/4.

Udeležencem — lastnikom navedenih kuponov bodo vloženi denar vrnili (čl. 12. pravil igre LOTO), če bodo predložili svoje talone vplačilnemu mestu, kjer so opravili plačilo.

III.

Pri ugotavljanju dobitnikov so bili upoštevani, ker je prejela glavna direkcija Jugoslovanske loterije v Beogradu do določenega roka za to kolo (čl. 14. pravil igre LOTO) vse kontrolne kupone 6. kola od vplačilnega mesta.

Velenje št. 91 (listki št. 140001-140023/2 in 158001-158060/4.

IV.

V tem poročilu so navedene številke talonov tolikokrat, kolikor je na kontrolnem kuponu tega talona, ki je spravljen v trezoru glavne direkcije Jugoslovanske loterije, komisija je ugotovila dobitnih kombinacij (kolon) za 4 zadetke.

V poročilih na vplačilnih mestih so navedene številke talonov tolikokrat, kolikor je na Kontrolnem kuponu tega talona ugotovljenih dobitnih kombinacij (kolon) za 3 zadetke.

To poročilo ni končno in so proti njemu možni ugovori — reklamacije.

Udeleženci, katerih številke imajo 4 zadetke in niso objavljene v začasnem poročilu ali niso objavljene tolikokrat, kolikokrat imajo dobitek na enem listku, morajo v štirih dneh od dneva objave poročila poslati ugovor zaradi točnosti, da si zagotove svojo pravico do dobitka.

Ugovor za dobitek s 4 zadetki je treba poslati glavni direkciji Jugoslovanske loterije, oddelku za športne stave in LOTO, Beograd, Nušićeva 12, II. vhod. Na ovitku je treba napisati »Ugovor — reklamacija za LOTO«.

Za pravočasno poslani pismeni ugovor velja tisti ugovor, ki ga bo prejela glavna direkcija Jugoslovanske loterije v Beogradu, najkasneje do 4. apr. 1962. leta do 24. ure.

Pismeni ugovor, poslan neposredno glavni direkciji Jugoslovanske loterije, bo veljal za pravočasnega, če bo izročen do 4. aprila leta 1962 do 12. ure.

Ugovor mora vsebovati: datum žrebanja oziroma kola, število talona z označenim številom kombinacij in pripombo, katera kombinacija je osnova za ugovor, in število ter sedež vplačilnega mesta, kjer je bilo opravljeno vplačilo.

Ugovore, sprejete po poteku tega roka, ne bodo upoštevali.

Udeleženci, katerih številke imajo 3 zadetke in niso objavljene v začasnem poročilu pri tistem vplačilnem mestu, kjer so opravili vplačilo ali niso objavljene tolikokrat, kolikokrat imajo 3 zadetke na enem listku, morajo do 11. IV. 1962. leta predložiti pristojni poslovni enoti zahtevo za priznavanje — pravic do 3 zadetkov.

Zahteve predložite direkcijam Jugoslovanske loterije:

Direkcija za LR Slovenijo, Ljubljana, Titova 50/a;

Na ovitku je treba napisati »Zahteva za trojko — LOTO«.

Zahteve, sprejete po preteku tega roka, in sicer po 11. aprilu 1962. ne bodo upoštevali. V.

Dobitke po tem poročilu ne bodo izplačevali.

Dobitke izplačujejo na podlagi končnega poročila, ki ga objavlja Jugoslovanska loterija po poteku roka za ugovore.

Naslednje žrebanje dobitkov bo 11. aprila 1962 v Beogradu.

Štev. 2519/1

Beograd, 31. marca 1962.

Glavni direktor:

Nenad Stanković

MOST NA SOČI

je prijazno turistično mestece sredi gora. Leži na apnenčasti terasi med Sočo in Idrijco, ki se tu stekata. Zaradi umetnega jezera je mikaven klimatični kraj. Jezero z lepo gorsko panoramo v ničemer ne zaostaja za lepoto in mikavnostjo naravnih jezer. V jezerski gladini, ki se vije po prijetni dolinici, odsevajo meline pobočja Bučenice in strme stene Senic. Te stene so zanimive za botanike in druge ljubitelje narave, ker na njih raste mešano rastlinje različnih rastlinskih pasov. Umetno jezero je pripravno

posebno za veslaški šport.

Poleti topla Idrijca vabi kopalce, da se osvežijo. Gostje lahko ribarijo ali pa lovijo divjad. V gostišču Soča po želji postrežejo tudi s postrvmi. Domače turistično društvo je uredilo naravna kopališče ob Bači. S prostovoljnim delom so polepšali mestece, posadili so več palm in oleandrov. Ob sprehajališčih so postavili klopi. V neposredni bližini mesta ob Idrijci bodo letos uredili novo kopališče, do katerega bodo speljali cesto.

Most na Soči ima vse naravne in druge pogoje za razvoj penzionskega turizma. Zaradi lege ob sotočju treh rek je mesto stikališče baške, idrijske in soške doline s cestami za ves promet. Ceste so prevozne vse leto, avtobusi pa imajo zvezo z vlaki na železniški postaji Most na Soči. Tu je namreč najpomembnejše prometno vozlišče gornjega Posočja.

Nad sotočjem na levem bregu Idrijce so izkopali stara grobišča, na Mavrovem gričku pa so ostanki starega gradišča.

Dnevni penzion stane 1000 din, izven sezone pa je 20 odstotkov popusta. V gostišču Soča imajo 28 postelj, pri Vugi pa 10. Razen tega je 10 postelj tudi v zasebnih sobah; obiskovalci se lahko hranijo tudi v zasebnem gostišču Pri Skrtu.

TOLMIN

leži na travnatih terasah med Sočo in Tolminko. Staro mestno središče obdajajo lepi sodobni stanovanjski bloki, ki so jih zgradili po vojni ali pa jih še grade. Mikavno turistično mestece se vedno bolj modernizira in širi.

Nad mestom se sredi plivlačne doline dviga 430 m visok, stožcu podoben Kozlov rob, kjer so še ohranjene razvaline starega tolminskega gradu. Do vrha vodi lepa steza. Razgledni vrh, do katerega je pol ure, radi obiskujejo. Od tu se odpre pogled na Soško dolino, po kateri se vije modra Soča. Izreden užitek nam nudi tudi pogled na okoliške vršace.

V malo več kot pol ure pridemo do Hudičevega mostu, Zadlaške jame in do znamenitih Tolminskih korit (na naši fotografiji). Ob sotočju Tolminke in Zadlaščice so divje in globoke skalnate soteske, po katerih se v lepih slapovih peni Tolminka. Do korit je Turistično društvo speljalo steze z varnostnimi oprijemi. V skalo so vsekali tudi predore, da bi obiskovalci prišli do dna, po katerem se v tesnem kanjonu vije hladna Tolminka. Hudičev most je 75 m nad vodno gladino. V bližini so našli tudi topiejši vrelec, ki pa še ni povsem raziskan.

Lahko gremo po 10 km dolgi cesti v Polog. Tu, 600 m nad morjem, najdemo že izrazito alpsko floro, kar je redek primer. Tu je tudi lovska koča, okrog Pologa pa se dvigajo do 2000 m visoke stene. Zanimiv je tudi lov na divjad. Lovska družina v Tolminu vsakemu gostu, ki ga mika lov, jamči, da ga privede do strela. Trofeja pa je seveda odvisna od lovske sreče, dobrega očesa in mirne lovčeve roke.

Turistično društvo v Tolminu vzdržuje potovalno pisarno, v kateri daje domačim in tujim gostom vse potrebne informacije. Prodaja tudi spominke, zemljevide in durgo. Idealna smučišča na Livku so od Tolmina oddaljena približno 15 kilometrov, pripeljemo pa se do tja lahko z vsemi motornimi vozili. Prometne zveze so zelo ugodne proti Gorici, Bovcu in Idriji.

Hotel Krn ima 42 ležišč. — Dnevni penzion stane 1100 do 1300 din. Razen tega se lahko hranimo tudi v gostilni Pri Kranjcu. Cene so zmerne.

turistične informacije

GORENJSKO TURISTIČNO OBMOČJE:

Bled: V vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah je dovolj prostih postelj. Hotel Toplice pa je zaprt.

Pokljuka: V Šport hotelu je dovolj prostih postelj.

Lipanca: V planinskem domu je dovolj prostih ležišč.

Bohinj: V vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah je dovolj prostih postelj.

Komna: V Domu na Komni je 60 prostih ležišč. Snega je 140 centimetrov.

Triglavska jezera: V koči pri Triglavskih jezerih, ki je že odprta, je dovolj prostih ležišč. Snega je približno 150 centimetrov.

Kranjska gora: V vseh hotelih, v motelu in v zasebnih turističnih sobah je dovolj prostih ležišč. Hotel Erika bo v aprilu zaprt. Žičnice obratujejo.

Vršič: V Erjavčevi koči je 31 prostih ležišč. V Mihovem domu je 22 prostih ležišč, vendar je oskrbovan samo ob sobotah in nedeljah. Snega je 130 cm.

Rateče-Planica: V gostilnah Žerjav in Mojmir in v zasebnih turističnih sobah je dovolj prostih postelj.

Kranj: V hotelu Evropa in v zasebnih turističnih sobah je 25 prostih postelj.

Jošt: V Domu na Joštu je 28 prostih ležišč. Vse postelje pa bodo zasedene 31. marca.

Krvavec: V Domu na Krvavcu je 40 prostih postelj. Snega je 40 cm, žičnica obratuje.

Tržič: V hotelu Pri pošti in v zasebnih turističnih sobah je 21 prostih ležišč.

Podljubelj: V gostišču Ankele je 10 prostih postelj.

Podstoržič: V Planinskem domu je 70 prostih postelj.

Kofce: V Pl[illegible]em domu je 30 prostih ležišč.

Gorenja vas [illegible] Škofja Loka: V gostilni Ferlan so 4 proste postelje.

Stari vrh nad Škofjo Loko: V koči na Starem vrhu je 34 prostih ležišč. Snega je 45 cm.

Lubnik: V planinskem domu na Lubniku je 22 prostih ležišč. Cesta je prevozna do Breznice.

CELJSKO TURISTIČNO OBMOČJE:

Celje: V hotelu Evropa in restavraciji Ojstrica je 15 prostih postelj.

Zdravilišča: V vseh zdravilišćih v **Rogaški Slatini, Laškem** (Hotel Savinja) in **Rimskih Toplicah** je še nekaj prostih postelj. **Dobrna** je zaprta do 15. aprila.

Zgornja Savinjska dolina: V vseh večjih krajih je še dovolj prostih postelj.

Planinske postojanke: V vseh planinskih postojankah, t. j. v Celjski koči, Domu na Slemenu, Mozirski koči, Koči na Smrekovcu, Domu na Menini planini, Koči na Paškem Kozjaku, Domu na Šmohorju, Koči na Svetini in Domu na Lisci je dovolj prostih ležišč.

MARIBORSKO TURISTIČNO OBMOČJE:

Mariborsko Pohorje: V hotelu Bellevue bo od 1. aprila dalje na voljo 20 prostih ležišč. V Poštarskem domu, v Zidanškovem domu in v Zarji je dovolj prostih ležišč. Kagarjev dom je ob sobotah in nedeljah zaseden, sicer pa je v njem dovolj prostih ležišč. Vzpenjača, vlečnica in žičnica bodo začele redno obratovati spet v nedeljo, 1. aprila.

Lovrenc na Pohorju: V hotelu Jelen in v penzionu Pohorje je 55 prostih postelj.

Zahodno Pohorje: V Ribniški koči je 25 prostih postelj. — Snega je 120 cm. Nekaj prostih postelj je tudi v Domu pod Veliko Kopo in v Koči na Kremžarjevem vrhu.

Crna na Koroškem: V hotelu Planinka je 30 prostih postelj.

Slovenjgradec: V hotelih Korotan in Pohorje je 55 prostih postelj.

Slov. Bistrica: V hotelu Planina je 15 prostih postelj.

GORIŠKO TURISTIČNO OBMOČJE:

V vseh krajih na Goriškem je dovolj prostih postelj. — Snežne razmere so ugodne na Vojskem, kjer je približno 70 centimetrov snega.

LJUBLJANSKO TURISTIČNO OBMOČJE:

Ljubljana: V hotelih Bellevue, Slon, Turist in Union je 100 prostih postelj.

Kurešček: V turističnem domu je 20 prostih postelj.

Travna gora: V turističnem domu je 70 prostih ležišč. Zaradi visokega snega je dostop možen samo peš ali s sanmi.

Polhov Gradec: V turističnem domu je 10 prostih postelj.

Rakitna: V zasebnih turističnih sobah je 24 prostih postelj.

OKOLI SVETA

LONDON — V Rokavškem prelivu in ob ustju Temze se je zaradi megle pripetilo več nesreč. Najprej sta trčili danska (4.000 ton) in zahodnonemška (6.000 ton) tovorna ladja. Danska posadka se je rešila zadnji trenutek pred potopom. Pri drugi nesreči je nemška tovorna ladja trčila v 22.000-tonski norveški tanker, kmalu potem pa prav tako nemška ladja ob 7.500-tonsko britansko motorno ladjo. Gospodarska škoda je velika, človeških žrtev pa ni bilo.

—

NEW YORK — Zaradi nevarnosti poplav so izselili več sto družin v osrednjih pokrajinah ZDA. V Norfolku (Nebraska) je voda razdrla nasipe iz vreč s peskom ter poplavila stanovanjske četrti in poslovni del mesta. V mestih Sioux City in Charles City (država Iowa) so razglasili izjemno stanje.

—

DUNAJ — V več avstrijskih mestih bodo pokazali v okviru potujoče razstave razvoj vojaških in drugih uniform v minulih petih stoletjih.

—

BUDIMPEŠTA — Madžarska poštna uprava je napovedala serijo pisemskih znamk s portreti kozmonavtov Jurija Gagarina, Germana Titova in Johna Glenna.

—

BRUSELJ — V belgijskem glavnem mestu zborujejo te dni poklicni in amaterski zbiralci starin iz več evropskih dežel.

—

HAMBURG — V nekem ribniku pri Hamburgu so našli 78-letno utopljenko, ki so jo pogrešali od katastrofalnih poplav v noči med 16. in 17. februarjem. Tako se je število žrtev, ki jih je zahtevala voda po vdoru skozi zaščitne nasipe, zvišalo na 311.

—

PARIZ — Francoski atomski fiziki snujejo svetovno mrežo medsebojno sinhroniziranih atomskih ur, najnatančnejših merilcev časa.

—

MONTPELLIER — Prof. Limasset s kmetijske fakultete v Montpellieru (Francija) je odkril v ostrigah snovi, ki preprečujejo razvoj virusov, predvsem tistih, ki napadajo rastline. Profesor ne izključuje možnosti, da te snovi zatirajo tudi viruse, ki povzročajo razne človeške bolezni in ki so na splošno zelo odporni proti alkoholu.

—

WASHINGTON — Po vsakem hujšem potresu se Zemlja še dolgo ziblje. Po potresni katastrofi, ki je predlanskim prizadela Čile, se je več mesecev vsakih dvajset minut zanihala za tri tisočinke centimetra. — Po zaslugi elektronike imajo seizmologi torej že zelo natančne merilne pripomočke.

—

PARIZ — Okoli 2.5 milijona novih frankov škode je napravil požar, ki je uničil v dveh urah 10-nadstropno poslopje, polno razstavljenega pohištva in opreme.

—

NEW YORK — Med poletom v brezteznostnem stanju po vesolju so astronavti izpostavljeni optični prevari: predmete vidijo drugje, kot so v resnici.

Narava v živalskih zaznavah

S težavo odgrinjajo tančice, ki obdajajo živalskisvet

Ljudje, ki so pred kakimi sto leti potovali po avstralski celini, so izprva sodili, da so naleteli na novo pleme, ko so opazili kolibe, poldrugi meter visoke, črnkasto ali vijoličasto prepleskane in okrašene z najlepšim gozdnim cvetjem. Prostor pred vhodom je bil pometen, okolico so krasili simetrično razporejeni kupčki raznobarvnega perja, školjk in lupin, kamenčkov, gob ter jagod in drugih gozdnih sadežev. Vendar — prebivalcev dolgo ni bilo na spregled. Šele čez čas so odkrili nenavadne graditelje, ki so sicer hodili po dveh nogah, toda namesto rok so imeli peruti: bili so ptiči. — Resnična zgodba je ena izmed mnogih, ki pričajo, da se številne živali v svoji smotrni dejavnosti precej približujejo človeku.

Naravoslovci, ki se ukvarjajo s psihologijo živali, imajo pri svojih raziskavah velike, pogosto težko premostljive težave. Komaj dobrega pol stoletja je tega, kar so začeli prodirati v subjektivni živalski svet. Kot prvi na tem področju je biolog Uexkuil proučeval tisti del naravnega okolja, ki vpliva na živalski organizem. Sodobni znanstveniki skušajo pri natančnem proučevanju določenih živali pozabiti, da so ljudje. Včasih morajo odmisliti katerega izmed svojih čutov, tistega, ki ga proučevana žival nima ali vsaj ne v človeški obliki. — Čebele n. pr. — njihove oči sestavlja 6.000 delcev — vidijo predmete navpično zelo podaljšane, premikajoče se reči pa zaznavajo bolje kot človek. Razen tega so slepe za rdečo barvo, zato pa vidijo ultravioletne žarke. Po vsem tem zlahka ugotovimo, da čebela kljub namensko istim čutilom zaznava okolico drugače kot mi. Za nas nevidna ultravioletna barva je za čebelo bistveni del rastline.

Vsaka živalska vrsta drugače reagira na določeno okolje. Pri večini ptičev so slušne zaznave odločilnega pomena, pa tudi kobilice po zvoku razločujejo svoje vrstnike po spolu. Bolj zapleteno je vse to pri više razvitih živalih. Dolgorepe papige imajo na kljunih piko, samci modro, samice rjavo. Za poskus so samici naredili modro piko in jo potem spustili v kletko s samcem, ki se je vedel do nje kot do vsiljivega tujca, nasprotno pa sta se življenjska druga vselej takoj spoznala ne glede na prebarvano piko na kljunu. Poskusi so pokazali, da piščanci določenega gnezda takoj spoznajo svojo kokljo, čeprav je pomešana med množico kokelj iste pasme. Dolgo niso vedeli, zakaj ribe roparice ne požro naraščaja svojega rodu. Ugotovitev: starejše ribe po obliki in po kretnjah poznajo svoje otroke in nečake, sploh zarod svoje vrste.

O sporazumevanju so ugotovili, da se vsaka vrsta »pogovarja« po svoje, volkovi na primer z repom in s položajem uhljev, čebele pa s plesom v panju: le pol ure traja in že ve ves roj za novo, bogato pašo.

Zanimive poskuse z opicami je delal Wolfe (ZDA): iz avtomata v kletki so padale grozdne jagode, če so šimpanzi spuščali ploščice v režo. Ko so se tega naučili, je dodal avtomat za te ploščice; pritisniti je bilo treba na vzvod. Tudi to je šlo. Nadaljnja stopnja: avtomat s ploščicami je deloval zdaj, oni z grozdjem pa določen čas kasneje. Sčasoma so šimpanzi že hranili ploščice in potrpežljivo čakali na trenutek, ko »se je odprla prodajalna grozdja.« Kot posebno pomembno ugotovitev je označil Wolfe ta zametek smisla za »vskladiščevanje« pri živali, ki prav kot ves živalski svet živi v glavnem v sedanjosti in malce v preteklosti, za prihodnost pa sploh ne ve.

Podzemeljska železnica za 12 mest

Na ponudbo zahodnonemške vlade pripravlja okoli 500 inženirjev in arhitektov načrte za podzemeljsko železnico, ki bi povezala 12 mest v Porurju.

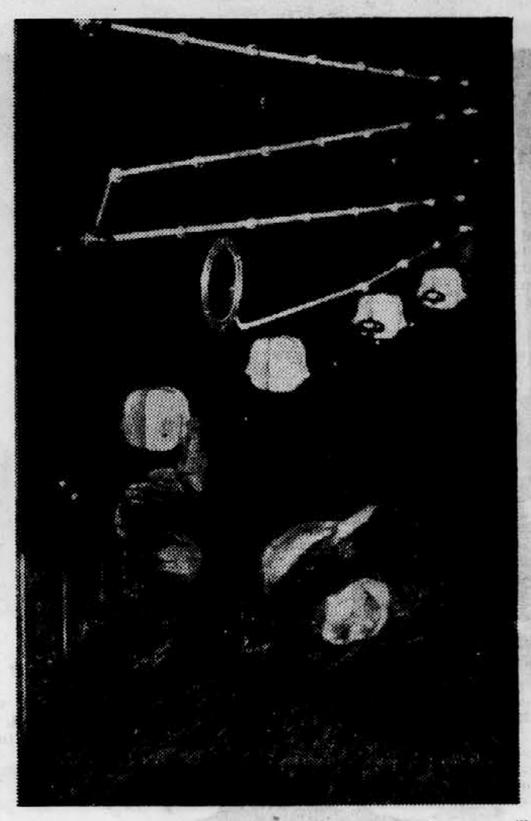

Brž ko petletni šimpanz Sam pritisne na gumb, se sproži kroglica in zdrsne po prozornem žlebiču; ko se ustavi, se prižge lučka in Sam ve, da je na vrsti naslednji gumb . . .

STERLING NOEL

Pariška spletka

81

Toda dobra volja me je hipoma minila. Polotil se me je strah. Van der Heide je za hip obstal pri vratih, se naglo ozrl po tovoru in potem pogledal mene in druge. Pokimal je. Dejal je: »Dober večer Isabella in Hilary in Adolph.« Potem z ostrim glasom: »In Hughey,« je dejal. »Me veseli, da ste z nami v letalu.«

Nisem mu odgovoril, kakor bi se spodobilo. Preveč sem bil pretresen, da bi spregovoril. Van der Heide! Denarni strokovnjak DICA! Ali je bilo mogoče, da je bil on tisti genij, ki si je zamislil in uresničil vso to neverjetno zaroto?

Cassegrain in še dva druga stražarja sta stopila v letalo. Van der Heide je stopil od vrat proč in Cassegrain jih je zaprl in s pestjo treskoma zaprl zapah.

Van der Heide je s prstom pokazal name. »Zvežite ga,« je velel Cassegrainu.

Motorji so se ogreli in letalo se je začelo premikati. Cassegrain mi je ukazal: »Vstanite.« Vstal sem. Iz žepa je potegnil velik svitek lepljivega traku in mi zvezal gležnja.

»Zadostovalo bo,« je dejal van der Heide. »Ne bo nam ušel.«

Cassegrain je vstal in se ritenski umaknil. Letalo je vozilo po grobem terenu na poti proti vzletišču in tisti štirje, ki so stali, so se držali kabla.

Madam Ballu je z vreščečim glasom prevpila grmenje motorjev. »Arnold! Ali bi nam, prosim, povedal, kaj se tukaj dogaja?«

Nasmehnil se ji je. »Ta človek je od policije,« je dejal in pokazal name.

»Od policije!« je zavpila, »kako veš?«

»Oba sva delala za policijo,« je odvrnil.

»To mi ni všeč, Arnold,« je dejal Zilbourg. »Kaj ima policija opraviti s tem?«

»Policija ima že od vsega začetka opraviti s tem,« je samozadovoljno dejal van der Heide. »Morali smo jih izkoriščati, Hilary, da smo dobili to letalo in svoj helikopter, da so opravili za nas tisoč opravil. Seveda vam nisem mogel nič povedati. Eden izmed vas bi se bil gotovo izdal. Položaj je bil preveč kočljiv.«

»Nisi nam zaupal!« je zatarnala madam Ballu.

»To nikakor ni res,« je odgovoril van der Heide. »Vedel sem, kaj je najbolje za nas.«

Letalo je prišlo do vzletišča in čutil sem, da se obrača. Potem se je ustavilo, le motorji so še delovali.

Pogledal me je s svetlomodrimi očmi in me zamišljeno opazoval. »V veliko pomoč ste nam bili, Hughey,« je dejal. »Prav škoda je, da se bomo morali posloviti, ko bomo nad oceanom.«

»Tudi jaz vas bom pogrešal,« sem odgovoril.

»Prav ste imeli v nečem, kar so najini sodelavci menda prezrli, da tičijo za vsem tem bistri možgani. Zelo prebrisani ste, gospod Hughey.«

»Toda še nekdo drug vas je že prej spregledal,« sem dejal.

Pokimal je. »Da, Judy Deprez. Prav škoda zanjo. Bila je zelo sposobna mlada dama.«

Z glavo sem pokazal na težek kovček, ki je še vedno stal pri vratih. »To so klišeji za tiskanje denarja?« sem ga vprašal.

»Da.«

»In papir za črnilo, ki smo ga pripeljali iz Amerike? Čemu je bilo vse to potrebno?«

»Da bi pridobili čas, gospod Hughey. DICA je zvedela že preveč. Moral sem jih prepričati, da denar še ni bil natisnjen.«

»Zakaj ga kličeš gospod Hughey?« je vprašala madam Ballu.

»Ker se tako piše, Isabella. Wright Hughey.«

Potrepljala me je po rami. »Zlogujte mi,« je dejala.

Ustregel sem ji. Potem je zmagoslavno vzkliknila: »Ho!«

»Saj sem vedela!« je zavpila. »Vedela sem, da ne more biti sedmica in rojen ob pol devetih. Ali vam nisem govorila?« se je soraševala, se razburjeno sklanjala čez sedež in me drezala s prstom. »Ni bilo mogoče! In ves čas ste bili trojka!«

Van der Heide se je nasmehnil, ko jo je videl tako razburjeno, nato pa se je obrnil h Cassegrainu in dvema stražarjema. »Peljite ga zadaj, kjer je prtljaga,« je dejal. »Vi trije pa se menjajte na straži.«

»Tako je prav,« je zadovoljno pripomnila madam Ballu. »Trije naj stražijo trojko.«

Cassegrain in en stražar sta me odvlekla po prehodu med sedeži in me porinila na tla, da sem se naslanjal na kup padal. Van der Heide se je usedel na sedež, ki sem ga bil izpraznil. Slišal sem ga, ko je povedal madam Ballu, da je Pindar našel Diano v mojem stanovanju in da je zdaj na varnem pri njem v hotelu Sicilione. Potem je stopil nazaj, da bi videl, kako je z menoj, tik preden je letalo vzletelo. Dejal sem mu: »Ti pasji sin, da si dovolil Pindarju ugrabiti Diano.«

Cassegrain se je sklonil in me trdo usekal po obrazu.

Obilo časa sem imel za razmišljanje o sebi in svojem položaju. Resno sem se lotil tega in preverjal možnosti za pobeg. Ni jih bilo dosti. Kup padal, na katerega sem se naslanjal, me je spominil na najbolj očitno možnost, toda pako jo uresničiti? Kako naj se osvobodim vezi, nataknem padalo in skočim iz letala, ne da bi me ustrelili? In četudi bi to dosegel in se rešil, kaj potem? Ali naj jih kar tako pustim? Ali naj bodo vsi ti napori zastonj? Toda kljub temu mi je bila prva misel — ostati živ. Ostaj sem buden in čuječ, da bi izkoristil sleherno priložnost, ki bi se mi ponudila.

Gastronomska ofenziva

Svojo kuhinjo prištevajo Italijani med najboljše na svetu. Nedavno so sprožili »gastronomsko ofenzivo«, ki naj bi njihovim jedem tudi izven domače dežele zagotovila sloves, kakršnega uživajo doma.

Festival jedil iz Piemonta in nekaterih drugih italijanskih pokrajin je dosegel pred dnevi vrhunec v neki londonski restavraciji. »Italijanski gastronomski festival« je odprl veleposlanik, organizirala pa ga je »Italijanska nacionalna turistična agencija«.

Kakih deset dni je restavracija stregla z italijanskimi specialitetami. Jedila — skupno okoli 3 tisoč obrokov — je pripravljal gastronomski tehnik Casalli, kuhali pa so jih strokovnjaki, ki so se pripeljali iz Italije. Seveda je bilo treba uvoziti tudi nekatere »surovine«, zlasti dišeče trave in začimbe, ki jih v Angliji ne poznajo. Za določene jedi ves London ni premogel primernih peči, zato so te specialitete vozili v posebnih posodah z letali iz Italije.

V tej zvezi je prišlo tudi do zapletljaja: na londonskem letališču so cariniki nezaupljivo pogledovali v posode, iz katerih je prijetno žgečkalo pod nos. Šele po nekaj intervencijah so dovolili prirediteljem festivala odpeljati specialitete v restavracijo.

Padala iz jekla in letala iz nylona

V letalstvu prihodnosti bodo kovine in plastične snovi morda zamenjale svoje dosedanje vloge. Začetni dokaz za to so padala iz jekla in letala z nylonskimi krili. Nitke iz nerjavečega jekla, polovico drobnejše od človeškega lasu, bodo osnovna sestavina padal, ki naj bi delovala kot zavore med vračanjem vesoljskih instrumentov skozi gostejše zračne plasti proti zemeljski površini. Jeklena tkanina je tako gosta, da voda šele pod pritiskom pronica skozi njo. Za kvadratni meter »jeklenega platna« je treba vsaj 16 kilometrov drobcene žice.

V Združenih državah so preizkusili zložljivo letalo, katerega krila so prevlečena z nylonom. Novost je po obliki bolj podobna letečemu zmaju kot pa zdaj običajnim letalom. Helikopterji, ki imajo dodatna nylonska krila v obliki črke »V« za drseči let, lahko naložijo baje šestkrat več tovora kot sicer.

Slika pri podpisu

Poslovni ljudje bodo lahko v prihodnje pritisnili na papirje in listine zraven faksimila tudi svoj portret, če se bo širše uveljavila novost neke ameriške tovarne, ki je začela izdelovati gumijaste pečate z naročnikovo sliko in podpisom.

Za zaščito bolnišnic pred hrupom

Okoli 180 primarijev, upravnikov bolnišnic, arhitektov, zastopnikov oblasti in gradbenih podjetij je razpravljalo na medicinski kliniki pri bonnski univerzi o zaščiti bolnišnic pred hrupom. Kot zgornjo dovoljeno mejo hrupa v bolniških sobah so označili do 40 fonov podnevi in 30 fonov ponoči, vedno pri odprtih oknih. Po njihovih predlogih naj bi zdravstvene ustanove zaščitili z visokimi zidovi, ki bi prestrezali hrup bližnjega prometa, z nasipi, ki bi jih zasadili z drevjem in grmičevjem, predvsem pa s tem, da bi v neposredni bližini bolnišnic prepovedali tranzitni promet skozi naselje.

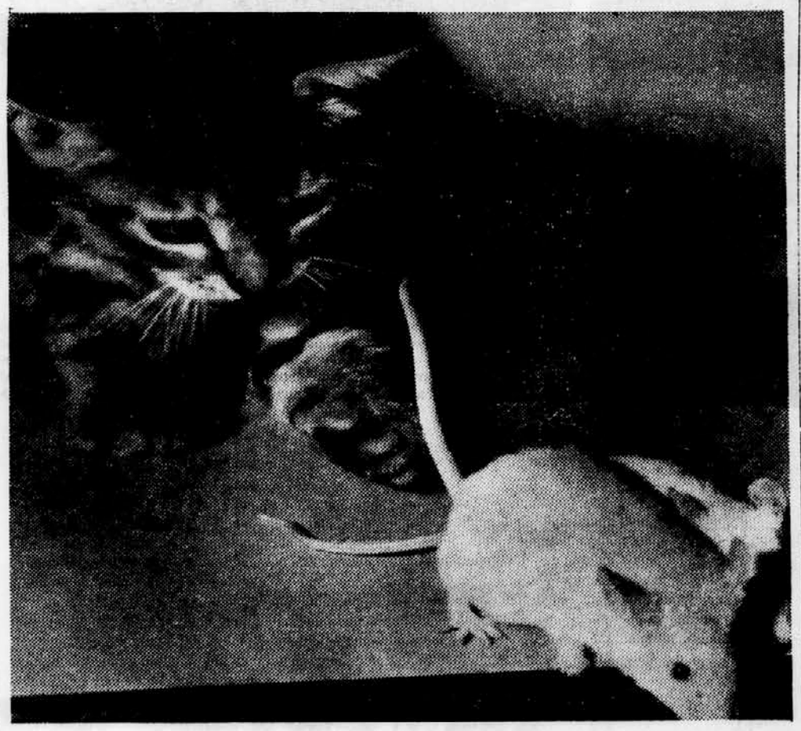

Sovraštvo — pravijo, da je dedno — mačjega rodu do vseh glodalcev povsem izgine, če mucek raste v družbi belih miš, ki se igrajo z njim.

Samosvoja oporoka

Izseljenčevi bratje bodo podedovali, ko se bo najmlajši izmed njihovih otrok izšolal in dopolnil 25 let

Izseljenčevi bratje bodo podedovali, ko se bo najmlajši izmed njihovih otrok izšolal in dopolnil 25 let.

Pred sedmimi leti je umrl v Nevadi jugoslovanski izseljenec Ante Dragičević. V oporoki je zapisal: »Vso gotovino in nepremičnine zapuščam bratom in sestri v Jugoslaviji, vendar bodo prevzeli dediščino šele potem, ko se bodo njihovi otroci izšolali in dosegli starost 25 let. Za šolanje bo dobival vsak izmed njihovih otrok po 50 dolarjev na mesec.«

Pravniku, ki je sestavil oporoko, je Ante dejal, da si morajo njegovi nečaki pridobiti višjo izobrazbo, ki ni bila dosegljiva njemu in njegovim najbližjim. Tako bodo dediči prevzeli 375 milijonov dinarjev šele konec marca 1966, ko bo najmlajši nečak Branko dopolnil 25 let.

Kmet Jure Dragičević iz Vrgorca pri Dubrovniku je imel razen »Amerikanca« Anteja še štiri sinove in hčer. Dva izmed njih nimata otrok, sinovi in hčere drugih dveh so si že pred leti pridobili zahtevno izobrazbo, z otroki najmlajšega Antejevega brata pa je takole: najstarejši je profesor, drugi zdravnik, tretji bo kmalu inženir, najmlajši, ki mu je 22 let, pa študira na zagrebški ekonomski fakulteti. Zadnja dva, ki sta še študenta, redno prejemata 50 dolarjev stričeve štipendije, vse sorodstvo — tako pokojnikovi bratje in sestre kakor nečaki — pa čaka in snuje načrte za čas, ko bo najmlajši praznoval 25. rojstni dan.

Ante Dragičević se je leta 1912 kot 17-letni fant odpravil čez veliko lužo. Spočetka je bil v Kaliforniji rudar, zvečer je hodil v šolo, čez čas si je toliko prihranil, da je kupil v Nevadi majhno hišo s prodajalno in nekaj zemlje.

Zaradi naglega razvoja avtomobilske industrije so ameriške petrolejske družbe iskale nafto. Ena izmed njih je ugotovila, da Antejeva domačija v Nevadi »plava« na nafti, kasneje pa so tam odkrili tudi ležišča uranske rude. Na pol pismeni izseljenec je obogatel.

»Vedno nam je pomagal,« je pripovedoval o Anteju brat Mate. »Aprila in maja 1945 je po štiriletni prekinitvi stikov zaradi vojne poslal na naše naslove 75 brzojavk, dokler se ni prepričal, da smo živi. Zdaj je urejeno vse potrebno, da bomo njegove posmrtne ostanke prepeljali v domačo Vrgorac.«

Sončna očala - da ali ne?

Dolgo je veljalo mnenje: človek se rodi brez sončnih očal, zato mu jih, seveda če je zdrav, tudi kasneje ni treba nositi. Zdaj pa temna očala niso več zgolj obeležje turistov, saj naletite na ljudi, ki jih nosijo, tudi na mestnih ulicah sredi deževnega dne in v zaprtih prostorih. Ali je to zdravo, ali oči postanejo neodporne? Na ta in podobna vprašanja je nedavno postregel s strokovno podprtim odgovorom profesor Schober z münchenske univerze.

Ljudje na dopustu pravzaprav živijo čudno: hitijo v naravo, na sonce in na zrak, sprehajajo se po bujni pokrajini, ki se koplje v soncu, pri tem pa si natknejo na nos temna očala. Mar oči stalnih prebivalcev mest zares ne prenesejo več bleščeče svetlobe sončnega poletnega dne? Profesor Schober pravi, da zdravim očem ne škoduje več ur trajajoči sprehod po soncu, ker se zenice avtomatično prilagajajo svetlobi in postanejo drobne kot glava bucike. Če se jakost svetlobe močno poveča, oko ne utrpi nobene škode, vendar začne popuščati njegova sposobnost v natančnem prilagajanju, se pravi, da »zaklopka« sčasoma na deluje več tako brezhibno kot prej. Zato naj bi si ljudje v položaju, ko je potrebna velika sposobnost jasnega zaznavanja, po Schobrovem mnenju zaščitili oči pred premočno svetlobo. Kot primer navaja avtomobilista, ki vozi zanesljiveje in se manj utrudi, če si med vožnjo po cesti, izpostavljeni močnim sončnim žarkom, zaščiti oči s temnimi očali.

Mnenje, da temni naočniki zmanjšujejo odpornost oči, zavrača Schober takole: »Odpornost je lastnost mišic. Kdor skače, teka ali telovadi, si utrudi mišice na nogah in rokah, torej se kasneje ne utrudi tako brž. Mišice, ki ožijo in širijo očesne zenice, pa sodijo med tiste, ki delujejo neodvisno od človekove volje. Očesnih mišic torej ni mogoče »strenirati« za močno svetlobo, proti kateri je treba oči zaščititi, seveda z dobrimi stekli, ki enakomerno prepuščajo svetlobo.«

Podnebje na Jupitru

Doslej je veljalo mnenje, da je na Jupitru zelo nizka temperatura, ker je ta planet zelo daleč od središča našega osončja, zdaj pa trdijo astronomi s kalifornijske univerze, da je na površini Jupitra prijetna temperatura okoli 22 stopinj Celzija, ker razvlečeni oblaki amoniaka pritiskajo na atmosfero in jo tako segrevajo. Ti zvezdoslovci ne izključujejo možnosti, da so na Jupitru živa bitja.

JUTRI: NOVA SLIKANICA

Včeraj končana slikanica »ZMAJ V DOLINI« vam je pripovedovala o življenjski poti Jožeta Gradiška od šolarčka do partizanskega kurirja in borca v narodnoosvobodilni vojni.

V isto obdobje posega tudi nova slikanica

POT V DOMOVINO

V zgodbi o naših ljudeh, ki so jih nacisti odpeljali v taborišča in na prisilno delo, vam bo DRAGO VRESNIK ob ilustracijah MIHE ALIČA pripovedoval predvsem o Majdi in Marku, ki sta iz tujine bežala v domovino k svojim, k partizanom.

Za dobro voljo

Prva pomoč

»Ata, hočem kozarec vode . . .«

Križanka

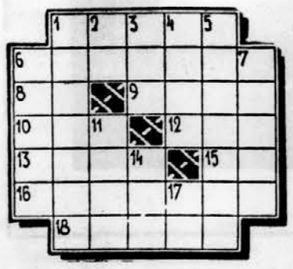

VODORAVNO: 1. vrilec dolžnosti generalnega sekretarja OZN, 6. znameniti starogrški zgodovinar in biograf, 8. vzklik, 9. državno premoženje, 10. izrastek na glavi, 12. vzdevek Goethejeve matere, 13. povesmo žita, 15. števnik, 16. prebivalka gorate avstrijske pokrajine, 18. gojenec oficirske šole.

NAVPIČNO: 1. velika ladjedelnica v Pulju, 2. krajevni pridevnik, 3. grška boginja nesreče, 4. nekdanja japonska prestolnica, 5. ladja za prevoz vlakov ali avtomobilov, 6. klobučevina, 7. živež, 11. pritok Save na Gorenjskem, 14. tla, 17. samo.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Levstik, 8. alianza, 9. red, 10. TV, 11. komora, 14. strela, 15. Ir, 16. TNT, 18. Poljaki, 21. Ankaran.
NAVPIČNO: 19. L(ojz) K(raigher).

Pod geslom »Klobase za vse« je neka frankfurtska tovarna mesnin izdelala tri velike salame, katerih najtežja (na sliki) je tehtala 175 kg in ki so jih po polurnem reklamnem obhodu brezplačno delili gledalcem v upanju, da se jih bo precejšnji del spremenil v redne potrošnike.

Množico vnetih navijačev imajo dvoboji kamel, ki sodijo med najbolj priljubljene točke na sejemskih in podobnih prireditvah v Turčiji. Po pravilih je dvoboj končan, brž ko se umaknejo ena izmed kamel ploskoma na tleh. Mrtvih po navadi ni, čeprav uporabljata kameli tudi ostre zobe. Posnetek je iz Izmita nedaleč od Carigrada.

Foto AP

foto kronika

Posnetek iz Bab el Ueda

Med blokado alžirske četrti Bab el Ued so fotokamere zabeležile vrsto pretresljivih prizorov. Tudi ta je eden izmed njih...

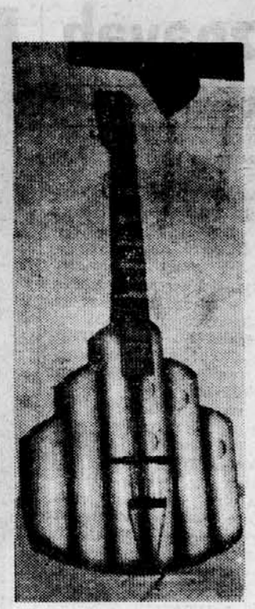

Novo glasbilo

Na svetovni razstavi izumov v Bruslju je precej pozornosti vzbudilo novo glasbilo, podobno kitari, izdelano iz posebnih cevi. Pravijo, da je zvok tega glasbila lepši in bolj čist kot zvok klasične kitare.

Karneval na univerzi v Miamiju

Študentovski karnevali so v Ameriki priljubljena priložnost za vse vrste norčij. Na sliki: študentki Gail so kolegi vrgli v obraz celo torto. »Za šalo«.

Nepošteni šport

V dvoboju za svetovno boksarsko prvenstvo welterske kategorije je Američan Emile Griffith v 12. rundi tako zdelal Kubanca Bennyja Pareta, da so mu morali večkrat operirati glavo. Zdravniki še ne vedo, ali mu bodo sploh lahko rešili življenje. Naš posnetek: Paret v bolniški postelji. Poleg njega žena Lucy in manager Alfaro.

Sodobna umetnost ZAR

V Beogradu je komisija za kulturne stike s tujino organizirala razstavo sodobne umetnosti ZAR. V umetniškem paviljonu na Malem Kalemegdanu je bilo dosti zadovoljnih obiskovalcev.

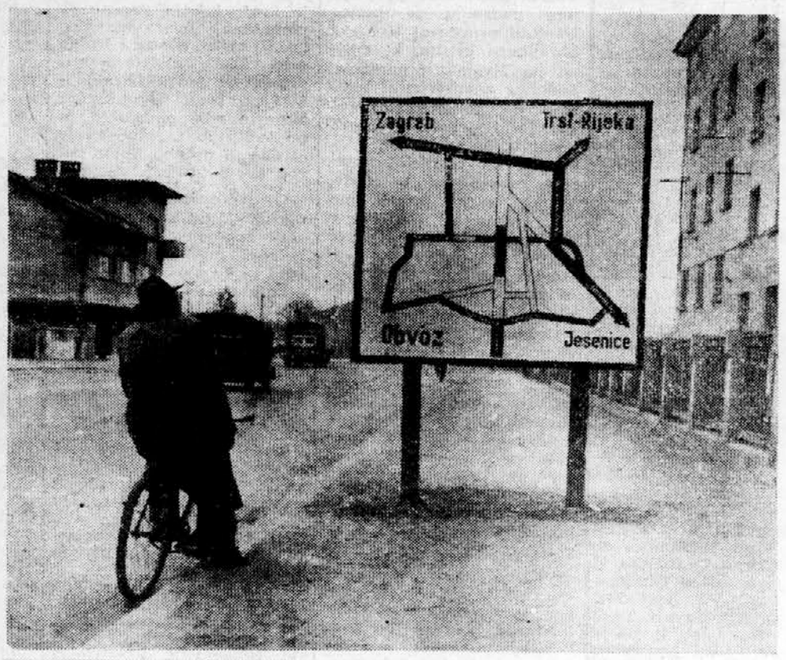

Ljubljanska reportaža

Dela pri ureditvi ljubljanskega prometnega vozlišča hitro napredujejo. V dneh, ko je bilo treba tudi že preusmeriti promet, so naši fotoreporterji ujeli tudi tele prizore. Zlasti deluje nenavadno praznina pred zapornicami na Titovi cesti (slika spodaj), pred katerimi prej (slika zgoraj) nikdar ni zmanjkalo vozil in pešcev. Foto: Deniša in Svabić

Nenavaden pojav

Pri obsekavanju smreke je kmet Janez Grad iz vasi Zavoglje pri Ljubljani opazil na eni izmed spodnjih vej nenavaden izrastek. Številne drobne vejice so bile zraščene v obliki venca. Poganjki kažejo, da bi se venec še razbohotil, če smreke ne bi podrli. Nenavadni pojav je verjetno povzročila rana na veji.

Foto: Deniša

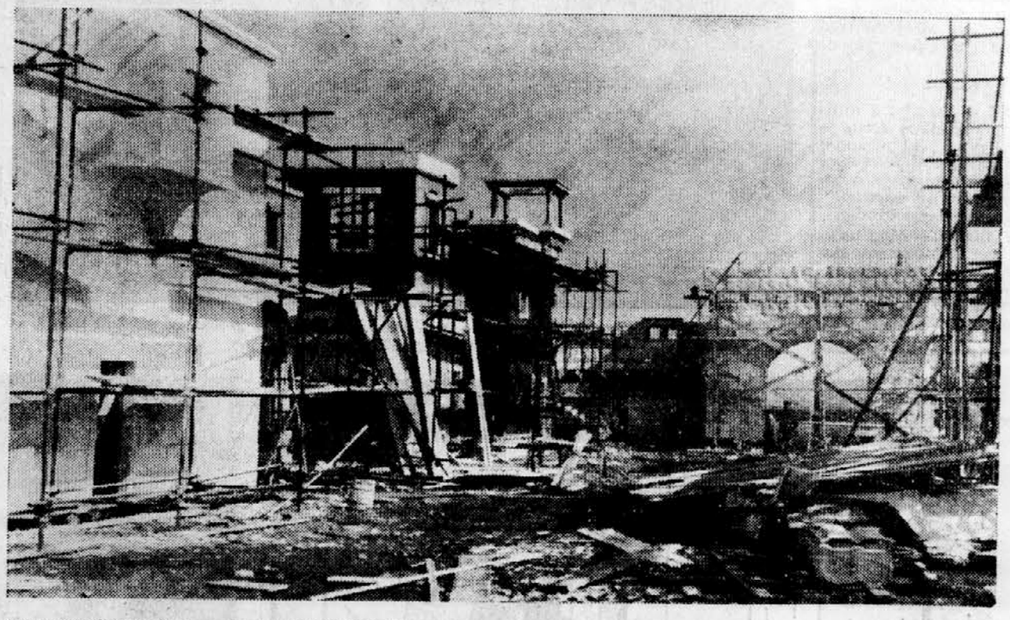

Prevarana piščančka

Dolgo je trajalo, preden sta piščančka ugotovila, da »deževnik«, ki je kukal iz zemlje, ni užiten. Fotograf ju je namreč potegnil in jima nastavil gumijasto cevko.

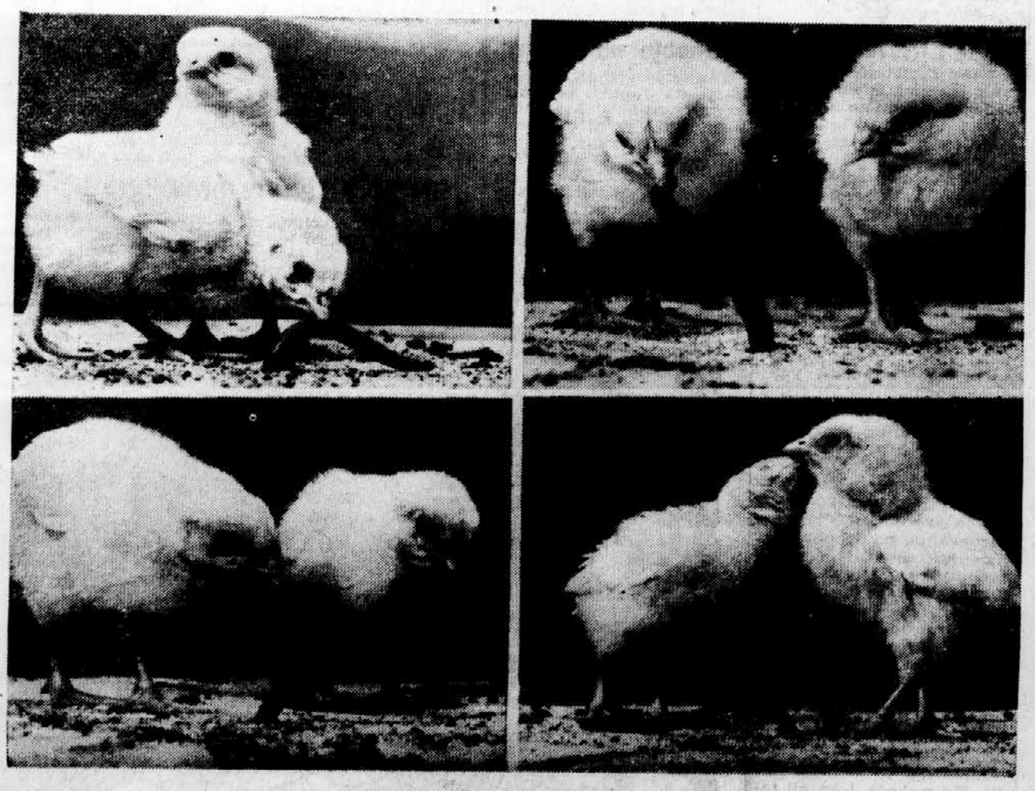

Filmsko mesto v Tomačevem

18. aprila bodo v Tomačevem začeli snemati tri italijanske filme z zgodovinsko tematiko. Ljubljanski »Filmservis« bo za producentski hiši »Fratelli Maggi« in »Atlantica Cinematografica« opravil vse tehnične usluge pri snemanju. Na sliki: detajl objektov. Foto: Busić

Neučakani jadralci

Prvi lepi spomladanski dnevi so priklicali na plan tudi jadralce. Uradna sezona se sicer začne šele 1. aprila, a zakaj ne bi poskusili tudi že prej? Posnetek je iz Ljubljane.

Foto: Busić

Ekonomija miru

Doslej se je v zvezi z evianskimi sporazumi o prekinitvi ognja v Alžiriji govorilo v glavnem o diplomatskih in političnih perspektivah, ki jih ta dogodek odpira; manj je bilo govora o gospodarskih vidikih premirja.

Čeprav se sliši paradoksno, pa je vendarle res, da je Francija podpisala sporazum z začasno alžirsko vlado v fazi gospodarskega napredka in ekonomske ekspanzije, kot ju Francozi po vojni ne pomnijo. Kaj si torej francoski gospodarstveniki in srednji človek obetajo od tega, da je z njihovih ramen padla hipoteka visokih vojaških izdatkov za vojno, za katero je ogromna večina prebivalstva prepričana, da jo je bilo treba končati?

Po sklepih evianskega dogovora bo Francija eno leto po referendumu, t. j. julija 1963 začela evakuirati iz Alžirije svoje vojaške sile; po petnajstih mesecih od tistega datuma jih sme namreč ostati v Alžiriji samo 80.000. To pa pomeni, da se bo v tem času vključilo v aktivno gospodarsko dejavnost metropole kakih 250.000 do 300.000 kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov, ki so bili zdaj odtegnjeni iz tega procesa, ker so zaradi specifičnih razmer morali služiti podaljšani vojaški rok. To z drugimi besedami pomeni, da se bo v dveh letih število aktivnega prebivalstva povečalo za 1 do 2 odstotka.

Po eni strani bo ta dotok svežih, visokokvalificiranih sil zamašil vrzel, ki jo je pustil na področju delovne sile delni vpoklic (Guy Mollet 1956), vrzel, ki je ob sedanji gospodarski ekspanziji že začela postajati coklja v določenih industrijskih panogah; po drugi strani pa pričakujejo splošen porast že tako visoke gospodarske ekspanzije in za nekaj milijard (novih frankov) povečani nacionalni bruto produkt, ki ga bo mogoče usmeriti v povečano potrošnjo ali pa v nove investicije. Razen tega računajo, da bo demobilizacija vojske v Alžiriji sprostila prvo leto dve milijardi, pozneje pa nekaj manj novih frankov. (Vsota je videti na prvi pogled nizka, toda od prihranka so odšteti stroški za repatriacijo, stroški za prekvalifikacijo iz vojaškega v civilno življenje, za namestitev tistih, ki bodo zapustili Alžirijo itd.).

V kakšno smer se bodo obrnili na ta način sproščeni fondi?

»Socialna« ministrstva (socialno varstvo, prosveta, zdravstvo, bivši borci) že sedaj zahtevajo dodatne kredite za povečanje prejemkov tistih kategorij, ki sodijo v njihove pristojnosti, in za investicije v šolstvo in zdravstvo.

Privatni sektor gospodarstva sicer računa s tem, da bo zmanjšani pritisk na tržišče delovne sile ustavil ali vsaj zavrl nenehno naraščanje osebnih prejemkov, po drugi strani pa je levica — stranke in sindikati — zahtevala svojo »ceno za mir«: splošno individualno zboljšanje življenjske ravni, podaljšanje plačanega dopusta, skrajšanje delovnega tedna itd.

Posledice evianskih sporazumov bodo torej presegle politične in diplomatske okvire; premirje bo v Franciji in v Alžiriji sprostilo dolgo zadrževani proces regeneracije družbenih struktur in vneslo v obe deželi prepotrebnega kisika. M. SUSTAR

Konferenca članic KP Italije

Rim, 30. marca (Tanjug). Tu se je danes začela konferenca italijanskih žena, članic Komunistične partije. Konference, ki jo je sklical CK KP Italije, se udeležuje kakih 1200 delegatk iz vse Italije. Prisostvujejo ji tudi ženske delegacije komunističnih partij Francije, Sovjetske zveze, Poljske in Jugoslavije.

Delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije vodi članica CK ZKJ Vida Tomšič, v delegaciji pa sta tudi predsednica konference za družbeno dejavnost žena Jugoslavije Latinka Perović in docentka pravne fakultete v Beogradu Ana Jurin-Žilić.

Glavni referat na tej konferenci je danes podala članica CK KPI Nilde Jotti. Poudarila je »potrebo po enotnosti med italijanskimi ženami v boju za žensko enakopravnost, za preokret italijanske politike na levo in za demokratičen in socialističen razvoj Italije«.

Konferenca bo trajala tri dni.

Povabilo v Cape Canaverale

New York, 30. marca. (Reuter). Predstavniki ZDA v odboru OZN za miroljubno izkoriščanje vesolja so povabili sovjetskega delegata in druge predstavnike v odboru, naj v začetku prihodnjega meseca obiščejo ameriško oporišče Cape Canaveral. Pričakujejo, da bo odbor dotlej zaključil sedanje zasedanje.

Pauling kritizira oboroževalno tekmovanje

Berkley, 30. marca. (AP). Znani ameriški znanstvenik in Nobelov nagrajenec Linus Pauling je obtožil ZDA, da spodbujajo oboroževalno tekmovanje. Ta znani nasprotnik atomskih poskusov je sinoči izjavil, da je sedanja konferenca o razorožitvi v Ženevi velik up človeštva, da bo dosežen mir. Pripomnil je, da je proti ameriški akciji, usmerjeni v oboroževalno tekmovanje. Gradnjo protiatomskih zakloniščev je imenoval »kruto prevaro«.

Delo odborov Ljudske skupščine LR Slovenije

Graditev delitve dohodka ne dovoljuje improvizacij

Odbori so obravnavali poročilo Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za lansko leto in zaključni račun republiških skladov za leto 1961

LJUBLJANA, 30. marca. — Danes dopoldne so zasedali gospodarska odbora obeh zborov Ljudske skupščine LR Slovenije, odbor za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora in odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja zbora proizvajalcev. Odbori so na ločenih sejah obravnavali in sprejeli poročilo Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za 1961. leto ter zaključni račun republiških skladov za 1961. leto. Gospodarska odbora obeh zborov pa sta prejela še predlog odloka o zaključnem računu rezervnega sklada LRS za 1961. leto, predlog odloka o zaključnem računu Cestnega sklada LRS za 1961. leto in predlog sklepa k zaključnemu računu Sklada LRS za šolstvo.

Odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja republiškega zbora proizvajalcev, se je pri obravnavi poročila Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS zadržal predvsem pri problemih delitve dohodka.

Poslanci so ugotavljali, da je v pravilnikih o delitvi čistega in osebnega dohodka, ki so jih sprejele gospodarske organizacije, vrsta nepravilnosti in celo nezakonitih določb, katere so občinski organi prezrli.

V razpravi je prišlo do veljave mnenje, da je delo občinskih uprav v tem pogledu površno in da je čutiti pomanjkanje urejene službe, ki bi se ukvarjala s problematiko delitve dohodka. Bolj poglobljeno delo občinske uprave, stalno zbiranje podatkov in opravljanje dejanskih analiz delitve, bi v veliki meri pripomoglo tudi k tehtnejšemu delu občinskih zborov proizvajalcev.

Tudi v samih gospodarskih organizacijah je čutiti pomanjkanje resnejšega proučevanja problemov delitve dohodka. Stroškovno knjigovodstvo je tako šibko, posebno v manjših podjetjih, da ni moč uspešno urejati odnosov med ekonomskimi enotami. Sami pravilniki o delitvi dohodka kažejo precej improvizacije z vidikov trenutnega položaja določene gospodarske organizacije. Poslanci so bili mnenja, da nadaljnje izgrajevanje sistema delitve dohodka ne dovoljuje nobene improvizacije, temveč da mora imeti podlago v poglobljenem strokovnem delu na višji ravni kot doslej. Zato je nujno potrebno ustanoviti pri občinah in gospodarskih organizacijah urejene in strokovno sposobne službe, ki bodo stalno proučevale problematiko delitve dohodka.

Odbor je nadalje zelo pozitivno ocenil lanskoletno delo Sekretariata Izvršnega sveta za delo Ljudske skupščine LRS, saj je le-ta posredoval kolektivom občutno pomoč pri urejanju problemov delitve dohodka in notranjih odnosov.

Nato je odbor razpravljal o delovanju inšpekcije dela, zavoda za zaposlovanje, zavoda za produktivnost dela in zavovoda za zdravstveno in tehnično varnost. Slednja zavoda sta v minulem letu dosegla velik napredek. Na koncu so se poslanci zadržali še pri delu in problemih Zavoda za socialno zavarovanje.

Vskladiti davčno in agrarno politiko

V odboru za gospodarstvo Republiškega zbora, ki mu je zaradi odsotnosti tovariša Franca Leskoška predsedoval ing. Ivo Klemenčič, se je razvila zlasti živa razprava o nekaterih problemih naše davčne politike.

Poslanci so ugotavljali, da so davčna bremena po posameznih predelih zelo neenakomerna, kar seveda ustvarja najrazličnejše probleme. Tako so najvišje davčne obremenitve v okrajih Murska Sobota in Maribor, najnižje pa v koprskem in goriškem okraju. Vsi diskutanti so poudarjali, da danes pri nas davčne dajatve niso vskladene z agrarno politiko, saj se v tistih krajih, kjer občine ne dobivajo dovolj sredstev iz industrije, nujno prevali razmeroma težko davčno breme na kmetijsko prebivalstvo. Seveda pa občine skoraj nimajo druge poti, če pač hočejo uresničiti svoj proračun. V bistvu gre tu za neenakomerne davčne obremenitve posameznih predelov, ki so popolnoma drugačne v industrijsko razvitih območjih od pretežno agrarnih predelov, kjer ni industrije. Govorniki so se zavzeli za predlog, da bi ta vprašanja začeli resno proučevati in sprejeli tako davčno politiko, ki bi bila v skladu z agrarno politiko.

V razpravi na seji *gospodarskega odbora Zbora proizvajalcev* Ljudske skupščine LR Slovenije so med drugim opozorili na težnje gospodarskih organizacij, da se pri izvozu poslužujejo predvsem vezanih poslov, ki so sicer zanje ugodnejši, zmanjšujejo pa likvidnost deviznih sredstev. To je tudi eden izmed vzrokov da je uvoženega reprodukcijskega materiala sicer sorazmerno dovolj, izbira pa ne ustreza potrebam.

Poudarili so med drugim, da bo treba analizirati podražitve, ki nastanejo na relaciji glavni projekt — dograditev.

Težišče prehaja na komuno

Sejo odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora je vodila predsednica odbora *Mira Svetina.* Predstavnica Izvršnega sveta *Ada Krivic* je uvodoma poudarila, da smo lani uveljavljali načelo, da je komuna temeljni nosilec in izvajalec socialnega varstva. To načelo so postavili tudi skupščinska resolucija o otroškem varstvu, resolucija o nalogah komun na področju socialnega varstva ter zakon o socialnih zavodih. Socialno varstvo se je v zadnjem času dokaj približalo družbenemu razvoju v drugih družbenih službah, ker smo tudi na tem področju začeli uvajati načelo dohodka. Materialna baza tega področja se je okrepila. Sredstva za investicijsko izgradnjo socialnih zavodov v Sloveniji so se lani povečala za 31% in znašajo 400 milijonov din. Vsa sredstva federacije, republike in ljudskih odborov, angažirana za socialno varstvo v Sloveniji, pa znašajo več kot 4 milijarde din.

Velika pozornost je lani veljala razvijanju raznih sodobnih oblik socialnega varstva v komunah, krajevnih skupnostih in podjetjih, pri čemer težimo zlasti k razvijanju preventive.

Primerna oblika zbiranja sredstev za financiranje socialnega varstva so občinski skladi, vendar delujeta taka sklada šele v dveh občinah in smo glede tega šele na začetku. Na videz počasi nastaja tudi nova organizacija strokovnih socialnih služb v komunah, saj imajo centre za socialno delo šele v petih občinah, vendar je to delo solidno zastavljeno.

V razpravi so ljudski poslanci nanizali več problemov. Ugotovili so, da ponekod skušajo urejati problem ostarelih, za delo nesposobnih kmetijskih prebivalcev z napačnim izvajanjem zakona o delu na domu. Problem hribovskih kmetij oziroma ostarelih privatnih kmetovalcev pa bodo letos pristojni republiški organi še podrobno proučili. Nekateri ljudski poslanci so sodili, da je treba bolj podpreti izvajanje resolucij o otroškem varstvu v komunah. V nekaterih občinah namreč razpravljajo samo o tistih sredstvih, ki naj bi jih dobili za otroško varstvo iz proračunov, premalo pa iščejo še druge vire.

Nekateri občinski proračuni ne predvidevajo sredstev za gradnjo stanovanj za borce. V posameznih občinah pravijo, da bodo ta sredstva skušali dobiti izven proračunov. Ob tem pa je razprava v odboru poudarila, da se občine ne bi smele na tak način izmikati tem obveznostim, marveč bi morale javno povedati, od kje in kolikšna sredstva predvidevajo ter kakšen je program za njihovo uporabo.

Ljudska poslanka *Mira Svetina* se je zanimala, kakšni so izgledi, da bi razvili analitično raziskovalno delo tudi na področju socialnega varstva. Na to vprašanje je predstavnica Izvršnega sveta Ada Krivic odgovorila, da je v republiškem Svetu že začela delati manjša samostojna študijska skupina.

Ljudski poslanec *Franc Krese-Coban* je govoril o zaostajanju na področju ortopedije. Dejal je, da je izdelovanje ortopedskih pripomočkov le ena izmed dejavnosti podjetja »Soča«, ki pa je bilo ustanovljeno prav v ta namen. Začeti bi morali proučevati tudi uvajanje sodobnejših ortopedskih pomagal. Razen tega je Franc Krese omenil tudi to, da bi bilo treba bolj poskrbeti za otroke umrlih borcev ter žrtev fašističnega terorja, za katere ni urejeno tako kot, denimo, za otroke padlih borcev.

Predstavnica Izvršnega sveta Ada Krivic je soglašala s pripombami ljudskega poslanca. Dejala je, da je republiški Svet za socialno varstvo že poslal priporočilo občinam, naj bolj urejajo tudi probleme otrok umrlih borcev ter žrtev fašističnega nasilja. Glede ortopedije pa je rekla, da je treba to problematiko proučiti v zveznem merilu in jo bo letos obravnavala posebna konferenca.

Odbor je nato začel razpravljati o tistem delu poročila Izvršnega sveta, ki govori o zdravstvu. V uvodnih mislih je predstavnik Izvršnega sveta *Niko Šilih* zlasti poudaril prizadevanja za uresničevanje načel delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter dohodka, ki smo jih uvedli tudi v zdravstvu. Ta načela uveljavlja tudi lani sprejeti republiški zakon o zdravstvenem varstvu in organizaciji zdravstvene službe.

Tovariš Niko Šilih je govoril o povečanem čutu odgovornosti in prizadevnosti zdravstvenih kolektivov in njihovih organov upravljanja pri uresničevanju teh načel. Opozoril pa je tudi na nekatere objektivne in subjektivne slabosti kot so administrativni ostanki pri določanju cen zdravil, preživela miselnost, ki se je kazala pri izdelovanju pravilnikov in podobno. Državljani še vedno niso dovolj vključeni v izvajanje novih načel. Merila, po katerih naj bi vrednotili delo zdravstvenih delavcev oziroma ustanov, so tudi zaradi prekratkega časa še dokaj nejasna, zato imamo še vedno opravka s pavšali in podobnim obračunavanjem. V večji meri kot doslej pa se bodo morale čutiti odgovorne za politiko v zdravstvu zlasti tudi komune.

Nato je Niko Šilih govoril o povečevanju zdravstvenih kapacitet. Ljudski odbori naj bi hitreje ustanavljali zdravstvene investicijske sklade, s katerimi bi dobili nov, uspešen instrument za zbiranje sredstev za investicije v zdravstvu. Hkrati pa bo treba ta sredstva marsikje bolj združevati in z njimi varčevati, medtem ko jih zdaj ponekod preveč drobijo.

Dobivali bomo ažurne podatke o gibanju proizvodnje

S seje upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice

Beograd, 30. marca. (Tanjug). Na današnji seji upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice, ki je bila v Beogradu, so odobrili reorganizacijo dela zbornice in njenih organov v smislu bolj neposrednega, bolj ažurnega in bolj vsestranskega spremljanja gospodarskih gibanj, zlasti pa naraščanja industrijske proizvodnje.

Ustanovili so deset novih odborov in štiri komisije. Med njimi bo odbor za tekoče probleme industrijske proizvodnje spremljal gibanje te proizvodnje in objavljal določene prognoze o dinamiki izpolnjevanja plana, vplivu investicijskih naložb in drugih kazateljih. Pričakovati je, da bo ta odbor zainteresiranim ustanovam lahko pošiljal pregled gibanja proizvodnje mnogo bolj ažurno, kakor je teklo to delo doslej.

Na seji so sprejeli tudi poročilo o delu Industrijske zbornice in njenih organov v lanskem letu. Poročilo izčrpno navaja različne dejavnosti, zlasti glede pospeševanja industrijske proizvodnje ter uvajanja sodobnih tehnoloških postopkov in organizacije dela v naših podjetjih. Iz poročila je moč povzeti, da bodo industrijska zbornica, sveti panog in druga telesa še bolj razvila svojo dejavnost, zlasti glede izpolnjevanja planskih nalog, prodaje industrijskih proizvodov na tujem in domačem trgu, nadalje strokovnega usposabljanja kadrov in širše uporabe avtomatizacije in jedrske tehnike.

Ponudba podjetja Tehnogradnje Sudanu

Maribor, 30. marca. — Iz Sudana se je vrnil predstavnik podjetja Tehnogradnje inž. Lojze Peštaj, ki je v Kartumu izročil pristojnemu ministrstvu načrte in ponudbo podjetja Tehnogradnje za gradnjo mostu čez reko Nil v Kartumu, ki bo vezal oba dela tega mesta. Most bo dolg nad 1000 m ter bo izdelan iz prednapetega betona.

Jugoslovanska pravnika v Rimu

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Danes sta prispela z letalom v Rim Nikola Sekulić in Boris Puc, ki se bosta kot predstavnika jugoslovanskih pravnikov udeležila evropske konference pravnikov. Konferenca bo od 1. do 4. aprila.

ŽREBANJE MLADINSKE KNJIGE. Včeraj popoldne je bilo nagradno žrebanje kuponov, ki so jih kupci prejeli ob otvoritvi nove poslovalnice Mladinske knjige v Ljubljani na Titovi cesti 3. Izžrebali so 100 dobitkov v vrednosti okrog 300.000 din. Med vsemi dobitniki je bil ob žrebanju navzoč le Anton Klun iz Ljubljane, ki je zadel zapesno uro. Foto: Agnič

AVDO HUMO O OBISKU V AFRIŠKIH DRŽAVAH

Povsod imamo prijatelje

BEOGRAD, 30. marca — (Tanjug). Nocoj se je vrnil v Beograd član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo, ki se je po obisku v Maliju, Maroku, Tuniziji in Libiji razgovarjal tudi z italijanskim ministrom za proračun Ugom la Malfo in predsednikom ENI Enricom Mateijem.

Po prihodu v Beograd je Avdo Humo izjavil, da je v vseh deželah, ki jih je obiskal, imel koristne razgovore o političnem in gospodarskem sodelovanju. »Prepričal sem se,« je dodal, »o zelo prijateljskem razpoloženju do jugoslovanskih narodov in do našega predsednika Tita. Razgovori z najvišjimi predstavniki so potekali v prijateljskem vzdušju in v ozračju popolnega razumevanja.« Avdo Humo je izrazil mnenje, da je politično sodelovanje Jugoslavije z imenovanimi državami mnogo pred sodelovanjem na gospodarskem področju, vendar je naglasil, da so vsi pogoji za razširjenje gospodarskih odnosov.

Turnir odbojkarjev

Beograd, 30. marca. (Tanjug). V športni palači beograjskega sejmišča se je danes začel 3. zvezni turnir najboljših moških odbojkarskih ekip. Rezultati so bili naslednji **Partizan : Jedinstvo (Brčko) 3:0, Jugoslavija : Branik 3:2, Ljubljana : Jedinstvo (Stara Pazova) 3:2, Mladost : Crvena zvezda 3:2, Železničar : Bosna 3:0.**

Prvenstvo v waterpolu

Zagreb, 30. marca. (Tanjug). V drugem delu zimskega prvenstva Jugoslavije v waterpolu so bili danes doseženi naslednji rezultati: **Mladost : Posk 4:0, Partizan : Jadran (Split) 5:1, Jadran (Hercegnovi) : Primorac 3:0.**

Dirka po Tuniziji

Tunis, 30. marca. (AFP). V 9. etapi kolesarske dirke po Tuniziji se je Škerlj plasiral na deveto mesto, Bajlo na 18., Boltežar na 21. in Sebelić na 31. mesto. Po tej etapi je Škerlj v skupnem plasmaju osmi, Jugoslavija pa na 5. mestu.

Šahovski turnir v Sarajevu

Sarajevo, 30. marca. (Tanjug). V V. kolu mednarodnega šahovskega turnirja so se partije končale takole: Osmanagić : Bobocov 0:1, Trifunović : Ivkov remi, Darga : Bilek remi; prekinjene so partije Smailbegović : Kozomara, Bogdanović : Rejfiř in Portisch : Gligorić.

Milentije Popović sprejel ameriška kmetijska strokovnjaka

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Član ZIS in predsednik Zveznega sveta za znanstveno delo Milentije Popović je sprejel danes pomočnika sekretarja za kmetijstvo ZDA dr. Welcha in direktorja oddelka za raziskovalno službo v sekretariatu za kmetijstvo ZDA dr. Hilberta. Ob tej priložnosti so govorili o sodelovanju na torišču znanstveno-raziskovalnega dela v kmetijstvu, gozdarstvu in živilski industriji.

Dr. Welch je v razgovoru izrazil občudovanje spričo uspehov, doseženih pri znanstveno raziskovalnem delu v kmetijstvu pri nas. Na obisku v inštitutu za korozo v Zemun-polju je dr. Hilbert izjavil, da je ta jugoslovanski inštitut eden najboljših te vrste na svetu.

Milentije Popović je izjavil, da je Jugoslavija zainteresirana na sodelovanju z ZDA na tem torišču, zlasti na izmenjavi znanstveno-raziskovalnih strokovnjakov.

Avstralski obisk v Beogradu

Beograd, 30. marca (Tanjug). Danes je dopotoval v Beograd avstralski veleposlanik v ZR Nemčiji Alan Watt. Med petdnevnim obiskom se bo predstavnik Avstralije razgovarjal s Kočo Popovićem, Sergejem Kraigherjem in drugimi funkcionarji o vprašanjih obojestranskih koristi za obe državi.

Umrl je v rešilnem avtomobilu

LJUBLJANA, 30. marca. Včeraj zjutraj je v bifeju »Ob Gradaščici« nenadoma postalo slabo upokojencu Antonu Bučarju. Takoj so ga odpeljali z rešilnim avtomobilom v bolnišnico, vendar je med prevozom umrl. Ugotovili so, da ga je zadela srčna kap.

TRUPLO V GOZDU

LJUBLJANA, 30. marca. Včeraj dopoldne so našli v gozdu nad Malo Loko pri Višnji gori truplo pogrešanega Janeza Berusa iz Kriške vasi. Pogrešanec, ki je bil slaboumen, je pred dnevi odšel od doma in verjetno zmrznil.

VETER RAZŠIRIL POŽAR

TRBOVLJE, 29. marca. Predvčerajšnjim je izbruhnil požar na slamnati strehi stanovanjske hiše Karla Radić v Lončarjevem dolu. Požar, ki so ga povzročile zanemarjene dimne naprave, je razširil hud veter. V hipu so zgorele vse premičnine in različno gospodarsko orodje, tako da cenijo škodo na skoraj 600.000 dinarjev.

Telegrami

KENNEDYJEVA IZJAVA. — WASHINGTON. Ameriški predsednik Kennedy je na včerajšnji tiskovni konferenci izjavil, da bodo ZDA obnovile jedrske poskuse, če se bo ZSSR še nadalje upirala zadovoljujočemu sporazumu o kontroli prepovedi jedrskih poskusov.

LETOS TELEVIZIJSKI PRENOS PREKO ATLANTIKA. — WASHINGTON. ZDA bodo letos izstrelile satelit »Telstar«, ki bo še letos omogočil televizijski prenos iz Amerike v Evropo.

PLENUM CK KP ITALIJE. — RIM. Vodstvo KP Italije je sklicalo za 18. april plenum Centralnega komiteja. Trajal bo 3 dni.

KEITA POJDE V ZSSR. — MOSKVA. Predsednik republike Mali Modibo Keita bo 15. maja prispel na 10-dnevni uradni obisk v ZSSR.

TRGOVINSKA IZMENJAVA MED KUBO IN ČSSR. — PRAGA. Včeraj so podpisali protokol o trgovinski izmenjavi med ČSSR in Kubo v tekočem letu. ČSSR bo izvažala predvsem industrijsko opremo, Kuba pa sladkor, tobak in kavo.

DANTAS BO OBISKAL POLJSKO. — VARŠAVA. Brazilski zunanji minister Santiago Dantas bo prišel v začetku maja na 4-dnevni obisk. Vrnil bo lanski obisk poljskega zunanjega ministra Rapackega Braziliji.

PRETEP V JAPONSKEM PARLAMENTU. — TOKIO. Japonski parlament je prenehal z delom, ker je sinoči prišlo do pretepa med predstavniki vladne Liberalno-demokratske stranke in opozicijske Socialistične stranke. Socialisti se upirajo debati o predlogu zakona, ki predvideva vračanje japonskih vojnih dolgov ZDA.

TATINSKA MREŽA V KIRGIZIJI. — MOSKVA. V Frunzeu, glavnem mestu Kirgizije, so odkrili dobro organizirano skupino tatov, v kateri so bili funkcionarji trgovinske mreže, pomočnik republiškega ministra za trgovino in še nekaj visokih republiških voditeljev. Kradli so že 8 let in napravili za 30 milijonov rubljev škode.

S SEJE UPRAVNEGA ODBORA ZVEZNE ZUNANJETRGOVINSKE ZBORNICE

Marsikaj smo kupovali po nepotrebnem

Beograd, 30. marca (Tanjug). Upravni odbor Zvezne zunanjetrgovinske zbornice je danes analiziral uvoz v lanskem letu in razpravljal o tem, da bi bil letos čimbolj smotrn.

Lani smo imeli največji povojni uvoz v vrednosti 270.3 milijard ali za 22.4 milijard več, kakor predlanskim. Uvoz je bil lani po vrednosti za kakih 100 milijard večji od izvoza. Ta neskladnost je povzročila nadaljnje povečanje deficita naše plačilne bilance s tujino. Spričo manjše kmetijske proizvodnje se je lani povečal zlasti uvoz kmetijskih in živilskih proizvodov.

Na seji upravnega odbora so poudarili, da smo lani po nepotrebnem kupovali v tujini mnoge proizvode, ki jih izdeluje domača industrija. Zlasti nepotrebno je bilo uvažati kovinske proizvode za široko potrošnjo. Pri uvozu raznih reprodukcijskih potrebščin za industrijo pa so se naša podjetja večidel usmerila prav na tiste dežele, kjer plačujemo blago v konvertibilnih valutah, torej v devizah, ki nam jih najbolj primanjkuje, čeprav bi to blago lahko kupovali v deželah, s katerimi imamo klirinški sistem plačevanja in aktiven trgovinski saldo. V posameznih naših proizvodnih podjetjih se je zakoreninilo mnenje, da lahko dobro blago izdelujemo samo iz reprodukcijskih potrebščin, kupljenih v zahodnih deželah, kar je povsem neutemeljeno. To se je pokazalo v začetku letošnjega leta, ko so naša proizvodna in zunanjetrgovinska podjetja svoje nakupe bolj usmerila na dežele, kjer imamo plačilna sredstva. Nekaj podobnega je bilo tudi glede nakupa posameznih strojev.

Upravni odbor je sklenil upostaviti v okviru sekcij Zvezne zunanjetrgovinske zbornice čimbolj stalno in čim tesnejše sodelovanje uvoznikov in proizvajalcev, ki naj skupno usmerjajo uvoz na tiste proizvode, ki so dejansko potrebni naši industriji in trgu. Na seji so tudi poudarili, da je treba usmerjati uvoz prek regionalnih sekcij zbornice. V zadnjih nekaj mesecih te ukrepe čedalje bolj uveljavljamo in že se kažejo pozitivni sadovi njihovega delovanja.

Upravni odbor je sprejel tudi pravilnik o zatiranju nedopustne konkurence v zunanji trgovini. Za prekrške pravilnika bo veljalo tudi neizpolnjevanje obveznih sklepov organov Zvezne zunanjetrgovinske zbornice. Kršitve pravilnikov o nedopustni konkurenci bo obravnavalo častno razsodišče Zvezne zunanjetrgovinske zbornice.

Beograjsko letališče bo odprto 28. aprila

Beograd, 30. marca. (Tanjug) Uprava civilnega letalstva je danes sporočila, da bodo novo beograjsko letališče svečano odprli 28. aprila.

NEGOTOV POLOŽAJ V EKVADORJU

Ultimat Arosemeni

Vojaški šefi zahtevajo, da predsednik Arosemena pretrga diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo, vzhodnoevropskimi državami in Kubo

QUITO, 30. marca. — Položaj v Ekvadorju je še negotov. Vzlic sinoči objavljenim uradnim vestem, da je »upor lokalnega značaja na področju Cuence zatrt«, poročajo tuje agencije danes o novem ultimatu oboroženih sil šefu države Carlosu Arosemeni.

Kakor je včeraj objavil Arosemena, se je dozdevno uprla samo majhna garnizija v mestu Cuenca na jugu države. Vse tuje agencije pa danes poročajo, da je poveljstvo tretje vojne oblasti, ki nadzira ves južni del Ekvadora, poslalo danes predsedniku Arosemeni nov ultimat in zahtevalo, da sprejme vse zahteve vojaških poveljnikov, sicer bodo izvedli državni udar. Vojaški šefi zahtevajo, da predsednik Arosemena pretrga diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo in vzhodnoevropskimi državami in da mora skrajna desnica bolj sodelovati v javnem življenju. Arosemena naj bi tudi pretrgal odnose s Kubo in odstavil zunanjega ministra, ki ga obtožujejo »naklonjenosti do komunistov«. V ultimatu, ki ga je podpisal polkovnik Aurelio Naranjo, je rečeno, da so te zahteve podprli načelnik štaba ekvadorske vojske polkovnik Arrata, poveljnik vojske Carlos Arregui, poveljnik bataljona v Chimborazu podpolkovnik Garcia in še kakih 30 višjih oficirjev.

Avtorji ultimata pravijo, da ne bodo proti nikomur uporabili svojega orožja in da enako kot oni »čutijo tudi drugi oficirji vojske, mornarice in letalstva«.

Poveljnik ekvadorske vojske polkovnik Arregui je izjavil, da je v imenu oboroženih sil zahteval od predsednika Arosemene, naj vlada pretrga odnose s Kubo. Obrambni minister polkovnik Tamariz, ki je bil v Guayaquilu, se danes vrača v Quito. Pričakujejo, da bodo po njegovih posvetovanjih s predsednikom Arosemeno objavili sklep o odnosih med Ekvadorom in Kubo

Hkrati s pritiskom vojske in uporom nekaterih vojaških garnizij je prišlo do znatnih desničarskih demonstracij v Cuenci, mestu, v katerem se je uprla vojaška garnizija. Desničarji so sinoči napadli javna poslopja, guvernerjevo palačo in radijsko postajo. Hkrati so bile v Guayaquilu demonstracije v znamenju podpore vladi.

V Quitu so bile prav tako demonstracije, v katerih so demonstranti izražali podporo sedanji vladi in predsedniku Arosemeni. Demonstranti so nosili transparente z napisi »Nočemo vojaške diktature«.

Spopad v Venezueli

Caracas, 30. marca. (AFP) Skupina oboroženih ljudi je davi napadla letalsko vojaško oporišče Boca del Rio, oddaljeno kakih 120 kilometrov od glavnega mesta Venezuele. Kakor so objavili, je bil napad odbit. V spopadu je bilo več mrtvih in ranjenih. — Obrambni minister Antonio Briceno Linares je z letalom odpotoval v Boco del Rio.

Zadetek z raketo

Washington, 30. marca (Reuter). Predstavnik ameriškega ministrstva za vojsko je izjavil, da je izstrelek »Nike-Zeus« zadel raketo »Nike-Hercules«, ki je letela s hitrostjo 4800 km na uro. Izstrelek »Nike-Zeus« so elektronsko vodili z zemlje.

VREME

Stanje 30. marca. — Področje nizkega zračnega pritiska z jedrom nad Veliko Britanijo se vedno bolj širi nad zahodno in srednjo Evropo. K nam dotekajo od jugozahoda tople in vlažne zračne gmote.

Napoved za soboto: Pretežno oblačno in toplo vreme. V zahodni Sloveniji bodo od časa do časa manjše deževne padavine. Nočne temperature bodo med 5 in 8, najvišje dnevne med 10 in 15 stopinjami Celzija.